

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wieczornym, — w ni edziele i święta tylko wydanie poranne, — w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Szymon Nawrocki, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Tow. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda.

Nr. 146

Poznań, środa dnia 28 marca 1928

Rok XXIII

Porażka rządu w Sejmie

Numer „Głosu Prawdy“, organu „prawdziwych pilsudczyków“, który na pół doby poprzedził pierwsze posiedzenie nowego Sejmu, zawierał we wstępnym artykule taką opinię:

„... Wybór prof. Bartla można uważać za zapewniony... Winniśmy być ożywieni świadomością, że w interesie naszej Ojczyzny leży, by Sejm zdobył się na rozum współpracy z marszałkiem Pilsudskim, a nie odwrotnie. By Sejm podał za jego myślą, a nie, by On zszedł na tory bezmyślności sejmowej, demonstrowanej u porczywie przez szereg lat.

„Jako warunek tej współpracy Marszałek wysunął wybór prof. Bartla na prezesa Izby poselskiej. Tylko choroba prestiżowa może upatrywać jakieś przeszkody przyjęcia tej kandydatury. Realna polityka nie zna takiej choroby i musi z nią walczyć.

„Trzeba myśleć trzeźwo. Konieczna jest współpraca i ten moment decyduje. Współpraca Sejmu z Pilsudskim. By walczyć z Nim o prestiż trzeba być mu przynajmniej równym: w czynach, w sile koncepcji, w wymiarze historycznym. Jeśli zaś tej równości niema, trzeba zrozumieć pierwszeństwo wielkości większej przed mniejszą. Jeśli mniejszy nie rozumie tego prawa, musi przegrać na wszystkich polach: aktualnie w społeczeństwie, sam u siebie i historycznie.

„Dla tych prostych względów nie obrażamy sobie, by mogły być wątpliwości co do wyboru prof. Bartla“.

A jednak stało się inaczej. W decydującym głosowaniu — przy 36 nie liczących się kartkach białych, 37 głosach, jakie padły na posła Zwierzyńskiego (Z. L. N.), 13 na komunistę Szypulę — wiceprezes Rady Ministrów Bartel uzyskał głosów tylko 142, t. zn. zaledwie jakieś 8 głosów ponad liczbę posłów rządowych, natomiast na posła Daszyńskiego (P. P. S.) głosowało 206 posłów, P. Bartel upadł w okolicznościach dla rządu i dla stronnictwa rządowego dotkliwych.

Pewność siebie obozu „sanacyjnego“, która przed wyborami i w okresie wyborów niejednemu zapewniła mu sukces, po wyborach, na terenie nowego parlamentu, zawiodła. Tupet i niedwuznaczne groźby „Głosu Prawdy“ i całej plejady pism „sanacyjnych“ wywołały skutek odwrotny od oczekiwanego przez autorów. Imperatyw: „Marszałek wysunął wybór prof. Bartla na prezesa Izby poselskiej, jako warunek współpracy“, pozostał „nakazem“, którego Sejm nie usłuchał. Bo Sejm wyszedł z założenia, że o tem, kto ma być jego marszałkiem, decydować powinien wyłącznie on sam. Sejm, a nie rząd. W przeciwnym razie, gdyby Sejm, czy wogóle Parlament nasz miał tylko wykonywać polecenia rządu, byłby fikcją Parlamentu i byłby całkowicie zbędny.

Fakt, że poza posłami rządowymi prawie nikt nie poparł narzucanej Sejmowi kandydatury p. Bartla, dowodzi, że niezależnie od takiego, czy innego stosunku do kandydatury p. Daszyńskiego, ogół stronnictw niezależnych nie godzi się na odebranie Sejmowi własnej jego woli, która jest podstawą poczucia konstytucyjnej i politycznej odpowiedzialności za działalność parlamentarną.

Okoliczności, w jakich walczone o kandydaturę wiceprezesa Rady Mi-

Dzisiejszy poranek w Sejmie

Stanowisko rządu

Warszawa, 28. 3. (Tel. wł.) Dzisiejszy poranek minął w Sejmie w silnym podnieceniu. W rozmowach dotykano przede wszystkim kwestji zamiarów rządu na przyszłość. Z jednej strony zapewniano, że rząd w ciągu najbliższych dwóch dni zarządzi odroczenie sesji sejmowej. Skądinąd, opierając się na opinii kół miarodajnych, zapewniano, że Sejm będzie pracował normalnie nad budżetem, co jednak nie przesądza zupełnie stosunku rządu wobec parlamentu.

Uzupełniające wybory do zarządu Klubu Narodowego

W godzinach południowych odbyło się posiedzenie Klubu Narodowego, na którym dokonano uzupełniających wyborów zarządu klubu. Wiceprezesa mi zostali posłowie Zwierzyński i prof. Winiarski, a do zarządu weszli

Mówiono, że o godz. 3-ej ma zebrać się rada gabinetowa, aby powziąć odpowiednie postanowienia.

Z rana obradowało prezydium klubu „jedyński“, na którym zdecydowano zająć stanowisko wobec prezydium Sejmu, to znaczy nie pretendować do stanowisk ani wicemarszałków ani sekretarzy. Na dzisiejszym posiedzeniu popołudniowym „jedyński“ albo zupełnie nie weźmie udziału w obradach, albo też odda białe kartki.

sen. Głabiński oraz pos. Trąpczyński Żółtowski, Wierczak i Jasiukowicz. Na stanowisko wicemarszałka Sejmu Klub Narodowy wysuwa ze swej strony kandydaturę pos. Seweryna Czwertynskiego.

Nowy marszałek Sejmu obejmuje urzędowanie

W godzinach porannych marszałkowi Daszyńskiemu przedstawiła się kancelarja sejmowa; złożyli mu też wizytę przedstawiciele dziennikarzy.

Po dokonaniu wyboru całego prezydium Sejmu uda się ono na Zamek i do Belwederu z prezentacją. (w)

Za nacjonalistą ukraińskim — a przeciw narodowcowi polskiemu

Warszawa, 28. 3. (Tel. wł.) — Wczorajsze wybory trzech wicemarszałków Senatu rzuciły jaskrawe światło na stosunek bloku „sanacyjnego“ z jednej strony do mniejszości narodowych — a z drugiej zaś dla narodowców polskich.

Jak wiadomo, w wyniku głosowania sen. Gliwic, z „jedyński“ otrzymał 89 głosów, sen. Posner z P. P. S. 86, sen. Haluszyński z Klubu Ukraińskiego 78, sen. Kozicki (Z. L. N.) 9, a sen. Thullie (Ch. D.) 6. W rezultacie gło-

sowania wybrani zostali „sanator“ Gliwic (wychrzta), socjalista Posner (Zyd) i nacjonalista ukraiński Haluszyński. Razem więc 2 Żydów i 1 Ukraińca.

Tak więc senatorowie z bloku „sanacyjnego“ woleli oddać swe głosy ra Ukraińca z hajdamackiej UNDO, dążącej otwarcie do oderwania Małopolski Wschodniej i Wołynia od Rzeczypospolitej — niż na narodowca polskiego!

ni strów, zostały znacznie pogorszone wskutek sprowadzenia wczoraj przez premiera Pilsudskiego do Sejmu policji przeciw komunistom, wykrzykującym na rząd i metody wyborcze. Był to ze strony Pilsudskiego błąd podwójny: Raz należało tego uniknąć ze względu na obecność ciała dyplomatycznego i w celu niestwarzania „męczenników“ rządów polskich, którzy to „męczennicy“ względnie ich mocodawcy rozgłoszą to, co zaszło, po całym świecie. Po wtóre należało właśnie pamiętać, że miał się odbyć wybór marszałka, i należało się liczyć z nastrojami Izby. Tem bardziej, że reagowanie za pomocą policji, która wogóle nie powinna wkraczać do gmachu sejmowego, bo na to jest tam specjalna straż marszałkowska, — że reagowanie — powtarzamy — za pomocą policji było zbyt ciężkie, zważywszy, że już przez kilka minut panował spokój, a nawet absolutne milczenie.

Dosyć, że podczas kiedy wczoraj w południe szacowano w Sejmie, że Daszyński może uzyskać kilka czy kilkanaście głosów więcej od Bartla, i to dopiero w głosowaniu trzecim, wieczorem wykazało się, że dyferencja wyniosła już w drugim pochodzie głosów 64. Gdy wynik ten ogłoszono, ministrowie i posłowie rządo-

wi opuścili salę obrad, podkreślając tem sami, jak głęboko odczuli porażkę.

Związek Ludowo - Narodowy nie mógł oczywiście głosować na p. Bartla, nie chciał jednakowoż również poprzeć kandydatury socjalistycznej p. Daszyńskiego, która i osobiście nie budzi jego zaufania. Głosował przeto konsekwentnie na własnego kandydata w osobie posła Zwierzyńskiego.

W Senacie, gdzie stronnictwo rządowe dysponuje niewiele mniej, niż połową głosów, poszło oczywiście inaczej, poszło „gładko“. Marszałkiem został wybrany senator rządowy prof. Szymański, dziwnie nieorientujący się w swoich funkcjach marszałkowskich. Przy przyjęciu zaś godności wypowiedział dwa zdania: „Jesteśmy za współpracą z rządem marszałka Pilsudskiego“ i „Niech żyje marszałek Pilsudski!“ O Rzeczypospolitej i jej prezydencie — zapomniał wobec doniosłości powyższych haseł.

Przy wyborze wicemarszałków głosy senatorów rządowych i lewicowych padły między innymi na Ukraińca, wroga Polski, obalając kandydaturę Związku Ludowo - Narodowego (senatora Kozickiego). Znak czasu.

Skutki działalności p. Calondera

Powtórzyliśmy wczoraj za „Journal de Genève“ wiadomość, że rząd polski nie zamierza interwenjować przeciw p. Calonderowi, który wydał znany zakaz śpiewania „Roty“ w szkołach na Śląsku. Stanowisko to wywołać musi zdumienie wobec iednomyślnego oburzenia, jakie sprawa ta wywołała w Polsce, oraz ze względu na konieczność położenia raz kresu działalności p. Calondera, który nie rozumie we właściwy sposób swojej roli na Śląsku, jako bezstronnego sędziego, lecz całkowicie ulega wpływom niemieckim.

Pisaliśmy już, że w urzędach p. Calondera panuje duch niemiecki, że on sam mówi tylko po niemiecku i że językiem urzędowym w komisji mieszanej stał się wyłącznie język niemiecki, choć konwencja międzynarodowa zapewniała równorzędność języka polskiego i niemieckiego. Lecz to p. Calonderowi nie wystarcza. Niedawno wydał on orzeczenie, by książki w szkołach mniejszościowych na polskim Górnym Śląsku nie były prowadzone jedynie w języku polskim. Czyli, p. Calonder usiłował tą drogą wprowadzić język niemiecki do polskiej administracji szkolnej, choć ustawa polska przewiduje, że językiem państwowym jest jedynie język polski. P. Calonder przekroczył tu swoje kompetencje i naruszył zwierzchność narodu polskiego.

Lecz wszystko to jest niczem wobec zakazu śpiewania „Roty“ w kołach polskich. W tej dziedzinie p. Calonder poszedł dalej, niż pangermanistyczny „Volksbund“, który domagał się jedynie usunięcia „Roty“ ze szkół mniejszościowych, gdy prezes komisji mieszanej nakazał jej usunięcie nawet ze szkół czysto polskich. Spodziewamy się, że sprawa ta nie będzie puszczona płazem i, o ile rząd nie będzie mógł wyciągnąć z niej, właściwej konsekwencji na terenie międzynarodowym, to przynajmniej parlament polski będzie musiał upomnieć się o obrażone zwierzchnie prawa niepodległego narodu.

Skutki działalności p. Calondera są zresztą opikane. Swoją bezgraniczną uległością wobec Niemiec rozruchał żywioł niemiecki w sposób niesłychany. Nadchodzą właśnie coraz okropniejsze wiadomości o rozwydrzeniu niemieckim na Śląsku Opolskim i o terrorze, jaki tam szaleje w stosunku do ludności polskiej, której los jest p. Calonderowi, zdaje się, zupełnie obojętny.

Donosiliśmy wczoraj o niesłychanym napadzie, dokonanym na zebra- nie, urządzone przez „Polsko-Katolickie Towarzystwo Szkolne“ na bytomskim przedmieściu Rozbark, które za kończyło się krwawym pobiciem p. Michałka i jednego z docentów krakowskich. Nie wiemy, czy p. Calonder istotnie na ten gwałt zareaguje. Nadchodzą jeszcze inne wiadomości: o rzuceniu granatu we wsi Malina na salę, w której odbywała się lekcja śpiewu chóru polskiego „Cecylja“, o rozbiciu w Kempnie, w powiecie opolskim polskiego odczytu o Matce Boskiej z Lourdes itd.

Obecny prezes komisji mieszanej dowiódł, że nie umie spełniać swojego zadania. Taktyka jego doprowadziła jedynie do rozruchowania Niemców, którzy w dalszym ciągu traktują Polskę jako państwo sezonowe, a sami uważają, że ich „wysoka kultura“ pozwala im na urządzenie gwałtów, urągających wszelkim zasadom cywilizacyjnym. Lecz p. Calonder tego nie widzi, gdyż podobno jest przyjacielem przywódców „Volksbundu“. Czas z tem skończyć!

Echa rady naczelnej Związku Ludowo-Narodowego

„Endecja” podobno „już nie żyje”, ale mimo to wszyscy nią się jakoś bardzo zajmują. O niedzielnym zjeździe rady naczelnej Związku Ludowo-Narodowego jedni piszą, że tam strasznie „konirowano”, inni, że aż „trzy kierunki” się na nim zaznaczyły w stosunku do rządu itp. itp.

Wszystko to oczywiście pozbawione jest wszelkiej podstawy. Ze się z wieży ratuszowej nie trąbi o pracach, które są dopiero w toku, jest rzeczą naturalną. Stosunkiem do rządu zajmowano się bardzo niewiele, bo miano ważniejsze sprawy do omówienia i załatwienia. Ogólny kierunek polityczny scharakteryzowany był już przedtem

jasno jako kierunek samodzielnej polityki i zasa d w przeciwstawieniu do polityki, oglądającej się, czy to na rząd względnie jego Bezpartyjny (rzekomo) Blok, czy też na lewicę pod przewodnictwem P. P. S.

Taka linja wytyczna była dla rady naczelnej Związku Ludowo-Narodowego rzeczą samo się przez się rozumiejącą. Przy wyborze marszałków Sejmu i Senatu znalazła ona już swój wyraz. Posłowie i senatorowie Związku Ludowo-Narodowego i jego hospitantci głosowali z wiarą i karnie wyłącznie na własnych kandydatów, z linji tej nie schodząc w pojedynku Bartel — Daszyński.

Gospodarka w Okręgowym Związku Kas Chorych

Okręgowy Związek Kas Chorych na województwo poznańskie i pomorskie nadsyła nam następujące pismo:

Powołując się na art. 32 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10. 5. 1927 r. o prawie prasowym (Dz. Ust. 1 poz. 1), proszę o umieszczenie w najbliższym numerze „Kurjera Poznańskiego” następującego sprostowania artykułu pod tytułem „Gospodarka w Okręgowym Związku Kas Chorych w Poznaniu”, umieszczonego w numerze z dnia 21. 3. 1928 r.

1) Nieprawdą jest, że Okręgowy Urząd Ubezpieczeń jest władzą nadzorczą Związku Kas Chorych i zatwierdza dyrektora tegoż Związku, prawdą zaś jest, że nadzór państwowy nad Okręgowym Związkiem w myśl § 57 statutu wykonywa Główny Urząd Ubezpieczeń za pośrednictwem tego Okręgowego Urzędu Ubezpieczeń, którego siedzibą jest siedziba Okręgowego Związku, a dyrektora Okręgowego Związku zatwierdza po myśli § 51 statutu Związku Główny Urząd Ubezpieczeń.

Prawdą jest również, że Okręgowy Urząd Ubezpieczeń jest władzą nadzorczą nad Kasami Chorych na podstawie art. 98 ustawy z dnia 19. 5. 1920 r. (Dz. Ust. No. 44 poz. 272).

2) Nieprawdą jest, że rozpedzono Zarząd Okręgowego Związku Kas Chorych w Poznaniu jedynie dlatego, że nie podobał się on władzy nadzorczej, natomiast prawdą jest, że rozwiązanie autonomicznych władz Związku nastąpiło wskutek niewłaściwej gospodarki majątkiem instytucji, czego dowodem jest toczące się w Prokuraturze tu postępowanie karne przeciw niektórym członkom b. Zarządu Związku.

3) Nieprawdą jest, że obecny dyrektor Związku złożył się sam jako kandydat na to stanowisko na skutek rozpisania przez siebie konkursu, natomiast prawdą jest, że konkurs rozpisany jako komisarz rządowy Związku i że na skutek konkursu złożyło się 13 kandydatów, przyczem jedynie p. dr. Rudkowski posiadał potrzebne do obietnicy wspomnianego stanowiska kwalifikacje fachowe tak teoretyczne, jak i praktyczne, wobec czego nastąpiło aneżowanie go.

Wybór został dokonany na zasadzie przysługujących mi praw, wynikających z § 51 statutu Związku, zatwierdzonego reskryptem Ministerstwa

Pracy i Opieki Społecznej z dnia 9. 10. 1922 r. — 1. dz. 2414/VII., a nie z czyjejkolwiek polecenia.

4) Nieprawdą jest, że rozwiązanie władz Kasy w Brodnicy nastąpiło na skutek oparcia się tych władz postępowaniu p. Rudkowskiego w sprawie rzekomo narzuconej im i niepotrzebnej podwyżce składek i urządzeniu niepotrzebnego ambulatorium, natomiast prawdą jest, że zawieszenie w urzędowaniu władz Kasy nastąpiło przez Okręgowy Urząd Ubezpieczeń w Poznaniu, na które to zarządzenie nie mógł i nie może mieć wpływu Okręgowy Związek Kas Chorych w Poznaniu.

5) Nieprawdą jest, że plan zmiany Ludwikowa na osiedle dla chorych na gruźlicę jest dziełem dyr. Rudkowskiego, że nowa budowa planowanego sanatorium ma kosztować przeszło 5 — pięć — milj. złotych i że same projekty architekta mają kosztować przeszło 350 000 zł., natomiast prawdą jest, że kupno „Staszycówki” w Ludwikowie i utworzenie tam sanatorium nastąpiło przed 3 laty za czasów autonomicznego Zarządu, że planowana rozbudowa dalszych 3 pawilonów wynosić będzie około 2 800 000 zł. oraz, że wynagrodzenie za prace architekta (projekty, kosztorysy, szkice i dozór techniczny) wyniesie najwyżej 15 do 20 proc. tej sumy, o jakiej anonimowy autor wspomina.

6) Nieprawdą jest, że ambulatorium dentystryczne Kasy Chorych m. Poznania powstało na skutek narzucenia tej Kasie wspomnianego systemu leczenia przez p. dr. Rudkowskiego, natomiast prawdą jest, że inicjatywa utworzenia ambulatorium powyższego i zakup aparatów dentystrycznych wyszły z Zarządu Kasy jeszcze w roku 1926, podczas gdy p. dr. Rudkowski objął funkcje w Okręgowym Związku Kas Chorych w Poznaniu dopiero z dniem 9. 4. 1927 r., przyczem zaznacza się, że Okręgowy Związek Kas Chorych nie jest władzą przełożoną nad Kasami Chorych i nie ponosi żadnej odpowiedzialności za system rządów i całość gospodarki Kasy Chorych m. Poznania.

Wilczyński,
Komisarz Rządowy Związku Kas Chorych na wojew. poznańskie i pomorskie.

Od Redakcji: Do sprawy powyższej powrócimy jeszcze.

Po usunięciu gen. Sikorskiego

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

L w ó w. 26 marca. Zmiana na stanowisku dowódcy Okr. Korp. we Lwowie ma szersze znaczenie, niż każda inna podobna zmiana. Chodzi bowiem o gen. Sikorskiego, który ze względu na wybitną rolę, jaką już niejednokrotnie odegrał w charakterze premiera czy ministra spraw wojskowych, stanowi pewien czynnik, skupiający uwagę ogółu.

Powszechną zwracało uwagę, że gen. Sikorski pozostał na swoim stanowisku po przewrocie majowym. Z armji usunięci zostali wszyscy „nieprawomyślni” oficerowie i generałowie, kilku z nich zamknięto, jeden zginął jak kamień w wodzie, a jednak w gmachu lwowskiego D. O. K. przy pl. Bernardyńskim na zewnątrz nie się nie zmieniło. Tłumaczono to rozmaicie: mówiono między innymi, że czynnik oficjalne wołały mieć gen. Sikorskiego w mundurze generałskim jako dowódcę, niż w ubraniu cywil-

nej jako jednego z organizatorów... opozycji. Mówiono i inne rzeczy. Fakt był faktem, że gen. Sikorski we Lwowie utrzymywał się przez blisko 2 lata po przewrocie.

Zrobiono coprawda wszystko, aby mu pobyt w wojsku „uprzyjemnić” i tak w ciągu 2 ostatnich lat zabrano gen. Sikorskiemu dwu jego adiutantów rotm. Zamoyskiego i rotm. Furmana, aby ich zastąpić bardziej odpowiedzialnymi i „zaufanymi”. Zmieniono mu szefa sztabu i przysłano na to stanowisko pułkownika Koca (obecnie posła z „Jedynki”), jednego z najbliższych stojących ludzi z kół dzisiejszego Belwederu. Pułkownik Koc, jak stwierdza dobrze poinformowani, spełniał zresztą we Lwowie rolę nie tylko szefa sztabu: był „oberwojewodą”, jak go popularnie tu nazywają, wszystkich trzech województw wschodnio-małopolskich i on to wspólnie z szefem Wydziału Bezpieczeństwa w

województwie lwowskim mjr. Rutkowskim, „robił” ostatnie wybory w Wschodniej Małopolsce.

Drugim opiekunem gen. Sikorskiego był mianowany tu w ub. roku inspektor armji gen. Norwid-Neugebauer, którego naczelne czynniki wojskowe zupełnie bezceremonjalnie stały i jawnie przeciwstawiały gen. Sikorskiemu, choćby w ten sposób, że przed każdą uroczystością minister spraw wojskowych mianował gen. Neugebauera swoim reprezentantem, wysuwając go na czoło, a usuwając gen. Sikorskiego w cień. Coprawda taktyka ta na nie się nie przydała, gdyż nie ma bardziej obojętnej opinii człowieka we Lwowie, jak gen. Neugebauer. W ten sposób przedstawiała się sytuacja w wojsku.

Z drugiej strony prowadzono otwarcie atak na gen. Sikorskiego przez prasę i t. zw. sfery legionowe i strzeleckie. Artykuły „Głosu Prawdy” są naogół znane opinii. We Lwowie jednak skoncentrowała się oczywiście główna akcja. Na czoło ludzi i kół, walczących z gen. Sikorskim, wysunął się organ „sanacyjny” we Lwowie „Dziennik Lwowski” i prezes tuż. Zw. Strzeleckiego Schmal. Walka prowadzona była wszelkimi możliwymi środkami do oszczerstw i zaczepek, poniżających prestiż wojskowego dostojnika włącznie. Każdy zjazd strzelców i legionistów kończył się napaścią na gen. Sikorskiego i żądaniem usunięcia go.

Trzeba przyznać, że naganę tę, rzadko spotykaną w społeczeństwach kulturalnych i mających jakie takie poczucie miary i taktu wobec pełniących służbę wojskową generałów, zmościł gen. Sikorski spokojnie i z godno-

ścią, nie dając się niczem wyprowadzić z równowagi.

W społeczeństwie Wschodniej Małopolski zjedzał on sobie poza tem znaczne sympatje, które wyrażały się w manifestacjach, jakimi darzono na każdym kroku popularnego generała. Było to solą w oku kół „sanacyjnych”. Taką samą popularnością cieszył się również gen. Sikorski w sferach wojskowych.

Nadeszły wybory. Sfery polityczne zaofiarowały gen. Sikorskiemu kandydaturę na posła do Sejmu. Gen. Sikorski odmówił, motywując to chęcią pracy na terenie armji, która z natury rzeczy, jako żołnierzowi, głównie mu odpowiada.

Okres przedwyborczy zadecydował jednak o dymisji gen. Sikorskiego. Popadł on w konflikt z wpływowymi sferami na tle stosunku wojska do wyborów. W parę dni po wyborach senackich został podpisany rozkaz zwalnający dotychczasowego dowódcę O. K. Lwów.

Prasa „sanacyjna” podała w pierwszej chwili jako powód tej decyzji ostateczną książkę gen. Sikorskiego o kampanji r. 1920. W kilka dni później ta sama prasa wiadomość tę zdemontowała po zorientowaniu się, że rzeczowe i bezstronne dzieło fachowe nie może być dostateczną przyczyną dymisji.

W rzeczywistości bowiem usunięcie gen. Sikorskiego ze stanowiska dowódcy we Lwowie, jest równoznaczne z usunięciem mgo ostatecznym z armji, jest ukoronowaniem „sanacji”, dokonanej w wojsku. Armja traci w nim dobrego i szczerego żołnierza, oraz wybitnego i zwycięskiego dowódcę.

Klaudjusz Hrabyk.

Nauczycielstwo protestuje

Warszawa, 27. 3. (Tel. wł.) Odbiło się tu nadzwyczajne walne zebranie koła warszawskiego Tow. Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych, poświęcone wyborom delegatów na Walny Zjazd Okręgu Warszawskiego i na Walny Zjazd Delegatów T. N. S. W. — Na zebraniu tem m. in. jednomyślnie uchwalono następujące rezolucje:

1. Nadzw. Walne Zebranie członków Koła Warsz. stwierdza, że dekret p. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej, oddając wojewodom i starostom zwierzchnią władzę nad szkolnictwem, jest nowym dotkliwym dla nauczycielstwa ciosem, który ujemnie może się odbić na pomyślnym rozwoju szkoły polskiej, wobec czego zebrani są zmuszeni przeciw temu uzależnieniu stanowczo zaprotestować, a ró-

wnocześnie wyrażają całkowite uznanie dla stanowiska, zajętego w tej sprawie przez zarząd główny T. N. S. W. i wzywają go do dalszej energicznej walki o zwolnienie szkoły od zmiennej wpływow władz polityczno-administracyjnych.

2. Walne Zebranie T. N. S. W. wyraża głębokie oburzenie z powodu eksterminacyjnej polityki, prowadzonej przez Niemców względem młodzieży i działy polskiej. Dla niemieckich dzieci państwo polskie utrzymuje 1000 szkół powszechnych i 12 szkół średnich, a 15 000 dzieci polskich w Niemczech nie ma możliwości nawet religijny uczyć się w języku ojczystym. Głos obywateli, pedagogów polskich, łączy się z obrońcą tej doniosłej sprawy, posłem Baczewskim, by ująć się za krzywdą polskich dzieci (wniosek na Walny Zjazd Delegatów T. N. S. W.)

Niemiecki klub parlamentarny

Niemiecki klub parlamentarny w Sejmie i Senacie składa się będzie z następujących członków:

- I. Posłowie do Sejmu.
  - a) z listy państwowej: 1. Eugenjusz Naumann, właściciel majątku w pow. szubińskim, 2. Kurt Graebe, b. pułkownik z Bydgoszczy.
  - b) z Pomorza: 3. Antoni Tatuliński, b. nauczyciel i rolnik (okręg wyborczy tczewski); 4. dr. Nordewin von Koerber, właściciel dóbr rycerskich (okręg wyborczy Grudziądz-Chojnice); 5. Berthold Moritz, osadnik (okręg wyborczy Toruń-Działdowo).
  - c) z wojew. poznańskiego: 6. Artur Pankratz, redaktor z Bydgoszczy; 7. Wilhelm Spitzer, adwokat z Bydgoszczy; 8. Berndt von Saenger, dzierżawca (okręg wyborczy Szamotuły-Czarnków); 9. Ernest Kiock, osadnik (okręg wyborczy Gneźno-Wągrowiec).
  - d) województwa śląskiego: 10. Bernard Jankowski, sekretarz związków robotników chrześcijańskich z Katowic; 11. Hugo Nowak, fryzjer z Tarnowskich Gór (okręg wyborczy katowicki); 12. Jan Rosumek, inżynier (okręg wyborczy Królewska Huta); 13. Otto Krajczyński, ksiądz (okręg wyborczy Królewska Huta); 14. Eugenjusz Franz, przewodniczący partji katolicko-niemieckiej (okręg wyborczy Cieszyn-Biała); 15. Robert Piesch, dyr. seminarjum (okręg wyborczy Cieszyn-Biała).
  - e) z b. Kongresówki: 16. August Uta, nauczyciel (okręg wyborczy łódzki, wiejski); 17. Jakob Karau, nauczyciel (okręg wyborczy wrocławski); 18. Julian Will, nauczyciel gimn. (okręg wyborczy Konin).
  - f) ze wschodniej Małopolski: 19. Ferdynand Lang, nauczyciel z Bydgoszczy (okręg wyborczy lwowski, wiejski).

Posłowie oznaczeni cyframi: 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 18 i 19 zostali po raz pierwszy wybrani; reszta miała poselskie mandaty już w poprzednim Sejmie.

II. Senatorowie.

- a) z listy państwowej: 1. Erwin Hasbach, dzierżawca dóbr rycerskich (Pomorze).
  - b) z list okręgowych: 2. Ernest Barczewski, pastor z Działdowa (Pomorze); 3. dr. Jerzy Busse, właściciel dóbr rycerskich (wojew. poznański); 4. dr. Edward Pant, redaktor z Królewskiej Huty (G. Śląsk); 5. Józef Spickermann, stołarz (Łódź).
- Senatorowie Hasbach i Busse zasiadali już w poprzednim Senacie, Spickermann był posłem sejmowym. Niemiecki klub parlamentarny będzie się składał z 19 posłów do Sejmu i 5 senatorów.

Traktat handlowy lotewsko - estoński

Ryga, 26. 3. (PAT.) Wczoraj podpisany tu został prowizoryczny traktat handlowy lotewsko - estoński. Traktat przyznaje obu stronom wzajemne ulgi celne, oparte na klauzuli największego uprzywilejowania.

Traktat chilijsko - hiszpański

Genewa, 27. 3. (PAT.) Rząd republiki Chili złożył w sekretarjacie Ligi Narodów tekst traktatu rozjemczego, zawartego pomiędzy Chili i Hiszpanją.

KARMEŁKI

w wielkim wyborze poleca fabryka
A. Piasecki s. A. Kraków
Przy zakupie prosimy zwracać baczną uwagę na firmę naszą
Zastępstwo: **Jan Michalik, Poznań,**
Wały Wazów 24 Pw 4804-0, 8680

Przygnębiające wrażenie z pierwszego posiedzenia Sejmu

W czasie znanych zaś posłowie ukraińscy śpiewali „Szczę nie wmerła Ukraina“ a socjaliści „Czerwony sztandar“

Warszawa, 28. 3. (Tel. wł.) — Wrażenie z wczorajszego otwarcia Sejmu, które marszałek Daszyński nazwał dramatycznym, było przygnębiające. Po raz pierwszy od początku istnienia parlamentaryzmu w Polsce odrodzonej, pojawiła się na sali sejmowej uzbrojona w karabiny policja prowadzona przez ministra, ubranego w mundur wojskowy.

Kiedy policjanci wyprowadzali nie stawiających prawie oporu i oszołomionych nagłem ich zjawieniem się komunistów, na sali powstał hałas wskutek głosów protestujących. Wrzawa wzmogła się, kiedy grupa

posłów ukraińskich, która dotychczas niebrała udziału w posiedzeniu, weszła gremjalnie na salę, śpiewając manifestacyjnie pieśń: „Szczę nie wmerła Ukraina“. Socjaliści na znak protestu przeciwko ingerencji policji, zaczęli śpiewać „Czerwony sztandar“ a posłowie z „jedynki“ i sympatyzująca z nimi część publiczności, rozmieszczona na galerji, biła zawzięcie brawo, chcąc oklaskami przygłuszyć dźwięki śpiewów protestacyjnych. (w)

Warszawa, 28. 3. (Tel. wł.) Premier Piłsudski wezwał wczoraj w nocy do siebie naczelnego komendanta policji Małeszewskiego. (w)

Za co wyprowadzono z sali posła Smołę?

Warszawa, 28. 3. (Tel. wł.) — Oprócz komunistów, policja wyprowadziła z sali również posła Smołę z „Wyzwolenia“, który siedział blisko grupy komunistycznej. Kiedy min.

Składkowski wszedł z policjantami na salę, wówczas pos. Smoła, który dotychczas zachowywał się spokojnie, zawołał głośno: „skandal“, i za ten okrzyk policja go wyprowadziła. (w)

Demonstracje protestacyjne komunistów na ulicach Warszawy

Warszawa, 28. 3. (AW.). Na wiadomość o aresztowaniu posłów komunistycznych, komuniści urządzili w kilku punktach miasta demon-

stracje. Po 2 godzinach demonstracje zlikwidowano, przyczem 3 osoby zostały ciężiej ranne, m. i. jeden poseł runkowy. (w)

Konsternacja w obozie „sanacyjnym“ z powodu wyboru Daszyńskiego

Posłowie z „jedynki“ opuścili salę sejmową na rozkaz płk. Sławka

Warszawa, 28. 3. (Tel. wł.) — Charakter zaognienia nadało wyborowi p. Daszyńskiego na marszałka Sejmu dziwne zachowanie się posłów z „jedynki“ i członków rządu. Posłowie z „jedynki“ po ogłoszeniu wyboru Daszyńskiego wyszli manifestacyjnie z sali, nie umiając kroku tego wyjaśnić. Tłumaczyli się później, że poprostu usłuchali rozkazu swego prezesa, p. Sławka, który zupełnie nie uzasadniał swoich dyrektyw. Secesja członków rządu, którzy wyszli z sali zaraz po posłach z „jedynki“ zadrażniła również sytuację.

Posłowie z „jedynki“, przybywając do Sejmu, byli przekonani, że są czynnikiem decydującym i że wnioski ich będą automatycznie uchwalane. Spotkał ich jednak ciężki zawód. (w)

Warszawa, 27. 3. (Tel. wł.) Wczoraj, po otwarciu Sejmu do premiera Piłsudskiego wyjechało w nocy na konferencję kilku ministrów. Innymi ministrów: pp. Romocki, Moraczewski, Składkowski i wiceminister Car zebrał się w prezydium Rady Ministrów na dłuższą rozmowę. (w)

Głosy prasy „sanacyjnej“

Warszawa, 28. 3. (Tel. wł.) — Prasa „sanacyjna“ jest zgodna w oświetleniu wczorajszych wypadków w Sejmie. Widocznie wszystkie pisma „sanacyjne“ otrzymały wspólną instrukcję. Twierdzą one, że nowy Sejm rozpoczął się pod złą wróżbą. Wybór pos. Daszyńskiego na marszałka Sejmu uważa prasa „sanacyjna“ za wyraz chęci uchylecia się Sejmu od współpracy z rządem.

„Głos Prawdy“ atakuje lewicę, która miała wystąpić przeciw parlamentarystom (?), gdyż odrzuciła ofiarę marsz. Piłsudskiego, polegającą

na tem, iż ten poświęcił na rzecz parlamentarystów min. Bartla, najbliższego swemu współpracownika. Z tego powodu — pisze „Głos Prawdy“ — lewica będzie musiała wyciągnąć odpowiednie konsekwencje.

Nastrój prasy „sanacyjnej“ odzwierciedla niezadowolenie członków „jedynki“, jakie można było zauważyć wczoraj w kuluarach sejmowych. Panowie ci do ostatniej chwili byli pewni zwycięstwa Bartla, wierząc ślepo we wpływ marsz. Piłsudskiego i ludząc się, że w trzecim głosowaniu przejdzie jednak p. Bartel. (w)

Kto głosował za Daszyńskim, a kto za Bartlem?

Warszawa, 28. 3. (Tel. wł.) Jak wynika z cyfr głosów, oddanych przy wyborach marszałka Sejmu, w drugim głosowaniu za kandydaturą posła Daszyńskiego opowiedzieli się posłowie z P. P. S., „Wyzwolenia“, Stronnictwa Chłopskiego, Ukraińcy, większość Białorusinów, Niemcy, większość Żydów oraz kilku posłów z Ch. D. Razem 206 głosów. Za kandydaturą

Barla opowiedzieli się posłowie z „jedynki“, N. P. R-lewicy, grupy Matkiewiczów, grupy Stapińskiego oraz paru sjonistów małopolskich i Białorusinów. Razem 142 głosy.

Związek Ludowo-Narodowy, jak wiadomo oddał swe głosy na demonstracyjną kandydaturę p. Zwierzynskiego.

Przedwczesne pożegnanie

Warszawa, 28. 3. (Tel. wł.) W przeddzień posiedzenia Sejmu odbyło się w Prezydium Rady Ministrów pożegnanie przez dotychczasowych współpracowników wicepremiera dra Bartla, który — jak wiadomo — był

kandydatem marsz. Piłsudskiego na stanowisko marszałka Sejmu.

W razie wyboru p. Bartla na marszałka Sejmu, co uchodziło za rzecz zupełnie pewną, miał on automatycznie ustąpić ze stanowiska wicepremiera.

Silne trzęsienie ziemi w półn. Włoszech

Ofiary w zabitych i rannych

Udine, 28. 3. (PAT.). Odczuto tu wczoraj silne trzęsienie ziemi. W różnych miejscowościach prowincji Udine zawałiło się kilkanaście domów. 5 osób zostało zabitych, a 7 odniosło rany.

Rzym, 28. 3. (Radio wł.) „Messagero“ donosi, że według dotychczasowych wiadomości w wyniku trzęsienia ziemi w prowincji Udine zainięto 10 osób, a 40 osób jest rannych. Pismo

przypuszcza, że liczba ofiar może się jeszcze powiększyć, gdyż połączenie telefoniczne z wielu miejscowościami jest przerwane.

Główny ośrodek trzęsienia ziemi znajdował się w gminach Werzegni, Cavazzo i Tolmezzo, które poważnie ucierpiały. M. i. musiano opróżnić szpital, którego budynek się zarysował. Chorych przewieziono do Udine. Wieża katedry w Tolmezzo jest za-

grożona zawaleniem się. Także inne kościoły zostały uszkodzone, jak również gmach sądu i koszary strzelców alpejskich. Rząd przedsięwziął akcję ratowniczą. Ludność obozuje na polu w namiotach.

Zła akustyka w nowej sali sejmowej

Warszawa, 28. 3. (Tel. wł.) — Wbrew przypuszczeniom i nadziejom, akustyka w nowej sali sejmowej pozostawia bardzo wiele do życzenia. Akustyka w dawnej sali sejmowej jest wobec niej idealna.

Ostateczne ustalenie ilości mandatów

Warszawa, 27. 3. (PAT.) W dniu 26 b. m. odbyło się pod przewodnictwem generalnego komisarza wyborczego wiceministra Cara ostateczne przed zwołaniem Sejmu i Senatu posiedzenie Państwowej Komisji Wyborczej. Przedmiotem obrad była kwestia dalszego podziału mandatów do Sejmu i Senatu w myśl art. 98, 99 i 114 Ordynacji Wyborczej.

Wyniki postanowienia Państwowej Komisji Wyborczej w tym przedmiocie będą ogłoszone w „Monitorze Polskim“ w dniu 27 b. m., a listy wierzytelne zostały przesłane do biur Sejmu i Senatu, skąd je panowie posłowie i senatorowie będą mogli podnieść jeszcze przed pierwszym posiedzeniem Sejmu i Senatu. W ten sposób praca Państwowej Komisji Wyborczej związana z ostatecznym ustaleniem mandatów z list okręgowych i państwowych i to zarówno do Sejmu i do Senatu, została całkowicie ukończona.

Budowa łodzi podwodnych dla Polski.

Paříż, 28. 3. (PAT.) Przybył do Francji szef kierownictwa polskiej marynarki wojennej, komandor Świrski, celem przeprowadzenia inspekcji budowy w stoczniach Francji 2 kontrtorpedowców po 1540 tonn każdy, oraz 3 łodzi podwodnych po 966 tonn pojemności. Komandor Świrski cmówił w Paryżu z przewodniczącym komisji nadzorczej, komandorem inż. Czernickim szereg spraw, dotyczących budowy, poczem udał się do stoczni w Nantes i Calen, prowadzących budowę.

Reichstag uchwalił budowę nowego pancernika

Berlin, 28. 3. (PAT.) Reichstag przyjął wczoraj w 2 czytaniu budżet marynarki, odrzucając wniosek o skreślenie pozycji na budowę nowego pancernika. Za wnioskiem tym głosowali socjaliści, komuniści, demokraci, oraz kilku posłów zjednoczenia gospodarczego.

Następnie Reichstag zatwierdził przeciw głosom komunistycznym pozycję 7 milionów mk., przeznaczoną na pokrycie zobowiązań z tytułu subwencji min. Reichswehry dla tow. filmowego „Phoebus“, oraz przyjął do wiadomości przedstawione przez komisję śledczą sprawozdanie w sprawie afery subwencyjnej kpt. marynarki Lohmanna, odrzucając wniosek komunistyczny o zastosowanie postępowania regresyjnego do odpowiedzialnych ministrów. Budżet dodatkowy został w końcu uchwalony.

Nowy lot nad Atlantykiem

Berlin, 27. 3. (PAT.) Wczoraj o godz. 8-iej rano wystartował z lotniska berlińskiego w Tempelhofie samolot „Bremen“ typu Junkersa, pilotowany przez lotnika niemieckiej Hansy napowietrznej Koehla, do lotu próbnego w kierunku Irlandji południowej.

Berlin, 27. 3. (PAT.) Samolot „Bremen“ wylądował wczoraj o godz. 17.30 na lotnisku w Baldonel w południowej Irlandji po przybyciu 1.600 klm. w 9 i pół godzinach. W czasie lotu rozwijał przeciętną szybkość 170 km. na godzinę.

W środę rano lotnicy niemieccy zamierzają startować do lotu przez Atlantyk.

Poznańska Gielda Pieniężna

Poznań, 28 marca 1928 r. Dzisiejsze zebranie giełdowe nie wykazało żadnych zmian. Kursy pozostały na poziomie ostatnich notowań a obroty w dalszym ciągu ograniczone.

Z papierów procentowych poszukiwano 8-proc. listy dolarowe P. Z. K. po 85 procent i 6-proc. listy żytnie po 30.50 (za 1 ctr. mtr.). Z reszty papierów notowano tylko jeszcze 5-proc. poz. konwer. po 66 procent w placeniu.

W akcjach bankowych doszło do notowania jedynie Bankiem Związku, który ofiarowano w dalszym ciągu po 88.

W akcjach przemysłowo-handlowych obroty również mniejsze tak, że notowano tylko Goplanę 13, R. May 110 i Unję 24.50

do 25. Wszystkie wymienione papiery w placeniu.

Z papierów nieoficjalnych poszukiwano nadal Bank Polski po 146.

Cedula urzędowa z 28 marca 1928 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5-proc. Pożyczka konwersyjna 66 proc. P
8-proc. dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredytowego 95 proc. P

(Kurs w złotych)

6-proc. listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredytowego 30.50 P

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Związku Spółek Zarobkowych I. em. zł. 88 O

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Gopłana I-II em. zł. 13 P
Dr. Roman May I. em. zł. 110 P
„Unja“ (dawn. Ventzki) I. em. zł. 24.50—25 P
Tendencja: Spokojna
Objaśnienie: Przy kursach oznacza P = w placeniu, O = w zafiarowaniu, + = kupno, sprzedaż wyrównane.

Gielda warszawska

dnia 28 marca 1928 r.

Waluty: Gotówka.

Dol. Stan. Zjedn. tr. 8.90 sp. 8.92 kup. 8.88
Dewizy

Belgia	tr. 000.00	sp. 000.00	kup. 000.00
Holandja	359.10	360.00	358.20
Londonja	043.51	043.62	043.41
Nowy Jork	008.90	008.92	0 18.88
Praga	026.41	026.48	026.35
Szwajcaria	171.80	172.23	171.37
Włochy	047.12	047.24	047.01

Papiery państwowe i obligacje:

5-proc. poz. premj. dol. 000.00 072.00 071.50
5-proc. poz. konw. 000.00 000.00 067.00
10-proc. poz. kol. 000.00 000.00 102.50
5-proc. poz. kol. konw. 000.00 000.00 061.00

Akcje w złotych:

Bank Polski	149.50	148.00
Bank Handlowy	00.00	123.00
Bank Zachodni	00.00	31.00
Bank Zw. Sp. Zarobk.	85.00	84.00
Spieß	00.00	162.50
W. T. F. Cukru	00.00	72.00
Firley	00.00	55.00
W. i. Węgla	000.00	091.75
Cegielski	00.00	45.00
Lilpop	41.00	40.25
Modrzewjów	45.00	44.50
Norblin	00.00	200.00
Ostrowieckie Zakłady	87.00	88.50
Pocisk	10.75	10.85
Ostrowieckie II. em. serja B	00.00	83.00
Rudzki	52.00	52.50
Starachowice	62.50	61.50
Borkowski	00.00	19.25
Spirytus	00.00	39.00

PLODY ROLNICZE

GIELDA PŁODÓW ROLNICZYCH

Berlin, 28 marca 1928 r.

Zboża i nasiona ostatecznie za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Pszenvca marchijska	244.00	247.00
marzec	010.00	67.00
maj	271.75	271.25
lipiec	279.50	279.25

Tendencja dla pszenicy słaba.

Zyto marchijskie	257.00	259.00
marzec	000.00	274.50
maj	279.50	281.00
lipiec	272.00	262.50
wrzesień	000.00	245.00

Tendencja dla żyta stała.

Jęczmień jary	230.00	280.00
Jęczmień zimowy	000.00	000.00
Jęczmień pastewny	000.00	000.00

Tendencja dla jęczmienia spokojna.

Owies marchijski	234.00	242.00
marzec	000.00	253.00
maj	000.00	258.00
lipiec	000.00	261.50

Tendencja dla owsa słabsza.

Kukurydza loco	237.00	239.00
Berlin	237.00	239.00
Tendencja dla kukurydzy spokojna		
Mąka pszenna	31.25	35.00

Tendencja spokojna.

Mąka żytnia	34.00	36.50
Tendencja spokojna.		
tręby pszenne	16.75	16.85
tręby żytnie	16.75	16.85
Rzepak	000.00	000.00
Siemię lniane	00.00	00.00
Groch Victorja	46.00	57.00
Groch ładni polny	35.00	37.00
Groch pastewny	25.00	27.00
Peluszka	24.00	25.00
Hób polny	23.00	24.00
Wyka	24.00	26.00
Lubin niebieski	14.00	14.75
Lubin biały	15.75	16.00
Seradela nowa	25.00	28.00
Makuch rzepakowy	19.60	19.70
Makuch lniany	24.00	24.20
Wytloki suszone	14.30	14.70
Srót Soja	22.20	24.00
Platki ziemniaczane	26.20	6.80

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 28 marca 1928.

Wyplaty na Warszawę 46,775—46,975

Noty wielkie 46.55—46.95

Noty małe 46.50—46.90

Kwiatki wyborcze ze Wschodniej Małopolski

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

L w ó w, 26 marca. Pisatem niedawno o metodach, stosowanych podczas ostatnich wyborów we Wschodniej Małopolsce. Dziś dostateczna ilość dokumentów i faktów znalazła się w posiadaniu sfer miarodajnych i dlatego mogę moje twierdzenia — poprzeć dowodami. Idą dziś one w dziesiątki i setki. Nie sposób mówić o wszystkich. Warto jednak przytoczyć najklasycyjsze.

Oto cytuję poniżej jeden z kilkudziesięciu dokumentów, jakie oglądałem onegdaj. Posłuchajmy jego treści:

PROTOKÓŁ

spisany dnia 14 marca 1928 r. w lokalu Komitetu Bloku Katolicko-Narodowego we Lwowie ul. Halicka l. 19 w sprawie wyniku wyborów do Sejmu w gminie Sichów, powiat Lwów, odbytych dnia 4 marca 1928. Jawia się następujący męzowie zaufania, którzy fungowali przy odnośnej Komisji Wyborczej, a mianowicie:

1. p. Józef Bober, zamieszkały w Sichowie, mąż zaufania listy nr. 2.
2. p. Józef Strużyński, zamieszkały w Sichowie, mąż zaufania listy nr. 10.
3. p. Piotr Kulczyński, zamieszkały w Sichowie, mąż zaufania listy nr. 18.
4. p. Marcin Wierzbicki, zamieszkały w Sichowie mąż zaufania listy nr. 24 i zgodnie zapodają:

Wedle protokołu wyborczego przez nas podpisanego, wynik wyborów do Sejmu w gminie Sichów, odbytych w dniu 4 marca 1928 r. przedstawiał się następująco: Lista nr. 1 otrzymała — 118 głosów. Lista nr. 2 otrzymała — 119 głosów. Lista nr. 10 otrzymała — 46 głosów. Lista nr. 18 otrzymała — 46 głosów. Lista nr. 19 otrzymała — 4 głosy. Lista nr. 24 otrzymała 34 głosy.

Następnie p. Jan Litwin, zamieszkały w Sichowie zapodaje: w okręgowej komisji wyborczej nr. 51 we Lwowie znaleziono co do gminy Sichów następujący wynik głosowania:

- Lista nr. 1 otrzymała — 248 głosów.
- Lista nr. 2 otrzymała — 69 głosów.
- Lista nr. 10 otrzymała — 16 głosów.
- Lista nr. 18 otrzymała — 16 głosów.
- Lista nr. 19 otrzymała — 4 głosy.
- Lista nr. 24 otrzymała — 14 głosów.

Z obu tych zestawień wynika, że po zamknięciu głosowania i przed dostarczeniem aktów wyborczych Okręg Komisji Wyborczej nr. 51 we Lwowie zmienia w tajemniczy sposób — wynik głosowania przez co ujęto liście nr. 2 — 50 głosów, liście nr. 10 — 30 głosów, liście nr. 18 — 30 głosów, liście nr. 24 — 20 głosów i wpisano je na korzyść listy nr. 1.

Lwów, dnia 14 marca 1928. Bober Józef m. p., Strużyński Józef m. p., Kulczyński Piotr m. p., Wierzbicki Marcin m. p., Litwin Jan m. p.

W sprawie katolików narodowości niemieckiej

(KAP) „Wiadomości Archidiecezjalne Warszawskie” opublikowały następujące rozporządzenie Kurji Metropolitalnej z dnia 13. b. m. Nasz Arcypasterz otrzymał pismo od Ks. Kardynała A. Hłonda treści następującej: „W sprawie stałego uregulowania duszpasterstwa Polaków, osiadłych w Niemczech, prowadzę w porozumieniu ze Stolicą św. rokowania z Episkopatem niemieckim, który ze swej strony przez ks. biskupa Berninga (Osna-brück) prosi o stałe ujęcie duszpasterstwa niemieckich katolików w Polsce.

Aby mieć dokładny pogląd na dzisiejszy stan rzeczy, przygotowuje ks.

w okręgu tarnopolskim) została wycofana, zaznaczając, że jest to wiadomość nieoficjalna. Wiadomości tej p. starosta w żadnej formie w ciągu dnia nie odwołał. Tę samą noc dnia posterunkowy P. P. z Pomorza (pow. Zborów) przybył o godz. 1 w poł. do Żabina, zawałił niejakiemu Tomaszowi Wierzbowskiemu działacza listy nr. 39, i powiedział mu, że lista ta połączyła się z jedynką i nie należy przeto głosować na 39. To samo posterunkowy ten powiedział Pawłowi Bogusławskiemu. Dorożę Stawińskiego z Pomorza stwierdziła wobec T. Wierzbowskiego, że dwaj posterunkowi przybyli do Bohutyna i odbierali ludziom kartki z nr. 39, twierdząc, że wobec tego wycofania, nie należy na 39 głosować. Nie trzeba dodawać, że lista nr. 39 nie była wycofana.

Podobny wypadek zaszedł we Lwowie. W dniu wyborów do Senatu ukazały się na murach miasta anonimowe afiszyki z komunikatem Pa'ta (!) o wycofaniu listy nr. 24 w... Krakowie, tak jednak pod względem technicznego układu afisza ułożone, że przechodzień odnosił wrażenie, że chodzi o m. Lwów.

Starostwo w Zborowie reskryptem z dnia 29. 2. l. 5533/28 usunęło ze stanowiska wojtów Marcina Marciniszyna (Polaka i zwolennika nr. 24) z Bogdańki oraz Stefana Masnego (Rusina) z Daniłowca, przyczem na sesji wojtów w Zborowie w dniu 29. 2. prezes Zw. Napr. Rzplitej, Józef Wileńko-Güttelmacher (przechrzta) wskazał na powyższe dwa wypadki, jako przykłady skutków, jeśli ktoś z wojtów nie wywrze nacisku w gminie, by mieszkańcy głosowali na nr. 1, a referendarz starostwa w Zborowie, Jerzy Nowakowski, rzeczywiście w dniu 16. 2. zawezwał do siebie wojtów Marciniszyna i czynił mu ostre wymówki za agitację na rzecz nr. 24.

Przykładów mnożyć można bez końca. Te dla oceny sprawy wystarczają.

Rozpatrzymy jednak rzecz zasadniczo. Czy fałszowanie protokołów wyborczych, jako system, jest wogóle dopuszczalne? Czy ta metoda zgodna jest z interesami państwa, a w szczególności, czy pomniejsza w rzeczywistości głosy wrogów państwa a trwałe zabezpiecza interesy polskości?

Na oba pytania trzeba odpowiedzieć kategorycznie: nie. Państwo musi być oparte na prawie.

Metoda nadużyć wyborczych jest starą metodą austriacką. Wiemy, do czego Austria w rezultacie doprowadziła. U nas rzecz jest jeszcze bardziej niebezpieczna, gdyż podnieca do oporu żywioły mniejszościowe, a osłabia polski żywioł narodowy. Niewątpliwych patriotów i długoletnich pracowników na niwie społeczno - narodowej stawia się — jak to wykazały metody wyborcze — na równi z „undowcami”.

Przeciw tego rodzaju metodom społeczeństwo musi zaprotestować.

biskup Berning polską statystykę duszpasterską w Niemczech, której musimy przeciwstawić zestawienie tego, co się na polu kościelnym dla niemieckich katolików czyni w Polsce.

Waszą Eminencję proszę przeto o łaskawe zarządzenie, by Jego Kurja Metropolitalna wypełniła załączony formularz i odesłała mi go uprzejmie do 1 maja r. b. Ważność sprawy wymaga, by dane statystyczne były zupełnie ściśle i pewne. O przebiegu układów z Episkopatem niemieckim pozwolę sobie poinformować Waszą Eminencję.

Zechcą przeto WWXX. Proboszczowie odpowiedzieć na następujące pytania: 1. Jaka jest liczba Niemców katolików w parafii. 2. Jaki procent Niemców katolików. 3. Od jak dawna osiedli w parafii. 4. Czy znają język

polski. 5. Czy odbywają się dla nich osobne nabożeństwa niemieckie i kazania. Jak często. 6. Jakiej mają organizację kościelną. 7. Czy dzieci pobierają naukę religii w języku niemieckim. 8. Liczba dzieci, uczęszczających na niemiecką naukę religii. 9. Czy księża parafjalni wiadają językiem niemieckim. 10. Czy przy misjach parafjalnych są osobne nauki niemieckie dla Niemców katolików.

Odpowiedzi zechcą XX. Proboszczowie za pośrednictwem XX. Dziekanów przelać do Kurji do dnia 10 kwietnia.

Rozporządzenie o postępowaniu administracyjnym.

Warszawa, (PAT.). Uchwalono na posiedzeniu Rady Ministrów z dnia 14. 3. projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o postępowaniu administracyjnym. Jak wiadomo, dotąd przeważnie tylko postępowanie odwoławcze od orzeczeń i zarządzeń administracyjnych było unormowane przepisami ustawodawczymi i to w sposób niejednolity, np. ustawa o środkach prawnych od orzeczeń władz administracyjnych, ustawa o środkach prawnych od orzeczeń władz szkolnych i inne przepisy rozsiane po poszczególnych ustawach. Obecnie zostaje uregulowany również tryb postępowania przy pierwotnym załatwianiu spraw (postępowanie w I instancji) i to tak postępowania władz państwowych, jak samorządu terytorialnego. Poszczególne działy projektu traktują kwestje: właściwości władz, wyłączenia urzędników administracyjnych dla uniknięcia stronności, sprawę stron i osób interesowanych oraz ich pełnomocników, sposobu wnoszenia podań, sporządzenia protokołów, wezwań i doręczeń, terminów, form postępowania wyjaśniającego sprawę, dowodów, sposobów załatwienia sprawy, postępowania odwoławczego, wypadki wznowiania postępowania, uchylenia oraz sprawy decyzji z urzędu, opłat i kosztów w postępowaniu administracyjnym.

16-ta Polska Państwowa Loteria klasowa

V klasa

16-ty dzień ciągnięcia.

Numbry bez dołączonej liczby wygrały tylko stawkę.

Stawka 250 złotych. (Bez gwarancji.)

901 093 126 137 152 (400) 221 241 247 (400) 287 326
465 358 713 821 824 855 858. 1108 171 463 525 574 583
605 638 789 969 965 2029 373 747 757 775 (400) 809 3042
574 771 802 836 923 930 997. 4033 169 250 325 340 517 688
716 764 765 771 891 900 (600) 931 941 5065 253 262 288
(400) 305 (500) 315 (400) 409 466 493 590 600 871 777 791
(600) 842 907 958 947 8006 017 047 (2000) 079 098 133
(400) 383 418 461 468 515 554 729 827 857 992 (600) 7465
647 667 (3000) 686 722 905. 8285 306 313 39. 406 453 (400)
722 728 765 783 808 884 943 999. 9051 035 149 205 224 366
370 488 556 727 795 924 936 944.
10158 217 (400) 221 246 (400) 419 (600) 481 544 583
617 628 634 756 (400) 792 795 833 899 900 11216 241
399 471 477 580 588 591 617 (400) 664 706 (400) 821 875
(400) 884 (400) 947 951 12160 182 443 538 562 (400) 594
(400) 617 745 786 809. 13063 138 288 448 631 679 (400) 714
880 904 (1000) 934 1024 128 138 (400) 395 364 372 388
(600) 423 453 (1050) 434 472 596 611 744 752 (400) 819
972 15081 341 (400) 448 603 616 635 648 723 688 (400)
831 18013 123 (400) 126 239 311 375 (400) 309 436 639
(400) 739 762 17003 155 158 233 321 334 359 472 479 539
658 736. 18005 016 102 254 297 354 696 762 878. 19027 157
(400) 227 250 245 314 315 317 321 333 (400) 369 470 556
592 757 768 (500) 805 854 861 862 926
20656 213 315 (400) 378 437 (400) 564 590 610 21127
178 336 368 532 514 544 825 885 989. 22073 322 378 442
517 524 575 445 753 758 786 849 941. 23023 175-180 204
(400) 216 256 447 544 601 605 619 774 352 857 894 971.
24050 086 156 314 (400) 410 411 550 646 661 (1000) 980
932 (600) 25128 (400) 301 344 354 446 (400) 479 583 588
625 756 (400) 841 913 26064 120 129 160 (400) 192 (600)
209 342 562 802 832 951 979. 27004 071 101 117 204 204 208
228 297 304 474 545 571 605 673 852. 28174 281 313 346
618 654 (500) 719 925 981 (400) 29076 138 157 308 332
477 617 665 721 780 836 838 840 842 (400) 945 947
30064 094 144 (400) 189 319 (500) 357 (500) 492 (500)
667 (400) 824 827 (400) 840 985. 31050 078 128 156 288 263
309 482 554 751 745 751. 32238 278 394 402 541 572 607
746 964. 33063 140 188 196 208 237 377 417 433 456 482
(400) 634 702 734 738 767 808 840 852 866 869 907. 34019
(400) 114 188 334 546 634 698 798 832 3878 288 309 351
454 498 (2000) 553 603 645 801 923 946. 36051 309 373 479
452 545 (3000) 572 590 651 (3000) 723 951. 37118 211 270
285 285 380 388 464 525 572 667 818 945. 38000 (400) 078
188 204 260 287 337 (400) 351 391 (15000) 394 453 485 621
714 717 739 775 (500) 791 802 843 845 (1000) 959 982
40274 284 380 485 496 506 (400) 660 872 876 (400)
308 41026 050 066 080 127 256 335 358 395 581 848 872
896 912 955 42168 172 200 298 210 269 274 279 286 (400)
437 497 513 (400) 528 591 592 762 829 902 916. 43038 148
208 289 326 408 (400) 673 709 829 835 882 (400). 44014 103
221 232 266 438 (500) 517 588 617. 729 808 822 850 896 921
44004 047 (400) 371 077 (400) 072 229 246 256 (400) 336
440 446 524 705 705 839 955 999 4614 161 169 264 311 330
336 362 635 676 756 811 812 865 876 888 996 47037 129
(400) 332 450 468 609 739 859 (400) 986 48 908 151 180 182
183 215 298 442 465 530 557 708 962 976. 49114 137 170
196 248 412 (500) 446 535 580 783 799 802 863 887 945 979
50133 207 478 508 549 54 658 848 794 882 922 939
61034 118 122 (400) 192 202 267 331 (400) 333 358 359
368 416 584 645 684 727 864 82075 163 375 377 395 434
460 656 669 (600) 703 822 83019 020 026 027 030 (500)
034 120 (400) 144 209 359 591 (400) 759 905 54047 (400) 692
104 (400) 108 204 369 (400) 337 343 514 536 587 602 685
55205 217 (400) 450 505 633 820 (500) 821 902 939. 56327
686 702 725 739 793 800 834 853 897 946 37098 425 453
455 (400) 489 534 872 616 644 709 747 807 901 906 957
58057 193 218 453 439 (400) 472 572 863 741 786 890
59039 117 148 335 355 416 (400) 444 602 639 775 858 904

Poradźcie się Waszego dentysty

a potwierdzi on wam, że do pielęgnowania zębów, prócz Odolu należy używać jedynie pastę do zębów Odol, bo pasta do zębów Odol jest wynikiem dociekań naukowych i 30-letnich doświadczeń. — Pasta do zębów Odol przyczynia się do utrzymania zębów w dobrym stanie, czyszczy je i posiada działanie antyseptyczne. Niema lepszej pasty, niż pasta do zębów topol

60003 079 130 276 322 402 614 656 881 925 61022 (400)
188 193 230 347 374 575 648 656 669 (400) 797 823 864
913 991. 62004 020 (400) 127 144 (500) 226 (400) 433 434
483 (400) 537 635 777 775 804 853 (400) 63095 674 111 239
298 579 591 675 718 (500) 742 802 910 64032 (600) 120
125 178 187 257 349 410 504 574 606 772 834 883. 65128
188 (400) 303 345 363 (400) 368 382 488 622 697 723 739
(400) 780 784 821 (400) 840 882 (400) 66066 (400) 074 108
180 201 315 380 396 450 433 478 731 865 940 (400) 67144
332 404 72 (400) 757 774 (400) 841 863 903 (400) 949
68044 056 128 269 517 565 905 664 (400) 716 753 348 849
(600) 885 943 974 69042 195 271 300 305 338 418 477 (500)
485 557 645 686 (400) 781 809 855 (500) 865 954 992.
78015 039 (500) 092 166 151 197 199 221 243 280 295
369 (3000) 375 380 450 517 519 571 573 641 666 740 773
841 857 971 986. 71097 181 211 306 327 (400) 458 505 639
692 769 851 952 968 72022 215 405 609 706 745 772 808 830
73247 339 387 (500) 395 494 574 621 637 (600) 798 857 873
942 996 998 740-8 214 263 535 (1000) 594 616 764 883 951
75081 166 213 354 450 513 525 564 591 627 692 754 853
869 (500) 875 897 70088 087 (400) 142 211 274 330 387
(1000) 457 498 572 577 671 725 (400) 763 797 834 876
77002 042 109 332 386 594 662 757 78. 78063 207 245 262
287 396 396 47 517 (25000) 550 658 680 933 971 79018
(400) 118 142 234 274 (400) 303 316 389 396 420 482 484
(400) 531 602 633 960.

90052 147 (400) 192 240 261 268 274 437 475 479 565
613 642 667. 82 914 928 (400) 937 968 (500) 81048 186 502
505 537 (500) 581 (400) 659 82138 (500) 190 (500) 226 250
266 345 383 (3000) 397 442 579 (3000) 656 670 (400) 672
686 (400) 789 811 892 908 (500) 929 990. 83120 159 213 879
486 613 645 (400) 654 745 835 836 866 84030 043 (2000)
204 262 406 406 466 504 517 584 607 711 879 (1000) 882
(400) 901 (400) 963 85056 562 739 819 886 934 999. 86004
042 045 132 271 299 305 386 628 690 703 759 774 844 (400)
885 895 927 958 965 986 991 87021 080 110 (2000) 154 205
(400) 243 302 339 354 389 575 661 674 682 780 440 828
(500) 890 933 937 953 88205 (500) 261 337 362 365 507
515 628 824 865 89201 215 232 (400) 293 (600) 832 819
638 739 (2000) 818 886 918 (600) 938 965.

90020 066 108 116 156 185 207 253 (400) 348 483
(400) 497 529 640 833 865 91076 (400) 305 388 471
834 498 556 654 (400) 72 774 805. 92004 (400) 145
182 187 211 263 278 366 452 (400) 463 655 728 789 793
913. 93044 068 076 320 328 372 380 440 480 507 551
575 (600) 617 629 734 807 (400). 94084 (400) 122 160
(400) 324 337 378 432 455 591 654 747 774 882 947
95023 053 087 163 206 241 294 313 705 726 820 829 819
(400). 96066 142 147 151 159 238 288 300 319 359 369
453 657 669 917 932. 97362 889 498 734 767 787 865
914 959 98188 220 226 247 254 383 427 518 528 530
612 646 854. (10000) 877 896 95. 99075 111 177 187
(500) 346 450 579 639 761 907 950 914 996 (400).

100195 224 285 285 297 326 388 366 (400) 631 679
848 (400) 874 (600) 101076 099 (400) 204 289 310 414
425 505 522. 862 946 950 962 966. 102019 040 146 157
181 241 314 (600) 329 337 412 458 577 749 103130
(15000) 210 210 (400) 343 627 633 646 775 930 104024
179 190 222 248 (400) 253 287 341 355 394

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Współpraca gospodarcza z Żydami

W tych dniach redakcję naszą odwiedzili pp. radca D. i M., którzy reprezentują na terenie tutejszym spółdzielnię urzędniczą „Szatniówka“. Panowie ci prosili nas o zaznaczenie, że „Szatniówka“ nie jest „przedsiębiorstwem“ żydowskim, ale spółdzielnią, otwartą zasadniczo dla każdego urzędnika polskiego bez względu na jego narodowość i wyznanie. Nie zaprzeczali jednak i zaprzeczyc nie mogą, że na trzech członków dyrekcji tej spółdzielni dwóch jest, jak z nazwisk wynika, Żydami.

Daje to całej sprawie specjalny posmak, wskutek czego warto jej nieco uwagi poświęcić.

Rozmowa nasza z wspomnianymi panami zawierała następujące argumenty i kontrargumenty. Z jednej strony podkreślano niewątpliwie korzyści dla zubożałych rzesz urzędniczych, wielką ochotę poważnych firm kupieckich do zawierania transakcji sprzedaży na kredyt za pośrednictwem „Szatniówki“, fakt istnienia jej przez szereg lat ku zadowoleniu obu stron i t. p. Argumenty, jak widzimy, czysto gospodarczej, materialnej natury.

Na to odpowiedzieliśmy, że nie negujemy możliwości korzyści materialnych, jednak nie możemy pozbyć się obaw, że instytucja prowadzona głównie przez Żydów, w ostatecznym efekcie przyniesie nam, Polakom, rezultaty ujemne. Przytem nie mamy na myśli rezultatów wyłącznie gospodarczych, ale również i moralnych.

Przejrzelśmy statut „Szatniówki“ i zauważyliśmy, że pozycja dyrekcji obwarowana jest bardzo silnie: wybór na 10 lat, rozległe kompetencje i t. p. N p. dyrekcja może odmówić, bez podania powodów, przyjęcia któregośkolwiek urzędnika na członka. Par. 17 regulaminu opiewa, że „dyrekcja załatwia wszelkie sprawy spółdzielni samodzielnie z wyjątkiem spraw wymagających zatwierdzenia rady nadzorczej“ a spraw takich jest niewiele. Zatem wpływ dyrekcji na losy spółdzielni jest decydujący. Czyż jest więc co dziwnego w tem, że zalecić należy najdalej posuniętą ostrożność w stosunkach z „Szatniówką“?

Jeszcze jedna refleksję zasadniczą nasuwa sprawa tej spółdzielni. Nie wolno nam bagatelizować obawu współpracy gospodarczej z Żydami. Jeżeli w całej Polsce znaczna większość handlu jest w rękach żydowskich, jeśli dalej rola Żydów w przemyśle naszym jest tak poważna, to oczywiście nie można zupełnie izolować się od nich. Jednak wszędzie tam, gdzie to jest możliwym, należy niedopuszczać do współpracy z nimi. Jeśli chodzi o „Szatniówkę“, to łatwo byłoby zorganizować podobną spółdzielnię, opartą na tych samych zasadach, jednak wolną od wszelkiej domieszki żydowskiej w składzie członków i wszelkich wpływów semickich w jej władzach.

Myśl tę poddajemy powołanym czynnikom kupieckim, które niestety, sędzić trzeba, nie zdają sobie dostatecznie sprawy z niebezpieczeństwa żydowskiego, grożącego w pierwszej linii im właśnie. Ostatni zjazd delegatów Związku Towarzystw Kupieckich był dowodem kompletnej bierności naszego kupiectwa w tej właśnie dziedzinie. Oby się zapóźno nie ocknęło!

Krótkie informacje gospodarcze

— W ostatnich dniach zauważono w Łodzi zmniejszenie się podaży materiału wekslowego, co tłumaczyć należy przedewszystkiem słabymi obrotami we wszystkich branżach włókienniczych.

— Budapeszteński bank handlowy rozwija w ostatnim czasie wzmoczoną działalność w kierunku zwiększenia swych wpływów w Polsce, m. in. nabył większą ilość akcji Banku Handlowego w Warszawie, 12 milionów dolarów, zdeponowanych w bankach nowojorskich przez Bank Francuski, zostały ostatnio podniesione i wysłane do Paryża. Ogółem Bank Francuski wycofał z banków nowojorskich 60 milj. dol. Włochy również wycofują złoże zdeponowane w bankach amerykańskich.

Praca organizacyjna w przemyśle metalowym

W dniu 20 bm. odbyło się zebranie sekcji przemysłu metalowego Związku Fabrykantów T. z. pod przewodnictwem p. dr. inż. Kręglewskiego, prezesa tejże sekcji. Na porządku obrad znajdowały się sprawy: 1) wprowadzenia specjalizacji produkcji maszyn rolniczych, 2) nowej nomenklatury taryfy celnej, 3) sprawa P. W. K.

Sprawa specjalizacji, którą referował p. dyr. Szczepański, odgrywa coraz większą rolę w organizacji przemysłu. Wiemy bowiem, że specjalizacja, oparta na podziale pracy, pozwala przemysłowcowi na wyprodukowanie taniego fabrykatu a pod względem jakości niewątpliwego lepszego. Zagadnienie specjalizacji w przemyśle maszyn rolniczych specjalnego nabiera waloru, szczególnie gdy się zważy, że posiadamy tutaj na zachodzie bardzo znaczną ilość małych fabryk narzędzi rolniczych, połączonych z reparacją maszyn, które produkują, jak wykazała przedstawiona na zebraniu statystyka po kilkanaście typów maszyn, o najróżnorodniejszych patentach itp. Taka mała produkcja wielkiej ilości typów przyczynić się musi do bardzo poważnego, bo w dziesiątki procent idącego podrożenia kosztów fabrykacji, a pozatem różnorodność typów uniemożliwia zarówno kupcom, jak i konsumentowi możliwość zaopatrzenia się w odpowiedniej chwili w części zapasowe.

Ponieważ na skutek forsowanej przez władzę modernizacji rolnictwa i coraz większej zdolności tegoż do czynienia inwestycji, problem rozwoju produkcji, jej powiększenia, skompletowania (dziś jeszcze cały szereg maszyn sprowadzamy z zagranicy,

gdź się ich w kraju nie wyrabia) jest bardzo aktualny, przeto nie ulega najmniejszej wątpliwości, że przemysł maszyn rolniczych powinien sobie produkcję i zbyt ułatwić, co stać się może przez wejście na drogę specjalizacji i rozpoczęcia przez poszczególne fabryki produkcji, jednego względnie kilku typów, ale już produkcji masowej, co niewątpliwie obniży jej koszty i wpłynie przez obniżenie cen fabrykatu na wzrost konsumpcji.

W dyskusji, w której zabierali głos pp. inż. Szczepanowski, dyr. Lewicki, inż. Zdanowicz, inż. dyr. Kręglewski i inni, wykazano jednomyślnie konieczność zaprowadzenia specjalizacji. W celu omówienia technicznego przeprowadzenia jej, postanowiono zwołać na dzień 3 kwietnia godz. 5 popołudniu zebranie wszystkich fabryk maszyn rolniczych w celu ostatecznego sfinalizowania tejże akcji.

Odnosnie do Powszechnej Wystawy Krajowej przedstawiono z ramienia Związku, iż dotychczas zgłoszono w sekcji 950 kw. m. na wolnym polu i 850 mtr. kw. w budynkach. Razem 1800 mtr. kw.

Następnie p. inż. Szczepanowski referował sprawę nowej nomenklatury taryfy celnej dla grupy metalowej, jako członek komisji, przygotowującej nową nomenklaturę z ramienia Związku Fabrykantów. W dyskusji poczyniono szereg krytycznych uwag, które referent przyrzekł poruszyć na posiedzeniu komisji w Warszawie.

Następnie omówiono szereg kwestyj bieżących, poczem przewodniczący p. dr. inż. Kręglewski zebranie rozwiązał.

Prawo o spółkach akcyjnych

Ogłoszone zostało rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dn. 22 bm. (Dz. Ust. nr. 39, poz. 383) o spółkach akcyjnych, które w 178 artykułach reguluje stronę prawną spółek akcyjnych. Według nowego rozporządzenia kapitał akcyjny spółki powinien wynosić co najmniej 250.000 zł, wartość nominalna akcji — co najmniej 100 zł. Rozporządzenie powyższe wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1929 r. na całym obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem woj. Śląskiego, gdzie nabywa ono mocy obowiązującej dopiero po uzyskaniu zgody Sejmu Śląskiego.

PODATKI I OPŁATY

(p) **Ulgi dla przedsiębiorstw, nieprowadzących ksiąg handlowych.** Min. Skarbu zarządziło, że wymiar podatku obrotowego dla przedsiębiorstw handlu hurtowego, nie prowadzących prawidłowych ksiąg handlowych, winien być dokonany, zgodnie z wymogami ustawy, według 2 proc. stawki podatkowej. W poszczególnych jednak wypadkach, o ile chodzi o wymiary za rok 1927, upoważniono naczelników urzędów skarbowych do częściowego ograniczania, na indywidualne podania płatników, egzekucji należnych sum podatku, wymierzonego dla przedsiębiorstw handlu hurtowego wedle dwuprocentowej stawki. Kwota wyliczona prowizorycznie z pod egzekucji nie może przekraczać sumy podatku obliczonego wedle 1 proc. stawki od ustalonego przez komisję obrotu. Ulga ta może być zastosowana tylko do tych przedsiębiorstw, których obroty zostały ustalone przez komisję w wysokości, odpowiadającej zdaniem naczelnika urzędu sumom faktycznie osiągniętego obrotu i pod warunkiem, że właściciele przedsiębiorstw wykazują dobre chęci w kierunku udowodnienia hurtowego charakteru prowadzonego handlu, a to np. przez okazanie podręcznych zapisków, duplikatów frachtów, wyciągów z ksiąg handlowych klientów, lub przez wskazanie większych odbiorców. Ostateczny termin na wnoszenie podań o ulgi wyznaczono na dzień 15 maja r. b. Ostateczna decyzja o umorzeniu różnicy należy do Izby bez względu na wysokość sumy. Ponieważ dla przedsiębiorstw hurtowej sprzedaży, nieprowadzących ksiąg handlowych, ulga powyższa ma być ostatnią, przeto w razie niezaprowa-

dzenia prawidłowych ksiąg na rok 1928, zaliczki kwartalne winny być obliczane w ustawowej wysokości 2 proc. w stosunku do całej sumy ustalonego za rok 1927 obrotu.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Kurs złotego.** Dziś rano notowano dolary w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.90 1/4, w Gdańsku na Warszawę 8.90.

(k) **Kurs marki niem. i guld. gd.** Bank Polski Oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach — 213.20 w gotówce — 213.348; za 100 guld. gd. w dewizach — 174.05, w gotówce — 173.702.

(k) **Kredyty dla miast.** Gmina m. Bydgoszczy prowadzi pertraktacje o zaciągnięcie pożyczki inwestycyjnej, którą ma udzielić miastu konsorcjum amerykańskie za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego, w wysokości 1.200.000 dolarów, w obligacjach 7 procentowych po kursie 80 proc., płatnych w ciągu lat 30. Pożyczkę ullenowąską, jako niekorzystną dla pożyczających odrzucono. Podobnie magistrat m. Krakowa prowadzi rokowania o zaciągnięcie pożyczki dwudziestomilionowej na cele inwestycyjne, mian. na budowę gmachu Muzeum Narodowego, na roboty drogowe w mieście, na rozbudowę tramwajów, elektrowni, gazowni oraz na budowę domów czynszowych i szkół. Ostateczne sprezywanie warunków pożyczki nastąpi w tych dniach.

(k) **Rada Instytutu Eksportowego.** W skład Rady Państwowego Instytutu Eksportowego weszli z ramienia organizacji gospodarczych pp.: dr. R. Bores — Związek Izby Przemysłowo-Handlowych, Jerzy Gościcki — Związek Pol. Organizacji Rolniczych, Bol. Mikulski — Nacz. Organizacja Zjedn. Przemysłu i Rolnictwa Związków Przemysłowych Zach. i Poł. Polski, Brunon Sikorski — Rada Nacz. Zrzeszeń Kupiectwa Pol., Stan Skonieczny — Związek Banków, Jan Zaglęniczny — Centr. Zw. Pol. Przem., Gór. Handlu i Finansów, inż. M. Zajdenmann — Centrala Zw. Kupców, Leon Żelaski — Pol. Zw. Organ. i Kółek Roln. Mianowani przez ministra przemysłu i handlu pp.: Ant. Balcer, dr. Roger Battaglia, Aleks. Dąbrowski, inż. Marjan Szydłowski, Stan. Wartalski, Wacław Wiślicki. Zwołanie pierwszego posiedzenia Rady P. I. E. przewidywane jest w drugiej połowie kwietnia b. r.

Z rynku nasion

Sprawozdanie handlowe z dnia 26. 3. 1928 r. specjalnego składu nasion Telesfor Otmianowski w Poznaniu. Notowania informacyjne w zł za 100 kilo za jakości doczyszczzone, z ostatniego sprzętu, z gwarancją normalnej siły kiełkowania i czystości (lucerna, koniczyzna i tymoteusz atestowane bez kianiaki): Lucerna prawdziwa prowansalska 580—625; Lucerna prawdziwa północno-włoska 530—560; Koniczyzna czerwona 300—400; Koniczyzna biała 230—380; Koniczyzna szwedzka 320—420; Koniczyzna żółta chmielowa odłuszczona 190—245; Koniczyzna żółta chmielowa w łuskach 95—115; Przelot pospolity 260—320; Rajgras angielski krajowy, na trawniki 150—170; Rajgras angielski krajowy, na pola i łąki 130—145; Trawa kupkowa 320—390; Tymoteusz 80—120; Seradela 27—31; Wyka latowa 38—43; Peluszką 39—44; Groch Wiktorja 90—110; Groch zielony Folger 70—88; Groch polny mały 56—60; Gorczyca 64—68; Rzepik latowy 90—115; Tatarska 43—48; Konopie 95—105; Siemie lniane 88—98; Proso 47—50; Mak niebieski 110—120; Mak biały 145—155; Lubin niebieski 25—27; Lubin żółty 26,50 — 29.

Urzędowa Cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 28 marca 1928 r.
Warunki: handel hurtowy, franko stacja załad ładunki wag. dost. zaraz za 100 kg.
Standardy: a) żyta poznańskiego i pomorskiego 691 gr (117.2 f w h.), b) pszenicy poznańskiej i pomorskiej 741 gr (125.3 f w h.), c) jęczmienia browarowego pozni i pom 683 gr (115.4 f w h.), d) jęczmienia przemysłowego pozni i pom 640 gr (108.1 f w h.), e) owsa poznańskiego i pomorskiego 453.5 gr (76.5 f w h.), f) notowania maki żytniej na podstawie ustalonego standardu.

„Ceny orientacyjne“	
Zyto	45,50—47,00
Usposobienie spokojne.	
Pszenica:	54,00—55,00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień przemysłowy	36,50—38,50
Jęczmień browarowy	41,50—43,00
Usposobienie spokojne.	
Owies	38,50—40,50
Usposobienie: stałe.	
Maka żytn 85% wI w stand	68 00
Maka żytn 70% wI w stand	66 00
Usposobienie spokojne.	
Maka pszenna 65% w work.	75,00—79,00
Usposobienie spokojne.	
tręby żytnie	32,00—33,00
tręby pszenne	32,00—33,00
Wyka latowa	31,00—34,00
Peluszką	33,00—36,00
Groch polny	46,00—51,00
Groch Victoria	60,00—62,00
Groch Folgera	55,00—65,00
Lubin niebieski	22,50—23,50
Lubin żółty	24,00—25,00
Seradela	27,50—28,50
Koniczyzna czerwona	220,00—310,00
Koniczyzna biała	180,00—280,00
Koniczyzna szwedzka	290,00—350,00
Koniczyzna żółta odłuszczona	150,00—180,00
Koniczyzna w łuskach	70,00—90,00
Przelot	200,00—260,00
Tymoteusz	60,00—68,00
Ziemiaki fabryczne 16%	6,10—6,30
Słoma prasowana	3,70—3,90
Siano luzne	5,25—5,75

Uwaga: Ogólne usposobienie spokojne, Podaż żyta zwiększona.
Uwagi ogólne Jęczmienia browarowego o wadze wyższej niż standardowa ponad notowania Koniczyn wyborowe w ziarnie, kolorze i czystości ponad notowania.

Nadesłane

Bilans blisko 100 lat pracy. Wśród licznych fabryk krajowych mydła wybita się założona w roku 1845 fabryka mydła, J. Lukaszik, Tarnowskie Góry, dzięki celowej i wytrwałej pracy, na jedno z pierwszych miejsc. W fabryce, będącej jako najstarsze przedsiębiorstwo na Górnym Śląsku pionierem przemysłu tłuszczowego, przyswieca od samego początku chwalebna dewiza wprowadzania na rynek jakościowo pierwszorzędnych fabrykatów z wysoko gatunkowych surowców po cenach najniższych i bezkonkurencyjnych. Urządzenia fabryczne są w wszystkich oddziałach fabrykacji wyposażone najnowszymi zdobyciami techniki, produkcja oparta o blisko 100-letnie doświadczenie odbywa się podług racjonalizowanych metod naukowych i pod kierownictwem pierwszorzędnych sił fachowych. Cały szereg specjalnych procesów fabrykacji, stale doskonalonych, zmierza do uzyskania fabrykatu o nieodciążonej dobroci. Czyniąc zadość rozlicznym życzeniom konsumentów podjęła fabryka przed kilku miesiącami nową fabrykację mydeł toaletowych specjalnie tłoczonych („piliert“), cieszących się olbrzymim powodzeniem wśród szerokiego zastępów klienteli.
Tw 951

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Groźni bandyci przed sądem

Epilog zbrodniczej akcji sprytniej szajki rabusiów

Postrachem okolicy Szamotuł była w swoim czasie sprytnie zorganizowana szajka bandycka, która zuchwałymi wystąpieniami przez dłuższy czas nękała spokojnych gospodarzy.

Napadów połączonych z rabunkiem dokonywano tak zręcznie, że sprawcy ich zawsze po steroryzowaniu domowników i służby oraz dokonaniu grabieży, potrafili zniknąć jak kamfora, zacierając w dodatku za sobą wszelkie ślady. To też wysiłki władz śledczych, aby ująć członków szajki, nie odniosły żadnego rezultatu. Rabunkowe występy całej bandy wzmogły się zwłaszcza w okresie listopada r. ub. do stycznia r. b., z najważniejszych należy zanotować następujące:

Do mieszkania sottsya Raua w Turówku koło Pniew wtargnęło 3 zamaskowanych bandytów z bronią palną w rękę; gospodarza w danej chwili nie było, polował bowiem w pobliskim lesie i moment ten chcieli widocznie wykorzystać bandyci. Przedewszystkiem steroryzowali oni żonę Raua i służbę, żądając następnie kategorycznie wydania gotówki. W tym czasie

akurat nadszedł Rau i zorientowawszy się w sytuacji, zamierzał obezwładnić, lub przynajmniej spłoszyć rabusiów. Wywiązała się straszna walka, w wyniku której sołtys broniący swego mienia został z tyłu ugodzony przez jednego z napastników, kulą w plecy. Zbroczony krwią runął na ziemię i niebawem zmarł, a sprawcy zdołali się wycofać.

Bandyci zbiegli za granicę i tam uprawiali ten sam nieczyny proceder. Kiedy w Niemczech zaczęło im się palić pod nogami, zbiegli znowu do Polski i tu, dzięki strażnikowi oraz policji, — jak już pisaliśmy w swoim czasie obszerniej — udało się ująć ptaszków na jednej ze stacji w pobliżu Międzychodu i osadzić w więzieniu; są to Michał Klak z Bielska i Antoni Leinert, zbiegli z Niemiec i Franciszek Kaczmarek z Poznania; trzeci bandyta Nicefor Bosaczny ułotnił się i narazie jest nieuchwytny.

Dwaj wymienieni staną 29 bm. przed III izbą karną, by odpowiedzieć za swe czyny; grozi im może nawet kara śmierci. Rozprawie przewodniczyć będzie dyr. S. O. p. Kowarzyk. (z)

Zdemaskowany oszust

Firma, która nie istniała.

W tych dniach ujęto w Warszawie niejakiego Stanisława Jagodzińskiego z Białosłowi w pow. wyrzyskim. Aresztowanie nastąpiło naskutek pewnych niejasnych tranzakcji handlowych. Jagodziński przybywszy do Warszawy przedstawił się firmie Rotstein i Czerniawski jako właściciel „Tow. Ziemiopłodów” Hartman i Abel z Bydgoszczy, przyczem legitymował się wykazem osobistym wystawionym na nazwisko Ignacy Wołowski — Bydgoszcz. Zamierzał on przeprowadzić z warszawską firmą korzystną tranzakcję i w tym kierunku toczyły się przetargi. Przeciwna strona była jednakże zbyt przezorną, by iść na lep słodkich słówek Jagodzińskiego dla tego na miejscu zaczęła skrupulatnie badać całą sprawę, przyczem wyszło wówczas na jaw, że w Bydgoszczy firma Hartman i Abel nie istnieje.

W tym też czasie zgłosił się do urzędu śledczego w Bydgoszczy niejaki Lorek, który zeznał, że przez Jagodzińskiego zaangażowany został jako kierownik biura. Lorek jest zdania, że Jagodziński a Wołowski to jedna i ta sama osoba. Zarządzono dochodzenia, gdyż z powyższego wynikało, że chodziło tu o grube naciąganie różnych firm.

Śledztwo ustaliło, że Jagodziński posiadał w Bydgoszczy biuro składające się z pokoju z telefonem. Podczas rewizji znaleziono w tem biurze jego blankiety i koperty nie istniejącej firmy Hartman i Abel. Z tego wynikało, że Jagodziński prowadził fikcyjny interes, by łatwiej nabierać różne mniej orientujące się przedsiębiorstwa czyniące u niego na „słowo” zakupy. Dalsze dochodzenia są w toku. (z)

Fatalny karambol

Samochód — uszkodzony, kierowca — ranny, koń — zabity.

Nasz korespondent szamotulski (jz) donosi:

Ub. tygodnia jechał w stronę Szamotuł samochód właściciela ziemskiego Sondermanna z Przyborówka, prowadzony przez Antoniego Rakowskiego z Poznania. Około Tarnowa spotkał się kierowca samochodu z wozem gospodarza Kaczmarka z Rumianka, na którym znajdowały się 3 osoby. Na sygnał ostrzegawczy zjechał K. z niewiadomych przyczyn zupełnie na lewo, tamując drogę samochodowi. Kierowca auta widząc groźną sytuację i nie chcąc spowodować niechybnej śmierci 3 osób znajdujących się na wozie, skręcił, wpadając na drzewo. Pomimo to nie obyło się bez przykrych następstw, bowiem p. Rakowski doznał obrażenia klatki piersiowej zaś pasażer obrażenia twarzy, poatem poważnie uszkodzono samochód. Kaczmarek i jego pasażerowie wyszli cało lecz konia raniono tak poważnie, że było go trzeba na drodze dobić.

Straszny wypadek

Czterolatnie dziecko pod kołami wozu ciężarowego.

Nasz korespondent bygoski (zi) donosi:

We wtorek, 27. b. m. zdarzył się w Bydgoszczy wypadek, mrozący krew w żyłach. Przez ul. Ogrodową jechał ciężko obciążony wóz firmy Kenceer i S-ka, gdy nagle wpadł pod niego biegnący po ulicy 4-letni Henryk Zielke, zamieszkały obok miejsca wypadku w domu przy ul. Ogrodowej nr. 5. Nieszczęśliwy chłopak dostał się pod tylne koło, które przeszło mu przez czaszkę. Wskutek pęknięcia czaszki mózg rozprysnął się po bruku i śmierć nastąpiła zapewne w jednej chwili. Naokoło miejsca wypadku zebrał się tłum ludzi i na widok strasznych skutków przejechania kilka kobiet dostało ataku spazmów. Straszny ten wypadek jest znowu przestrożą dla rodziców, aby dzieci swych nie pozostawiali bez opieki.

„Gorsząca walka kosztom chorych o szpital”

W sprawie poruszonej w nr. naszego pisma z dnia 23 lutego br. w artykule pod powyższym nagłówkiem otrzymujemy od zarządu Kasy Chorych w Rawiczu sprostowanie na podstawie rozp. prasowego Prez. Rz. P. z dnia 10 maja 1927. Ponieważ forma sprostowania nie odpowiada wymogom cytowanego rozporządzenia, podajemy to sprostowanie nie dosłownie, a tylko w streszczeniu.

Zarząd Pow. Kasy Chorych w Rawiczu oświadcza więc, że szpital w Bojanowie nie jest zaopatrzony we wszelkie nowoczesne zdobycze, a jedynie w przrządy niezbędne do wykonywania czynności lekarskiej i zabiegów chirurgicznych. O szpital ten nie toczy Powiatowa Kasa Chorych walki gorszącej kosztom chorych, tylko dopomina się o przysługujące jej prawa.

Zarząd szpitala z powodu trudności finansowych nosił się z zamiarem oddania szpitala na własność Wydziału Powiatowego, na co walne zgromadzenie się nie zgodziło. Członkowie domagali się oddania szpitala magistratowi w Bojanowie, zaś Powiatowa Kasa Chorych, przez którą szpital był dotąd utrzymywany, rości sobie również prawo do niego.

Szpital zbudowano z danin publicznych i subwencji rządowej i samorządowej, zaś obecni członkowie Tow. szpitalnego — twierdzi Zarząd Pow. Kasy Chorych w Rawiczu — nie opłacają składek członkowskich na rzecz Tow. i walne zgromadzenie składek nie uchwalilo, a zatem koszt administracji szpitala pokrywają ci, którzy z tego szpitala-korzystają muszą.

Powiatowa Kasa Chorych dotąd korzystała z szpitala i robiła zarządowi szpitala daleko idące ustępstwa; domaga się zawarcia umowy szpitalnej już od 2 lat.

O ile chodzi o lekarza szpitalnego, to na konferencji, odbytej 31 grudnia 1927 r. wyraziła Kasa swoją zgodę,

aby praktykę szpitalną powierzyć jednemu z lekarzy w kasie praktykujących, a mianowicie lekarzowi, który w szpitalu tym już wykonywał praktykę po opuszczeniu szpitala przez dr. Wałczyńskiego; jednak zarząd szpitala sam, bez zgody Kasy powołał p. dr. Tempłowicza, chociaż sama praktyka szpitalna nie daje lekarzowi w Bojanowie zapewnienia bytu; zatem zarząd szpitala i lekarz, zamierzający w Bojanowie się osiedlić, winien był o warunkach lokalnych przedtem się poinformować. Warunki powoływania lekarzy do praktyki w Powiatowej Kasie Chorych w Rawiczu ustalono osobną umową i Kasa pomijać ich nie może; zdaniem Zarządu Pow. Kasy Chorych liczba lekarzy, praktykujących w powiecie rawickim, jest zupełnie wystarczająca.

KALENDARZYK

Środa, 28 marca 1928.

Słońce: wschód 5,37 — zachód 18,20 — długość dnia 12 godzin 43 minuty. Księżyc: wschód 9,24 — zachód 2,1 — I. kwadra.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Środa, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 5 st. C. Pochmurno. Wiatr południowy. Ciśnienie atmosferyczne niskie 744 mm. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 20 st. Cels., najniższa plus 4 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodn. dziś +1,14 m. Kal. rzk.: Sykstusa; jutro Eustazjusza. Kal. słow.: Bohdana; jutro Przesława.

Zebrań

Jutro o 20 Stow. Kupców Chrześc. w sali posiedzeń Rady Miejsk. — walne.

Wystawy

Wystawa Laszenki „Egipt” w sali Apollo, Piekary 17, codziennie od godz. 10—19.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka pod Eskulapem, pl. Wolności. — Apteka Sapiężyńska, ul. Pocztowa 31.

Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12.

Lazarz: Apteka Łazarska, ul. Maleckiego. Wilda: Apteka pod Koroną, G. Wilda 61. W innych dzielnicach miasta apteki tam się znajdujące.

— * Walne zebranie Syndykatu Dziennikarzy Wielkopolskich odbędzie się w sobotę, 31. b. m. w lokalu Koła Towarzystwa, ul. Nowa 7, w pierwszym terminie o godzinie 17.30, w drugim — o 18 z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie, 2) Sprawozdanie zarządu: a) sekretarza, b) skarbnika, 3) Referat komisji rewizyjnej, 4) Dyskusja, 5) Wybór zarządu, 6) Wolne wnioski.

OSOBISTE

— * Z Uniwersytetu Poznańskiego. Dyplom magistra farmacji uzyskał pp. Stefan Szymanowicz z Krasnego Stawu i Stanisław Pawlicki ze Zdzarowa.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * Walne zebranie poznańskiego Koła Polskiej Ligi Przeciwalkoholowej odbędzie się w środę 28. bm. w sali Księgarni św. Wojciecha przy Al. Marcinkowskiego 22 o godz. 20. O liczny udział członków oraz gości i sympatyków uprasza Zarząd Koła P. L. P.

— * Narodowa Organizacja Kobiet zaprasza na plenarne zebranie w czwartek, dnia 29 bm. o godz. 20 w salce Domu św. Wojciecha, Aleje Marcinkowskie. Referat wygłosi dr. Marja Grossmannówna na temat budżetu i gospodarki m. Poznania. O liczny udział członków i gości prosi Zarząd.

— * Związek Fabrykantów zaprasza wszystkich przemysłowców ceramicznych, którzy biorą udział w Powszechnej Wystawie Krajowej, na posiedzenie w dniu 29 bm. o godz. 11 w sali Związku Fabrykantów (ulica Rzeczypospolitej 1).

— * Ze Związku Pracodawców. Dorożne walne zgromadzenie odbędzie się w czwartek, 29 bm. o godz. 17 na sali p. Jarockiego w Poznaniu, ulica Masztalarska 8. I ptr.

— * Walne zebranie Poznańskiego Towarzystwa Jedwabniczego odbędzie się w piątek, dnia 30 bm. o godz. 18 w lokalu Włkp. Związku Tow. Ogrodniczych przy ul. Pocztowej 30. II. ptr. pokój 18.

WYKŁADY

— * Powszechne Wykłady Uniwersyteckie. Ostatni wykład marcowej serii powszechnych wykładów odbędzie się w środę 28. bm. W wykładzie tym pionier wychowania fizycznego w Polsce prof. dr. Eugeniusz Piasecki zapozna słuchaczy z obecnym stanem tego wychowania u nas. Prof. Piasecki wrócił niedawno z objazdu najważniejszych zagran. placówek wychowania fizycznego, które badał z ramienia Ligi Narodów. Wykład prof. Piaseckiego wzbudzi niewątpliwie olbrzymie zainteresowanie u wszystkich, którym na sercu leży doniosła sprawa fizycznej naszego narodu. Wykład odbędzie się w

* **Trafna odpowiedź.** Donoszą nam z m. Łodzi o ładnej odpowiedzi, która jest typową charakterystyką przebiegłości tamtejszych kupców. Otóż panowie kierownicy pewnego zagranicznego koncernu mydlarskiego, którego wyroby jako markę fabryczną przedstawiają skaczącego jelenia, odwiedzili przed paru dniami łódzkich kupców — hurtowników. Chciano bowiem stwierdzić, jakim sposobem można wyprzeć szczególnie w Łodzi pożądaną mydło „Kołontay z pralką”, by w miejsce jego podwyższyc tam zbyt wyrobów własnych. Panowie ci odwieździli także kupca I. przy ulicy Kościelnej, którego również egzaminowali różnemi analitycznymi pytaniami, a doszedłszy do pytania: „co mamy uczynić, żeby P. w miejsce mydła „Kołontay z pralką” prowadził nasze?”, odpowiedział trafnie — ironicznie I.: „wielec Panowie co, zróbcie na swoim mydle „pralkę...” Za tak trafną odpowiedź, fabryka mydła Kołontay wynagrodziła kupca I. 100 kg mydła „Kołontay z pralką”. — T 978-79

* **Uczucie przepiętnia, bóle kiszki, bóle w bokach, ucisk w pierśiach, bicie serca, usuwa stosowanie naturalnej wody gorzkiej „Franciszka - Józefa”, usuwając zbytek przekrwienie w mózgu, oczach, w płucach i sercu. Opinie lekarskie wskazują na nadzwyczajny efekt leczniczy, osiągnięty przez używanie wody Franciszka - Józefa u ludzi prowadzących siedzący tryb życia.** nw 6177

sali Lubrańskiego w Collegium Minus o godz. 20. Ceny biletów minimalne: 50 gr (dla młodzieży 20 gr).

— * **Odczyt o Chinach.** W niedzielę Palmową w salce OO. Zmartwychwstańców na Wildzie, ks. Teodor Wiczorek, misjonarz salezjański, wygłosi odczyt o Chinach, bogato ilustrowany ciekawymi pod względem obyczajowym urywkami filmowymi. Odczyt zostanie wygłoszony dwukrotnie, mianowicie o godz. 16.30 i o godzinie 17. Spodziewamy się, że wielu pospieszy na salkę OO. Zmartwychwstańców, by dowiedzieć się interesujących szczegółów o państwie „Błękitnego Smoka”. Dochód przeznaczony na misje salezjańskie w Chinach.

WIECZORY, KONCERTY

— * **Syn Marnotrawny,** potężny dramat biblijny w 5 aktach (8 odsłonach), odegrany staraniem „Żywego Różańca Matek Parafji Archikatedralnej” w ub. niedzielę z wielką umiejętnością na scenie Domu Katolickiego na Śródcie, zrobił na widzach wielkie wrażenie. Sala była wypełniona po brzegi. Na ogólne życzenie powtórzone zostanie to piękne przedstawienie w Niedzielę Palmową, dnia 1-go kwietnia o godzinie 19. Bilety wcześniej nabywać można w biurze parafji archikatedralnej od godz. 11—13.

WYCHOWANIE, KURSY

— * **Kurs dla kierowniczek ochron.** Ponieważ na zeszlorocznym kursie dla kierowniczek ochron Katolickiej Szkoły Społecznej w Poznaniu całego szeregu zgłoszeń z powodu braku miejsca nie było można uwzględnić, dlatego zaleca się nie zwlekać z zgłoszeniem na tegoroczny kurs, który rozpocznie się w dniu 17-go kwietnia br. o godz. 16. Wpisowe wynosi 30 zł. Bliższych wiadomości udzieli Sekretariat Katolickiej Szkoły Społecznej w Poznaniu, ul. Podgórna 12 b. zarówno co do kursu samego jak i możliwości uzyskania mieszkania w internacie Katolickiej Szkoły Społecznej. Dyrekcja Katolickiej Szkoły Społecznej dysponuje kilkunastu stypendjami na obiady i kolacje dla uczestniczek kursu, znajdujących się w trudniejszych warunkach materialnych.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Wysokie napięcie przewodów elektrycznych.** Elektryczność Miejska podaje ze względu na bezpieczeństwo publiczne do wiadomości, że od dnia 29. bm. przewody elektryczne wysokiego napięcia, prowadzące od Dębca do Mosiny, z odgałęzieniami do Zabikowa i Starego Puszczykowa, znajdują się będą stale pod prądem. Miejscowe sieci będą stopniowo włączane bez specjalnego uprzedzenia.

— * **Wycieczki do Zagłębia Naftowego.** Izba Pracodawców w przemyśle naftowym w Borystawiu zwraca uwagę szkół, towarzystw i zjazdów organizujących wycieczki do Zagłębia naftowego, że w Borystawiu niema hoteli ani innych pomieszczeń noclegowych dla wycieczkowiczów. Dlatego wycieczki do zagłębia muszą być ograniczone do jednodniowego pobytu, który zupełnie wystarcza na zwiedzenie tak rafinerji w Drohobyczu jak i kopaliń w Borystawiu. Normalny program takich wycieczek byłby następujący: Odjazd ze Lwowa 6.20 rano, przyjazd do Drohobycza 9.24, zwiedzenie rafinerji i obiad o godz. 13, odjazd do Borystawia koleją 13.52 (lub omnibusami, kursującymi co godzinę). Odjazd z Borystawia 18.22 lub 23.47 do Przemyśla.

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Lucrecia Borgia”.
Colosseum: „Brzdąc”.
Casino: „Czarny Anioł”.
Edison: „Z życia każdej kobiety”.
Metropolis: „Czar grzechu”.
Odeon: „Variete” z Lyą de Putti i Em Janningsem.
Renaissance: „Książę i apaszka”.
Słońce: „Król Królów”.

KRONIKA FILMOWA

Film o św. Teresie. Tow. Pań św. Wincentego a Paulo na św. Łazarzu wyświetla w niedzielę, dnia 1 kwietnia br. na sali szkoły Berwińskiego na Łazarzu film „Deszcz róż”, osnuty na tle cudownej pomocy św. Teresy od Dz. J. — Wszyscy, którzy dotąd nie mieli sposobności zapoznania się z piękną i wzniosłą treścią tego filmu, a szczególnie młodzież, podają chętnie w dniu 1 kwietnia na powyższą uczelnię duchową, przyczyniając się tem samem do propagowania myśli charytatywnej.

KRONIKA MIEJSKOWA

Zjazd lekarzy powiatowych. Dnia 24 bm. odbył się w Poznaniu zjazd lekarzy powiatowych woj. poznańskiego, w którym wzięło udział 34 lekarzy. Zjazd zajął p. wicewojewoda Nikodemowicz, poczem inspektor państw. szkoły zdrowia dr. Hryszkiewicz powitał uczestników zjazdu w imieniu władz centralnych. — Zjazd jest pierwszym, w którym biorą udział lekarze powiatowi z woj. poznańskiego, zrównani w swych obowiązkach i prawach z lekarzami powiatowymi innych województw.

Związek Hodowców Gołębi Pocztowych. W dniu 25 bm. odbyło się walne zebranie Związku Wędrownych Towarzystw Hodowców Gołębi Pocztowych „Dobry lot” Poznań-wschód pod przewodnictwem prezesa p. Dębińskiego. Po załatwieniu szeregu spraw natury wewnętrznej wysłuchano sprawozdania zarządu, z którego wynika, że Związek liczący około 100 członków, rozwija się pomyślnie. Pierwszy lot starych gołębi odbędzie się w dniu 29 kwietnia. Zarząd Związku tworzą panowie Dębiński — prezes, Andziński — zastępca prezesa, Florczak — sekretarz, Kelerman — skarbnik, Pawlak i Kowni — ławnicy. Kierownikiem lotów jest p. Kusztelski, jego zastępcą p. Błaszczak (we).

Wydział Metalowy Tow. Młodych Przemysłowców odbył zebranie plenarne w dniu 22 bm. na sali p. Jarockiego. Przewodniczył p. Białas, P. Ober wygłosił obszerny wykład o technologi. Postanowiono urządzić dalsze podobne referaty, celem zapoznania zebraných z obliczeniami technicznymi. Omawiano jeszcze różne dla rzemiosła metalowego ważne sprawy. Zwiedzenie Gazowni Miejskiej odbędzie się w niedzielę, dnia 1 kwietnia br. o godz. 10.30. Zbiórka o godz. 10.20 przed oddzielną Gazownią, ul. Grobla.

Wycieczka polskich fryzjerów damskich wyjechała w ubiegłym tygodniu do Berlina, zorganizowana przez Cech Perukarzy Damskich i Fryzjerów Teatralnych w Poznaniu, celem udziału w konkursach konkursowych oraz w uroczystości otwarcia wystawy fachowej w dniu 25 i 26 marca. Na czele wycieczki stoją starszy cech p. Aleksander Stankowski oraz sekretarz cechu p. Walenty Alejski, który zarazem jako I wiceprezes reprezentuje Związek Polskich Cechów Fryzjerskich na Rzeczpospolitą Polską. Nadmienić wypada, że wycieczka wejdzie w kontakt z organizacjami fachowymi w Niemczech, by kółka tamtejsze koleżeńskie zainteresować Powszechną Wystawą Krajową w Poznaniu.

Z Nar. Uniwersytetu Robotniczego. Nowowzbrany zarząd główny Tow. N. U. R. ukonstytuował się jak następuje: Prezes — prof. dr. L. Głabisz, dyr. Wyższej Szkoły Handlowej; wiceprezes — dr. med. St. Bobkowski, Tarnowo-Podgórze; sekretarz — J. Watra-Przewłocki, redaktor; skarbnik — J. Kierczyński, b. senator; bibliotekarz — St. Kunca, redaktor; rektor — Wł. Wilczkowiak, referendarz Kuratorium Szkolnego; wych. fizyczne — Baranowski, naczelnik biura. Na prezesów poszczególnych wydziałów N. U. R. wybrano: Wilczkowiak — wydział oświatowy; Przewłocki — wydział propagandy; Kierczyński — wydział finansowy; Baranowski — wydział wych. fizyczn.; Gulcz — wydział widokowy.

Tow. Uczniów Drogerzystowskich w Poznaniu na tegorocznym walnym zebraniu wybrało zarząd w składzie następującym: Marjan Kwiatek prezes, Marjan Degórski wiceprezes, Tadeusz Kamaszek sekretarz, Waclaw Szulc zastępca sekretarza, Antoni Knothe skarbnik, Tadeusz Nowicki bibliotekarz, Giergiewicz zastępca bibliotekarza; do komisji finansowej weszli: Alojzy Jaroszyk i Tadeusz Politowicz.

Napać, którego nie było. W swoim czasie jedno z pism podawało wiadomość o tajemniczym uprowadzeniu gnieźnianki 15-letniej Zofji Hybzdówny. Wdrożone dochodzenia ustaliły, że rzecz sama miała się następująco: Józefa Konieczna, córka robotnika z Osieca pod Gniezmem, codziennie przychodziła do miasta, gdzie uczyła się krawiectwa, a wieczorem wracała zwykle do domu. Pewnego razu poznała dziewczynę lekko obyczajową i 15. bm. pozostała w jej towarzystwie. Po powrocie do domu nazajutrz w obawie przed rodzicami opowiedziała zmyśloną historię, że uprowadziła ją samochodem kilku opryszków; wzięta w kryzowy ogień pytań przyznała się, że wszystko zmyśliła. (z)

„Wojciech Murski z Polnej”. Na posterunku p. p. w Osiecu pow. Maków znajduje się osobnik symulujący umysłowo chorego, który na pytania jak się nazywa, zasadniczo odpowiada „Wojciech Murski z Polnej”. Na wszelkie inne pytania nie reaguje i mówi stale „nie wiem”; nie znalaziono żadnych dokumentów. Przepuszczalny symulant jest wzrostu średniego, ma około 30 lat, postać kępą o rumianej twarzy. Oczy ma szare,

ciemno blond włosy, nos długi gruby, duże zęby z przodu, tak samo ręce i nogi podpadające długie. Ubrany był w marynarkę szaro zielonkawą, długie ciemnobrązowe spodnie i w buty z krótkimi cholewami z żółtej skóry oraz czapkę ciemno - popielatą ręcznie szytą. Osoby, któreby mogły służyć informacjami co do wyżej wymienionego, zechcą zgłosić się w urzędzie śledczym w Poznaniu, pokój nr. 76. (z)

Z targu. Dnia 28 b. m. na placu Sapieżyńskim płacono: za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 6,40-6,80 zł, masła mleczarskiego 7,00-7,60 zł; twarogu 1,20-1,40 zł; 1 mendel jaj 2,40-2,50 zł; 1 litr śmietany 2,40-2,80 zł; 1 litr mleka pełnego 36-38 gr; Mięsa: 1 kg słoniny świeżej 3,00 zł; słoniny wędzonej 3,40-3,60 zł; wieprzowiny 2,60-3,20 zł; wołowiny 2,20 do 3,40 zł; cielęciny 2,00-2,40 zł; skopowiny 2,40-3,60 zł; smalcu 4,40-4,60 zł; koziny 1,60-1,80 zł; Drób: kaczka 8,00 do 10,00 zł; gęś 12,00-16,00 zł; królik 3,00 do 4,00 zł; kura 5,00-8,00 zł; para gołębi 2,50-2,80 zł. Ryby: 1 kg szczupaka 3,60 do 4,40 zł; sandacza 5-6,40 zł; karasia 3,60-4 zł; lina 3,20-3,60 zł; leszcza 2,60 do 3,20 zł; białych ryb 0,80-1,60 zł; suma 3-3,60 zł; karpia 5,20 zł; okonia 2,40-2,80 zł. Jarzyny: 1 kg marchwi 20-30 gr; ziemniaków 12 gr; szabl, grochu, fasoli 0,80-1,00 zł; szpinaku 3,00 do 3,60 zł; buraków 30-40 gr; 1 kg kapusty białej 20-30 gr; modrej 0,60-1,00 zł; jarmużu 2,40-3,00 zł; brukwi 20 gr; bruksełki 2-2,40 zł; peęczek sałaty 50 gr; rzodkiewki 30 gr. Owoce: 1 kg jabłek 0,70 do 2,40 zł. Różne: 1 kg chleba 60 gr; orzechy włoskie 3-3,40 zł; orzechy laskowe 3,20-3,40 zł; 1 kg świeżych śledzi 0,60 do 1,00 zł. — Ruch mało ożywiony; dowozy znaczne. Ceny masła podniosły się znowu wobec niewielkiej podaży. Pozatem ceny bez zmian. (hu)

KRONIKA POLICYJNA

Cztery obrazy średniej wielkości skradziono p. A. Hoffmann zam. przy ul. Głogowskiej 100. (z)

Wózek ręczny o dwu kołach wprowadzono z podwórza domu przy ul. Półwiejskiej 16. Poszkodowany Józef Żurawski ocenia stratę na 120 zł. (z)

Dokumenty osobiste, złote bińki i inne przedmioty skradziono p. W. Stępczyniekiemu, zam. przy ulicy Bluszczy 4. (z)

Około 100 zł gotówki skradziono z mieszkania p. Marji Bullert przy ulicy Działuńskich 7. (z)

Z WIELKOPOLSKI

Gniezno. (Ciekawy wykład) W piątek 30 marca o 20 wygłosi w sali Hotelu Europejskiego p. Z. Brzeski wykład p. t. „Samorząd Zachodnich Ziem Polskich”. Wstęp na odczyt bezpłatny.

Środa. (Złodzieje grasują) W ub. sobotę usiłowali wtargnąć złodzieje do mieszkania lekarza pow. dr. Białobrzęskiego, zostali jednak spłoszeni. Występ swój powtórzyli u dr. Walczyńskiego, ale i tu nie mieli szczęścia. Natomiast udało im się włamanie u kupca p. Szmani.

(Zmiana własności.) Fabryka wyrobów bawełnianych przeszła na własność obywatela średzkiego, dzielnego przemysłowca p. Ignacego Dekowskiego. (Ks.)

Środa. (Światło elektryczne.) Miasto otrzyma w niedalekiej przyszłości oświetlenie elektryczne z centrali poznańskiej. Odośne pertraktacje już ukończono. Ceny prądu będą te same, co w Poznaniu.

(Z Rady Miejskiej) Na ostatnim posiedzeniu Rady M. uchwalono preliminarz budżetowy na r. 1928-29. Podwyższono z dniem 1 kwietnia cenę wody o 10 groszy na metr sześcienny dla konsumentów prywatnych, a o 5 gr dla większych przedsiębiorstw. Podwyższono udział w spółce „Radio Pozn.” o 100 proc. Uchwalono załącznicę tymczasowej pożyczki w wys. 100 tys. zł. (ks)

Inowrocław. (O mało nie śmierć.) Małżonkowie Edmund i Pelagja Feltyńscy, zamieszkali w Inowrocławiu przy ul. Zygmuntańskiej 9, położyli się spać, zacczadzili się od wydobywających się z pieca gazów tak silnie, że gdyby nie rychła pomoc lekarska, byłiby do rana bez życia. (jar.)

Nakło. (Wypadek w lesie.) W lasku Chobielin robotnicy podcięli jedną z większych sosen; spadając — drzewo przygniotło Fr. Nowaka, łamiąc mu kilkakrotnie nogi, ręce i zębra; dogorywającego nieszczęśliwca odstawiono do lecznicy miejskiej.

(Z Rady miejskiej.) Podczas ostatniego posiedzenia Rady miejskiej zamianowano komisję rozbudowy miasta w osobach pp. W. Robińskiego, ks. Kowalskiego, Janowskiego, Rucińskiego, Siemińskiego i Fr. Ossowskiego. Uchwalono od poszczególnych przedsiębiorstw pobierać podatki na rzecz Ochotn. Straży Pożarnej. Na wniosek magistratu uchwalila Rada zakupić dalszy udział „Radio Poznańskiego”. (gb.)

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zgony: Dnia 27 marca 1928 r. zgłoszono: Marja Ranachowska z d. Sokółowska, mężatka, 60 l. Helena Anderszowa z d. Ma-

jewiczówna, mężatka, 60 l. Bronisława Ledzińska, krawcowa, 34 l. Krystyna Dziubalska pól godz. Wojciech Trzeleński, emeryt kolej., 63 l. Stanisława Meyerowa z d. Kuleczka, 31 l. Fryderyk Douglas, pułkownik, 42 l. Alojzy Wróblewski 10 dni. Antonina Łukowska, bez zawodu, 66 l. Ludwika Szmytkowska, posługaczka, 77 l.

RADJO

Programy radijofoniczne.

Czwartek, dnia 29 marca.

Poznań (344,8 m) godz. 12,05 odczyt „Jak się zaznacza wiosna w życiu motyli” (transmisja z Warszawy); godz. 12,30 koncert dla Młodzieży Szkolnej (transmisja z Filharmonii warszawskiej); godz. 14,00 pierwszy Rolniczy Kurs Radjowy; odczyt p. t. „O siewie” — wygl. inż. Czesław Danielewicz; godz. 14,25 odczyt p. t. „Wiosenne przypomnienia z dziedzin zdrowia roślin”, wygl. dr. Karol Zaleski; godz. 14,50 notowania giełdy pien. i komunikaty Pat; godz. 16,55 odczyt p. t. „Co mówi Zegadłowicz o sobie”, wygl. p. P. Tomaszewski; godz. 17,20 odczyt p. t. „Przed sezonem lekko-atletycznym”, wygl. p. Marjan Jęzko-wiak, prezes P. O. Z. L. A.; godz. 17,45 audycja literacka na temat „Wilno w poezji współczesnej” (transmisja z Wilna); godz. 18,45 nadprogram; godz. 19,10 40 lekcja języka angielskiego, wykl. dr. Arend, lektor U. P.; godz. 19,35 odczyt z działu rolniczego p. t. „Rolnictwo polskie a traktat handlowy z Niemcami”, wygl. p. inż. Jerzy Radomski; godz. 20,00 komunikaty gospodarcze; godz. 20,30 koncert wieczorny (transmisja z auli U. P.) w programie: 1. Bach: Fantazja i fuga g-moll (odegra p. Józef Pawlak). 2. „Siedem słów Chrystusa” — oratorium Teodora Dubois. Wykonawcy: prof. Rosenberg (dyrygent), Marja Klawek Belgiojosa (sopran), Aleksander Klichowski (tenor), Janusz Nowak (bas), Józef Pawlak (organy), Chór uczniów gimnazjum św. Marji Magdaleny; godz. 22,00 sygnał czasu, nadprogram, komunikaty: meteor. Pat i Z. O. K. Z.

Warszawa (1111 m) godzina 12,00 sygnał czasu, hejnał z Wieży Mariackiej, komunikat lotniczo - meteorologiczny, oraz nadprogram; godzina 15,30 odczyt z cyklu wykładów dla maturzystów szkół średnich p. t. „Ustrój państwa polskiego w epoce piastowskiej” (dział „Historja”), wygl. dr. St. Arnold i „Epoka Stanisławowska w literaturze polskiej” — odczyt I — wygl. prof. Leon Płoszewski; godz. 16,40 „Kącik dla kobiet”, wygl. p. Marja Ankie-wiczowa; godz. 20,30 transmisja z Wilna; koncert poświęcony twórczości Stan. Moniuszki.

TEATRY

Z Teatru Wielkiego. Dziś, w środę, „Druciarz”. W czwartek 29. bm. „Jolanta” z pp.: Lubicz, Czarneckim, Karpackim, Mazankiem i Romanowskim, kapelmistrz p. Tyllia. Przedstawienie uzupełni balet „Szeherazada” z p. Grabowską. W piątek 30. bm. „Zydówka” z pp. Marynowicz, Bedlewiczem i Mazankiem, kapelmistrz p. Wojciechowski. W sobotę 31. bm. pod kierunkiem dyr. Stermicza melodyjna „Traviata” w doborowej obsadzie pp.: Szlemińskiej, Czarneckiego i Zaleskiego, który po raz pierwszy na naszej scenie wystąpi w partji Germonta. „Requiem”, wspaniałe oratorium Verdiego, dane będzie pod kierunkiem dyr. Stermicza w środę 4 kwietnia. Prócz zespołów Teatru Wielkiego współdziałają przyrzekło Polskie Koło Śpiewacze. Józefa Zacharska wystąpi gościnnie w poniedziałek 2 kwietnia w operze „Dama pikowa”.

Teatr Polski. Dziś „Rosmersholm” z pp.: Wysocką, Sachnowską, Brackim, Brylińskim, Chmielewskim i Kondradtem. Jutro wypełniająca stałe teatr po brzegi „Nie ożenie się”. Głośna sztuka Gozłowego „Turandot”, która triumfalnie obiegła wszystkie sceny europejskie, wchodzi na repertuar w piątek b. tygodnia, w całkowitej nowej bogatej wystawie pomysłu St. Jarockiego. Obsadę stanowią pp.: Bogustawski,

Pod włos

Wysanowana pogoda

Pewien dowcipny Francuz — podobno nawet sam pan general Niessel — gdy tylko nauczył się trochę po polsku, utworzył zaraz zabawny kalambur na temat naszego klimatu. — W Polsce pół roku panuje zima, a pół roku zimno — stwierdził general.

Trudno, tak zawsze u nas bywało. Zawsze zimno i zimno. — Luty, jak to luty — „obuj dobre buty”; potem idzie marzec, a wiadomo, że „w marcu, jak w garncu”, więc nie wieszaj futra w szafie; nie lepszy po nim następuje kwiecień, co „przeplata trochę zimy, trochę lata”; maj niby to bywa letni, a przecież jeszcze trza się strzec ślawa-wetnych mrozowców, co ich zwali Serwacym, Pankracym i Bonifacym; potem ci trochę słonko przygrzeje, ale wnet się strzeż na nowo, bo „od świętej Anki zimne wieczory i poranki”; no a dalej coraz gorzej: tylko patrzeć, jak „Święty Marcin na białym koniu przyjedzie”.

Chmielewski, Godlewski, Kondradt, Kor-dowski, Grabowska (rola tytułowa), Noskowski, Piotrowski, Podborówna, Preiss, Przystański, Wojciechowska, Zalespianka. Reżyserja N. Młodziejowskiej. Sztuka obudziła wśród bywalców teatralnych zrozumiałe zainteresowanie; sprzedaż biletów idzie rażno.

Z Teatru Nowego. Dziś po raz ostatni arcywesoła komedia Hennequin'a i Veber'a p. t. „Czy jest co do oclenia”. W czwartek premiera wesołej komedji Abramowicza i Ruszkowskiego p. t. „Mąż z grzeczności”. Wieczny konflikt ugrzecznoniego męża i kapryśnej żony i przemiana męża z ugrzecznoniego na męża - władcę — stanowi treść tej niezwyk-le milej krotchwilii polskiej. Reżyseruje p. J. Kochanowicz.

Koncert Chóru Reprezentacyjnego — który będzie prawdziwą atrakcją sezonu i równocześnie pokazem dobrej chóralnej muzyki — odbędzie się w niedzielę 1 kwietnia w Auli Uniwersytetu, wiecz. o godz. 8-mej.

Liczyć należy, że Szan. Publiczność, żadna dobrego programu, tłumnie podąży na koncert, raz by stwierdzić stan muzyczny chóru — a powtóre by licznem przybyciem dać uznanie dla bardzo starannie przygotowanego występu. Bilety do nabycia po cenach minimalnych u p. Szrejbrovskiego (ul. Fredry), zw 7464

Koncert religijny — Oratorium. W czwartek, dnia 29 h. m. o godz. 8-jej wieczorem wykona w Auli Uniwersytetu chór gimnazjum św. Marji Magdaleny pod dy-rekcją swego profesora p. J. Rosenberga Oratorium „Siedem słów Chrystusa” — Th. Dubois'a — ze współdziałaniem solistów pani M. Klawek-Belgiojosa pp. A. Klichowskiego, J. Nowaka i J. Pawlaka.

Oratorium to wykonywane w Warszawie i w Krakowie już w ubiegłych latach na koncertach wielkotypodniowych, usłyszmy w Poznaniu poraz pierwszy i to w interesującej interpretacji chóru młodzieży gimnazjalnej. Wzniosłe metalodje i potężne chóry wywołują głęboki nastrój. Bilety wstępu są wcześniej do nabycia w składzie p. Szrejbrovskiego, ul. Gwar-na 20. zw 7488

TEATR WIELKI

Dziś — „DRUCIARZ” — operetka Lehara Czwartek, 29 3. „Jolanta”, opera Czajkowskiego i „Szeherazada”, balet Rim-skiego - Korsakowa. Piątek, 30. 3. „Zydówka”, opera Halevy-ego. Sobota, 31. 3. „Traviata”, opera Verdiego. (występ Anieli Szlemińskiej). Niedziela, 1. 4. wiecz. „Druciarz”, operet-ka Lehara. Poniedziałek, 2. 4. „Dama Pikowa”, opera Czajkowskiego (gościnnie występy Józefa Zacharskiego). Wtorek, 3. 4. „Jolanta”, opera Czajkow-skiego i „Szeherazada”, balet Rimskie-go - Korsakowa. Początek o godzinie 7.30 wieczorem. Po rozpoczęciu przedstawienia nikt nie salę wpuszczony nie będzie. Kasa zamawiań (w Teatrze Polskim) otwarta codziennie od 10-17. w niedzielę i święta w Teatrze Wielkim od 11.30-13.45.

TEATR POLSKI

Dziś — „ROSMERSHOLM”. Czwartek, 29. 3. „Nie ożenie się”. Piątek, 30. 3. „Turandot” (Premjera). Sobota, 31. 3. „Turandot”. Niedziela, 1. 4. wiecz. „Turandot”. Poniedziałek, 2. 4. „Rosmersholm”. Początek o godzinie 7.30 wieczorem. Bilety poprzednio do nabycia w kasie zamawiań (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

TEATR NOWY

Dziś — „CZY JEST CO DO OCLENIA?” Czwartek, 29. 3. „Mąż z grzeczności”. — Premjera. Piątek, 30. 3. „Mąż z grzeczności”. Sobota, 31. 3. „Mąż z grzeczności”. Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Fr. Zygartłowskiego, naroż-nik ul. 27 Grudnia i Gwarnej.

Trudno nie przyznać, że taki układ całorocznej aury dla Polski nie jest korzystny. Przedewszystkiem zaś fatalnie psuje nam opinię zagranicą. Niemcy stworzyli sobie nawet przysłowie na temat „polnische Wirtschaft”. — Bodajby im ozór spuch!

I nie miała to spokojnych ludzi szewska pasja ogarniać, choćby z powodu nieustających katarów?

Sanacja tego rodzaju stosunków stawała się dla nowoczesnego państwa z dnia na dzień potrzebą coraz bardziej palącą. — No i przyszła.

Któż w Polsce nie zna sanacji! Ona ma metody na wszystko!

Podobno — mówiono tak wczoraj na rynku Wildeckim — wyszedł tajny dekret o uzdrowieniu stosunków klimatycznych, a jeden z moich znajomych, zapalony sanator, oświadczył mi wczoraj krótko:

- Wiosny nie będzie!
- Czemu? — przerażam się.
- Bo już mamy lato!
- A co będzie z wiosną?
- Przeniesiona w stan spoczynku!

Bonzo.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Socjologia i Kresy Wschodnie. Pod tytułem „Zagadnienia styczne polityki gospodarczej i technologii społecznej, ze szczególnem uwzględnieniem ziem wschodnich Rzplitej” wydał w Warszawie dr. Stanisław Orsini-Rosenberg ciekawą choć niewielką rozprawę. Kresowiec z ziem wschodnich, znający zagadnienia i potrzeby społeczne i gospodarcze bynajmniej nie z książek jedynie, doktor filozofii Uniw. Poznańskiego z zakresu dziejów gospodarczych i socjologii, nadto zaś inżynier agronomji, potrafił p. Rosenberg szereg doniosłych spostrzeżeń nad życiem kresów wschodnich ująć ze stanowiska nauki, przełożyć niejako na język socjologii. Jest tu pełno uwag i wniosków praktycznych, dla administracji państwowej i inicjatywy gospodarczej doniosłych. Pracę życzliwym wstępem poprzedził prof. dr. Znaniecki, który wpływał na kierunek studiów autora. (Dr. L. B.)

Polskie Tow. Przyrodników im. Kopernika we Lwowie odbyło posiedzenie z referatami p. J. Sabatowskiej „Wskaźnik pustynności klimatu” i prof. E. Romera „Stara mapa geologiczna Tatr”. (n)

Tow. internistów w Krakowie odbyło posiedzenie naukowe z następującym programem: Demonstracja przypadków: „Kila narządów wewnętrznych”; „Skaza krwotoczna”; „Mięśniak żołądka”. Odczyt dr. Gutwinskiego „Nowoczesne zasady racjonalnego leczenia żelazem”. (n)

Z działalności Towarzystwa geograficznego we Lwowie. Nasz korespondent lwowski (M. O.) pisze nam: Na zaproszenie Tow. geograficznego przybył z Wilna do Lwowa prof. dr. Mieczysław Limanowski i w sali Instytutu Technologicznego wygłosił onegdaj nader interesujący odczyt p. t. „Autami w górach i na stepach czarnomorskich Rumunii”.

LITERATURA

Magna peccatrix. Postać Marii Magdaleny, uotożsamianej z Marią, siostrą Marty, jest jedną z najciekawszych, a w każdym razie najciekawszych i najwyrazistszych w Ewangelji, nic też dziwnego, że upodobali ją sobie malarze i poeci (Maeterlinck i inni). Obecnie nakładem księgarń św. Wojciecha ukazał się przekład niemieckiej powieści A. Krane, osnutej na „czasach Chrystusa” a zatytułowanej „Magna peccatrix”. Są w niej zawarte dzieje Magdaleny od czasu pobytu w rodzinnej Magdali aż do jej śmierci w okolicach Marsylii; widzimy kolejno, jak dawna utrzymanka legata Proculususa (zecer gdzieś niedługo z niego zrobił... Protokulusa), kobieta lekkich obyczajów, przetrza się zwolna w uosobnienie miłości Bożej, w wielką pokutnicę i wyznawczynię Ukrzyżowanego Chrystusa. Tło obyczajowe naogół dobrze uchwycone, niekiedy ma za wyraźne źródło „Quo vadis”; w szczegółach gdzieś niedługo spotykamy reminiscencje „Ben Hura” i „Fabioli”; pozbawiona jednak powieści cała — choć bynajmniej do poziomu wzorów swoich nie dorasta — ma wiele sytuacji i postaci ciekawych (Marduk, Dismas), więc może stanowić pożyteczną lekturę zarówno dla młodszych jak i starszych. (J. B.)

MUZYKA

Muzyka polska zagranicą. W Paryżu organizuje Stowarzyszenie Młód. Muzyków doroczne wielkie koncerty muzyki polskiej. Pierwszy odbędzie się 21 kwietnia (koncert symfoniczny pod batutą R. Baton'a.), drugi 19 maja, trzeci 19 czerwca z programem kameralnym.

Jak powstał „jazz-band”? Pianiści kawiarniani murzyńscy — pisze J. W. Johnson, znawca muzyki murzyńskiej — włączyli się wzdłuż brzegu Missisipi. W każdej kawiarni siedział przy pianinie czarny jegomość z cygarem w zębach i z giową odrzuconą nonszalancko w tył, tukał w klawisz, twarzym, synkopowanym rytmem. Do wybijania rytmu dodano potem jeden i drugi rondel z kuchni, potem trąbę samochodową, gong — i tak złożył się „jazz-band”, nazwany ostatecznie od jednego z takich pianistów, Jasba Browna. (mn)

SZKOLNICTWO

Wymowne cyfry. 3.500.000 dzieci polskich powinno się było znaleźć dnia 1 września w murach szkoły powszechnej. Z cyfry tej 400.000 dzieci znajduje się poza szkołą, chociaż w ostatnich czasach kontyngent nauczycielski zwiększył się o 1000 osób. 26.507 szkół powszechnych i 62.220 sił nauczycielskich nie jest w stanie podjąć pracy kształcenia młodzieży. Wobec czego rząd będzie musiał poważnie pomyśleć o budowie nowych szkół i powiększeniu kontyngentu nauczycielskiego, zwłaszcza, że z roku na rok liczba dzieci stale i szybko powiększać się będzie. (j. k.)

Kara chłosty w szkołach pruskich. W roku ubiegłym wydał pruski minister oświaty rozporządzenie, które omawia częściowe zniesienie kary chłosty, częściowe tylko, gdyż zniesienie zupełnie kary cielesnej w szkołach — według pruskiego ministerstwa oświaty — byłoby narazie niemożliwe. Do rozporządzenia dołączono kwestionariusz do nauczycielstwa w którym ma się ono opowiedzieć w sprawie ograniczenia kary chłosty, wskazując w jakich przypadkach należy jej zaniechać. (j. k.)

Smutne stosunki szkolne w Hiszpanji. W r. 1926/27 podlegało obowiązkowi szkolnemu w Hiszpanji około 300.000 dzieci. Z tego zaledwie połowa zapisała się do szkół, a i z tej liczby 40.000 dzieci nie uczęszczało do szkół. W rezultacie tylko 36,8 proc. dzieci korzysta z nauki szkolnej. Rząd hiszpański czyni energiczne kroki w celu zaradzenia złemu, oraz podnosi liczbę szkół powszechnych z 1000 na 1.500. (j. k.)

STULECIE IBSENA W PARYŻU

Nasz korespondent paryski (I. B.) donosi nam:

Setna rocznica urodzin Henryka Ibsena stała się świętem, które wraz z Norwegją obchodzi świat cały. Właśnie na uroczystościach, zorganizowanych w Norwegji na cześć wielkiego dramaturga jest reprezentowanych aż 24 narodowości: pp. Firmin Gémier i Lugné-Poé przedstawiają na nich sztukę dramatyczną francuską. Poza tem zaś Paryż chciał specjalnie uczcić pamięć autora „Branda”, dając też właśnie sztukę na scenie teatru „Mathurjns”. Zaproszono „Towarzystwo autorów”, „Koło Krytyki”, „Zjednoczenie artystów”, przybyli ministrowie, ambasadorowie, sławni pisarze, cały świat intelektualny i artystyczny paryski. A pomiędzy nimi, na balkonie pierwszego piętra zajął też miejsce jeden z najslawniejszych aktorów norweskich, mianowicie p. Waltz.

„Branda” grała trupa Pitoëffa, interpretując sztukę bardzo oryginalnie. Inscenizacja ciekawa, dekoracje mocno „zredukowane”, za to rola światła, rzucanych przez reflektory, wychodzi na główny plan. Po ostatniej przerwie kurtyna najpierw opadła, potem podniosła się: na scenie ustawiono biust Ibsena, dokoła którego ugrupowała się cała trupa Pitoëffa. P. H. R. Lenormand, znany pisarz dramatyczny, w imieniu Towarzystwa autorów w słowach jasnych, pełnych wzruszenia skreślił sylwetę wielkiego dramaturga oraz wpływ jego na rozwój teatru światowego, a specjalnie zaznaczył, co w nim jest Ibsenowi teatr francuski. Z kolei przemawiał p. Paul Ginisty w imieniu krytyki dramatycznej, a na zakończenie wystąpił p. André Marc, młody student, który w sposób bardzo prosty i szczerzy tłumaczył, że formuła Branda „wszystko albo nic”, jest w istocie formułą dzisiejszej francuskiej młodzieży.

Oddział francuski „Amities internationales” obchodził również uroczystości w „Institut de coopération intellectuelle” stulecie Ibsena pod przewodnictwem p. A. de Monzie, gromadząc w salonych Instytutu kolonję norweską z postem baronem de Wedel Jarlsberg na czele. A teraz p. Lugné-Poé, dyrektor teatru des Arts i znany aktor, który wprowadził liczne sztuki Ibsena na scenę francuską, będzie na nowo odtwarzał niektóre z tych arcydzieł

OBRONA STANISŁAWA AUGUSTA

I po śmierci — Stanisław August sam o sobie — Drugi tom pamiętników królewskich — Ironja i spokój — Próby rehabilitacji — Praca dra Forst-Battaglie — Aktualność tematu — Przedstawiciel kultury — Pedagogiczna nienawiść i jej leczenie.

Zły los przesładował króla i po śmierci. Sto kilkanaście lat jego autobiografia nie mogła ujrzeć światła. Pozostawała w więzieniu archiwum państwowego w Petersburgu. Lękano się, że rozgłosi tajemnice dworu carskiego. — Głupia obawa, bo właśnie ustępy drażliwe bardzo wcześniej przedostały się za granicę rosyjskie i oddawna przetłumaczone na różne języki, znane były nie tylko historykom, ale szerokiej publiczności. Zresztą czyliż nie ukazały się w wielu wydaniach wyznania samej Katarzyny II o jej „miłosnych” przygodach. — Przecież dopiero w r. 1907 usunięto tropy opór przeciw ogłoszeniu pamiętników Stanisława Augusta. Patronat objęła akademja petersburska, ale druk postępował tak wolno, że I tom wyszedł dopiero w przededniu wielkiej wojny, a II aż w r. 1924 i teraz zaledwie sprowadzają go nasze księgarnie z Leningradu.

Ten tom obejmuje na 680 stronniach historję 7 lat: od zamachu konfederatów barskich na króla w dniu 3 listopada 1771 do zamknięcia Sejmu roku 1778. Następnych dziejów nie zdołał opracować. Pozostają jeszcze tylko zapiski z okresu 1794—1798, w znacznej części już ogłoszone różnemi czasami w wydawnictwach polskich. Niemiejsze francuskie zostało zamknięte, jak wskazuje indeks osobowy, który wypełnia 2 i pół arkusza. Nadto spis treści, przejrzyjmy jeszcze przez samego autora królewskiego, znakomicie ułatwia korzystanie z dzieła.

Te udogodnienia są dla czytelnika tem cenniejsze, że Stanisław August w toku opowiadania przytacza wiele dokumentów dyplomatycznych i sprawozdań sejmowych, które ciężarem swym łamią artystyczną konstrukcję pamiętników. Ten balast nie był pożądanym również i ze względu na wcześniejsze zapoznanie się historyków z odnośnym materiałem, który znajduje w części n. p. w „Volumina legum”, w dziarjuszach sejmowych i innych wydawnictwach źródłowych. Uwagi króla o wypadkach i ludziach są porzucane pośród cytatów, które mają uwydatnić obiektywizm autora. Jakoż mówi tak spokojnie, z takim powściągliwym smutkiem i z taką wytworną ironją, przedstawia kwestję z taką znajomością rzeczy i tak nawskroś prześwietla aktorów zdarzeń, że zmusza nas do rozumnego rozważenia się w przeszłości, sine ira et studio. Odczytajcie ustępy o rządach Stackelberga w Warszawie, albo ten o nadawaniu orderów polskich faworytom imperatorowej, charakterystykę Jezuitów i Konarskiego — a będziecie zdumieni przedmiotowością ujęcia. Ale nemo iudex in causa sua i obrona panowania Poniatowskiego do zawodowych należy historyków.

Długo, bardzo długo, aż upokarzając długo był ostatni król dla patriotycznych pisarzy naszych „bête noire”. Ani nawet Kalinka nie zdołał przywrócić trwale i w pełni równowagi sądu. Tylko znawcy kultury polskiej mieli swoje dobrze ugruntowane zdanie o zasługach Stanisława Augusta. Rehabilitacja jego, która się dokonuje w miarę postępu badań archiwalnych, zamyka się zawsze jeszcze w ramach szczegółowych zagadnień i w monografiach, niebudzących większego zainteresowania w szerszych kołach publiczności. Wywołuje je dopiero dr. Otto Forst-Battaglia świeżo wydaną książką p. t. „Stanisław August Poniatowski und der Ausgang des alten Polenstaates”.

Już zewnętrzne warunki zapewniają pracy tej popularność, chociaż oczywiście tylko wśród inteligencji. Rzecz ukazała się w serii studiów z dziedziny kultury, redagowanych przez Maksa Kemmericha p. t. „Mensch-Völker-Zeiten”, nakładem berlińskiej firmy Pawła Frankego. A przedstawia się wytwornie: papier, druk, dobór rycin bez zarzutu. I cena niezwykle przystępna: 10 zł za egzemplarz oprawny. — Treść jest niemniej pociągająca: opowiadanie żywe, barwne i lubo z blisko 400 stronniemi tylko 3 poświęcone wskazówkom źródłowym i bibliograficznym, widoczna obszerna znajomość przedmiotu. Przedewszystkiem zaś autor tłumaczy nie tylko zagadkę upadku dawnej Polski, ale i powstanie nowe! Stąd dla cu-

codziemców, Niemców zwłaszcza, o gromna aktualność tematu.

Ten ostateczny sens wywodów zawarty jest w końcowem zdaniu, zamknięciu charakterystyki Stanisława Augusta w słowach: „Przebacmy słabej woli, uszanujmy świetną inteligencję, podziwiajmy wspaniały posiew Poniatowskiego, który przez zawieszanie losu stał się grabarzem państwa polskiego, przez swój świadomy wysiłek odnowicielem narodu polskiego”.

Z 9 rozdziałów książki najwięcej zastrzeżeń budzi wstępny, gdzie podana próba charakterystyki narodu i dziejów, zamiast skromnego podmałowienia tła, do czego autor jedynie był przygotowany i uprawniony przy anegdotalnym traktowaniu rzeczy. Świat polski wydaje się nadto egzotycznym dla braku porównania z osobnikami społecznymi w innych krajach europejskich. W wywodzie genealogicznym dr. Forst-Battaglia, obracając się na terenie najlepiej mu znanym, uwydatnia związki z zachodem już we krwi Stanisława Antoniego Poniatowskiego, który pod lepiej brzmiącym imieniem Augusta zasiadał na tronie. Związek ten, w następstwie talentów, zamiłowań i kierunku wychowania przyszłego króla, stały się najściślej. Był też znakomitym przedstawicielem kultury owocniejszej, której nieustrudzonym pionierem miał zostać w swoim narodzie. — Stosunek do Katarzyny przedstawiony na podstawie pamiętników tych głów koronowanych, bez naiwnego gorszenia się, bo przy znajomości kodeksu towarzyskiego XVIII wieku i z uwzględnieniem dalekosiężnych planów unji polsko-rosyjskiej.

Własne monograficzne studjum autora nad epizodami z dziejów Konfederacji Barskiej ułatwiło mu opracowanie tego okresu w ogólniejszem ujęciu. Poświęca mu znacznie więcej uwagi niż następnym, pobieżniej potraktowanym. Uwydatnia wszakże, chociaż tylko szkieletowo, znaczenie lat od pierwszego rozbioru do Sejmu Czteroletniego kiedy właściwie rządził Poniatowski, lubo pod protektoratem rosyjskim i kiedy podźwignął Polskę na wszystkich polach i wprowadził swój naród (w szlacheckiej jego i górnej mieszczaństwa warstwie) do społeczeństwa nowoczesnej Europy zachodniej. Szkoda, że mówiąc o trudnościach przebudowy ustroju rolnego Rzplitej, nie uwzględnił dostatecznie wyników ostatnich prac prof. J. Rutkowskiego. W wielkim sporze o politykę z doby Sejmu Konstytucyjnego staje po stronie Kalinki, uwydatniając niepoczytalność stronniactwa patryjotycznego, które zmusiło króla do przymierza z Prusami i naraziło Polskę na starcie z Rosją. — O roli Stanisława Augusta w czasie rozbiorów już na podstawie obecnego stanu badań można sądzić dodatniej niżli dr. Otto Forst-Battaglia.

Bądź co bądź książka jego jest pracą wybitną i torować mu będzie drogę do katedry na którymś z uniwersytetów zagranicznych. Jest ona cenną zresztą nie tylko dla cudzoziemców. Ma swoje zadanie do spełnienia i w Polsce: może skutecznie przyczynić się do leczenia zadawnionej patologicznej nienawiści do Stanisława Augusta, która pokutuje u nas od czasów konfederacji radomskiej i barskiej.

Dr. A. M. Skałkowski
Poznań.

Bibliografja regionalna Województwa poznańskiego

opracowana przez Bibliotekę Uniwersytecką w Poznaniu na podstawie obowiązkowych egzemplarzy bibliotecznych z obszaru województwa poznańskiego.

Szukalski Jan Ks.: Podręcznik metodyczny do nauki historii biblijnej. Z upoważn. nakładcy „Mosella” w Twierze spolszczył i opr. T. 1. Stary Testament. (Podręcznik niniejszy jest spolszczeniem i opr. podręcznika metod. do „średniej katolick. biblijki szkolnej” Eckera, ułożon. przez Mikołaja i Henryka Fassbindera). Poznań. Warszawa itd. Naki. i druk. Księg i Druk. św. Wojciecha. 1928. 8°, str. 4 nlb. 477, 1 nlb. 3 mapy.

Na przedwiośni

Marzec był miesiącem przedwiośnia. u Rzymian pierwszym miesiącem Nowego Roku. Za taki uchodził wieki całe u Słowian. Ponieważ w tym miesiącu brzozy mają pąkowania, przeto u starych Słowian miesiąc nazywano „brzeznem“, i ta nazwa zachowała się dotąd u Czechów. U Rusinów „berzoł“, u Serbów „brezen“, w starosłowiańskim „birzelis“.

My w Polsce przyjęliśmy nazwę od Rzymian, u których martius (marzec) był miesiącem boga wojny Marsa.

Miesiąc marzec w pierwszej połowie zimny i wogóle mający temperaturę zmienną, jest szczególnie niebezpieczny dla starych; przysłowie powiada: „Gdy słaba w marcu baba, pacierz mów“. Czeskie przysłowie natomiast powiada: „Prziszel marzec, zabieraj się starzec...“ W Polsce w marcu stary, idzie na maryl.

Marzec szczególnie miał być ważny dla rolników, ponieważ w tym miesiącu można z pewnych wydarzeń wywnioskować, jaki będzie urodzaj w roku. Przepowiadano urodzaj lub nieurodzaj podług śniegów, mrozów, ros, mgły, deszczów i grzmotów oraz burz, wiatru i piły.

O śniegu były takie przepowiednie:

Śnieg marcowy wart niewiele. Śnieg w marcu szkodzi zasiewom. Wielkie śniegi w marcu szkolą owcom, śnieg w marcu wart tyle, co mierzwa w maju.

Dziewczyna, która się marcowym śniegiem umyje, będzie biała.

O rosie: Ile rosy w marcu, tyle wilgoci w sierpniu. Rosa zbierana w pierwszym dniu marca leczy oczy.

Mgły w marcu oznaczają, że rok będzie żdźysty. Obfitość deszczów w marcu oznacza suche lato.

Zapowiedzią złego roku jest pojawienie się tęczy w marcu na niebie zachodniem.

Jeżeli w marcu z północy nadejdzie burza, można spodziewać się urodzaju, od zachodu, rok będzie nieurodzajny.

Gdy grzmi w marcu, rok będzie szczęśliwy i urodzajny. Grzmot w marcu pozbawia zapachu fiołki.

Jeżeli w marcu niema wody, w kwietniu nie będzie trawy. Marzec suchy, kwiecień mokry, maj chłodny przepowiada dużo pszenicy.

Także z zachowania się w marcu zwierząt można wnioskować o pogodzie w innych miesiącach.

Jeżeli w marcu owce skaczą wesoło, w kwietniu będą chłody i deszcze. Gdy w marcu wrony kraczą, oznacza to bliską wiosnę.

W Czechach dziewczęta pierwszego marca wstają o północy z łóżka, robią trzy kroki i mówią: „Powiedz mi marcu, czy się w tym roku wydam za mąż?“ Wierzą, że chłopak, który im tej nocy się przyśni, będzie mężem.

Suchy marzec jest dla rolnika pożądanym. Gdy wcześniej w marcu wracać dzikie gęsi, wróżyć można wczesną wiosnę.

Dziewczęta wiejskie, gdy ujrzą w marcu pierwsze gąsienice, biorą je do ręki i głaszczą twarz, aby tak była delikatna i gładka, jak puszek gąsienicy. (r. l.)

Sukcesy polityczne przez radio

Radjofoniczny talent Hoovera — Radio błogosławieństwem dla przyszłych prezydentów Ameryki

Jak wiadomo, jednym z poważnych kandydatów na Prezydenta Stanów Zjednoczonych A. P. przy nadchodzących wyborach jest znany przyjaciel Polski, obecny Sekretarz Stanu Hoover. Otóż, o ile Hoover zostanie obrany, zawdzięczać to będzie również sukcesom, osiągniętym przez radio. Już teraz przewidując ewentualny jego wybór, nazywają go sprzyjające mu pisma „Radio President“. Hoover nie znosi przemawiania publicznie. Wychowany był w poszanowaniu dla kwaziarskiej sztuki milczenia i dla lakonizmu. Przyzwyczajenia te z lat dziecięcych i chłopięcych utrzymał w całej pełni. O ile zmuszony jest stawać przed publicznością, aby przemawiać do niej, wywiązuje się z tego zadania bardzo marnie, jest bowiem kiepskim mówcą; przemawiając przez radio natomiast traci wszelkie wady, okazując świetnie radjofoniczny głos i talent. Ujmowania krótko i dobitnie tego, co chce powiedzieć. Pisma amerykańskie zapewniają, że ktokolwiek żywił jakiejś wątpliwości co do osoby Hoovera, ja-

ko odpowiedniego kandydata na prezydenta, a miał sposobność słyszenia go mówiącego przez radio, nietylko stracił te wątpliwości, ale stanie się od razu entuzjastą Hoovera, popierającym gorąco jego kandydaturę. To też „managerowie“ kampanii wyborczej na rzecz Hoovera zamierzają wykorzystać w całej pełni radjofoniczny talent Hoovera, zaoszczędzając tem samem i jemu i sobie samym wiele energii i czasu. Dotychczas kandydat na prezydenta Stanów musiał zdawać egzamin ze sprawności swojej fizycznej, bowiem tygodniami całymi mieszkał w wagonach, przewożących go z miejsca na miejsce i wszędzie, na wszystkich postojach, w każdym mieście i w każdej miejscowości czy osadzie, musiał wygłaszać to samo mniej więcej przemówienie do wyborców. Z chwilą wprowadzenia przemówień przez radio ustanie ta niesłychanie nużąca procedura, trzeba wszakże do tego jednego warunku: radjofonicznego głosu, którego często nie posiadają najlepsi nawet mówcy wiecowi.

Skrzydlaty świadek

Kanarek demaskuje monachijską Ksantypkę

Trybunał w Monachjum rozpatrywał niedawno skargę pewnego obywatela tamtejszego, którego prośba o rozwód umotywowana była bolesnymi ciągami, otrzymywanymi pod najblaszszym pretekstem od zbyt energicznej żony. Na pytanie prezesa sądu, czy powód może poprzeć swoją skargę zeznaniami świadków, biedna ofiara „szczęścia domowego“ zażądała sprowadzenia do sali... klatki z kanarkiem! Jedyną bowiem istotą żywą, która asystowała przy scenach małżeńskich, był ten ptak mały objawiający swoje współczucie dla katowanego męża po swojemu, t. j. machaniem skrzydeł, uderzaniem o prety klatki itd. Trybunał zgodził się na tę oryginalną konferencję, która w zupełności potwierdziła zeznania „pantoflarza“, kiedy oskarżona zbliżyła się tylko do swojego męża, kanarek począł zdradzać straszny niepokój. Na tej zasadzie sędziowie uwzględnił prośbę o rozwód — kanarek zdemaskował monachijską Ksantypkę.

Ile dzieci urodziło się w Moskwie w roku 1927? Według urzędowej statystyki urodziło się w Moskwie w r. 1927 ogółem 55.600 dzieci. W tem 1278 bliźniąt i 18 trojczaków.

Nowe parafje w Poznaniu

Według doniesienia Kat. Ag. Pras., J. E. ks. kardynał Hlond zdecydował utworzenia na krańcach miasta Poznania, zamieszkałych przez liczne rzesze robotnicze, sześciu nowych parafij.

Decyzja to naprawdę paląca, jeżeli się zważy, że Poznań przed wojną przy połowie dzisiejszej ludności katolickiej posiadał niemal tę samą liczbę parafij i kościołów, jakie posiada dzisiaj. Mimo zwiększonej liczby nabożeństw, kościoły poznańskie są tak przepelnione jak rzadko w którym z innych miast w Polsce.

Z życia sokolego

Rada okręgowa okręgu gnieźnieńskiego.

W ubiegłą niedzielę w godzinach południowych odbyło się na boisku Sokola doroczne posiedzenie Rady okręgowej Sokola okręgu gnieźnieńskiego. Na zjazd przybyło blisko 30 delegatów, reprezentujących 12 gniazd, których według ostatnich spisów obejmują 1016 członków. Obszerny pogląd na działalność gniazd okręgu gnieźnieńskiego zdawał prezcs okręgowy Dr. Trepieński, który też przybyłych delegatów przywitał stosownem przemówieniem.

Protokół z zeszłorocznego posiedzenia rady okręg. odczytał druh dyrektor Henkel, poczem naczelnik okręgowy, dh. Namysł, zdał obszernie sprawozdanie co do frekwencji na ćwiczeniach, lekcyj dla naczelników, wyników osiągniętych w zawodach okręgowych, związkow. i na zlocie, w którym samych druhów ćwiczących wzięło udział 496 mimo niepewnej pogody. Sprawozdanie to uzupełnił jeszcze dh. prezes, wskazując na braki organizacyjne, które nie powinny się ujawnić na zlocie związkowym, mającym się odbyć w roku następnym w Poznaniu.

Poczem nastąpiło sprawozdanie skarbnika, dh. Koczorowskiego. Stan kasowy wykazuje wprawdzie mały niedobór, lecz gniazda okręgu za wy-

jątkiem dwóch, zalegają z znacznemi składkami do okręgu, Dzielnicy i na budowę trybuny.

Po uchwaleniu systemu składkowania, udzielono całemu zarządowi pokwitowania. Poczem nastąpił wybór nowego zarządu okręgowego, który pozostaje w starym składzie.

Tegoroczne imprezy będą następujące: Bieg sztafetowy na przestrzeni 1: owroclaw—Poznań dnia 3 maja, bieg 25 klm. wokoło Poznania, złoć międzyokręgowy w Gnieźnie dnia 8 lipca r. b.; w zlocie tym wezmą udział okręgi: gnieźnieński, koniński, węgrowski i inowrocławski. Dalej odbędą się w połowie sierpnia zawody okręgowe, potem zawody dzielnicowe i związkowe. Również odbędą się dnia 17 maja z inicjatyw „Dziennika Kujawskiego“ w Inowrocławiu bieg na przelai.

Prezes Belechowicz ze Słupy zali się na warunki, w jakich pracować musi gniazdo słupeckie, również prosi o zaopiekowanie się gniazdem w Pyzdrach.

Następnie wygłosił obszerny referat organizacji i sprawności sokolej przedstawiciel Dzielnicy, dh. red. Powidzki. W tej samej sprawieabrał głos wiceprezes okręgowy dh. Kaliszewski z Wrześni. Ustalono dalej wysokość składek na rok bieżący do okręgu i to 30 groszy od członka.

W wolnych głosach uchwalono plan pierwszej wycieczki regionalnej dla gniazd gnieźnieńskiego, trzemeszkiego, wtkowskiego i powidzkiego (marsz koncentryczny do Krzyżówek, a stąd wspólny marsz do Skoręcina). Projektuje się również inne wycieczki dla części południowej okręgu.

Dalej omówiono sprawę okręgową nagrody wędrowniej, umundurowania podczas ćwiczeń i w pochodzie. Na tem zakończono obrady okręgowe hasłem: „Czołem“.

Strajk krawców w Poznaniu

Mimo wszelkich wysiłków stron interesowanych, złożyli czeladnicy krawieccy z dniem dzisiejszym pracę, na mocy powziętej na wczorajszym zebraniu uchwały.

Zebranie odbyło się wczoraj na sali p. Ograbowicza (ul. Ślusarska) przy nader liczny udział czeladzi. Przewodniczył obradom p. Niedzielski. Po sprawozdaniach członków komisji zarobkowej z konferencji odbytych z pracodawcami, uchwalono jednomyślnie zaprzestanie pracy z dniem dzisiejszym. Obrady — miały przebieg dość ożywiony, chwilami nawet burzliwy.

Zadania czeladzi idą w kierunku uzyskania płacy 1.20 zł. na godzinę. Dotąd pobierali oni 70 groszy na godz.

Niejasnym jest jedynie, że według zamieszczonych przez nas wczoraj informacji ze strony pracodawców, nie chodzi właściwie o podwyżkę płacy godzinnej, a raczej podwyższenia płacy od każdej sztuki.

Bądź jak bądź, obie strony winny w ostatniej jeszcze chwili dołożyć wszystkich starań, aby zatarg wyniły zlikwidować. Czasy są naprawdę ciężkie i trudne, czy atoli strajk przyczyni

się do naprawy stosunków to inna rzecz. Wiadomo bowiem, że i ci wszyscy, którzy ubranie potrzebują, nie mają tyle, aby je móc opłacić. Wynik będzie oczywiście taki, że przeprowadzi się podwyżkę zarobków, lecz zmniejszy się mimo woli ilość zamówień. Ludziska z konieczności będą się obywali bez nowych ubrań więcej jeszcze niż dotąd.

Ze strony pracodawców donoszą nam o strajku i jego podłożu następujące szczegóły:

We wtorek, 27 bm., krawcy miarowi m. Poznania, którzy od pewnego czasu domagają się podwyższenia zarobków, rozpoczęli strajk. Na skutek poprzednich rokowań wyznaczono na poniedziałek, 26 bm., do lokalu „Centrum“ zebranie porozumiewawcze, na którym miano zawrzeć ostateczną ugodę. Zjawił się na tem zebraniu p. Śniady, sekretarz socjalistycznych związków zawodowych i zamierzał uczestniczyć w rokowaniach. Pracodawcy jednak, wychodząc z założenia, że p. Śniady nie uprawia zawodu krawieckiego, żądali by opuścił zebranie, a gdy ich żądaniu nie stało się zadość, sami wyszli z sali, tak że do konferencji nie doszło. Na to pracownicy odpowiedzieli strajkiem. Pracodawcy pozostają na swem pierwotnem stanowisku, według którego przynajmniej pracownikom dodatek 20 procentowy, od zarobku zasadniczego; więcej, jak nam oświadczył, wobec słabej w przemyśle krawieckim konjunktury, przysłać obecnie nie mogą, nie chcą powodować obniżenia produkcji przez jej przedrożenie.

W związku ze strajkiem krawieckim donoszą nam z miasta o złośliwym figlu, spletanym cechmistrzowi p. Drabętowiczowi. Oto w nocy dzisiejszej założono u wejścia do składu p. D. przy pl. Wolności gruby łańcuch zamknięty kłódką i w ten sposób uniemożliwiono wejście. Dopiero po usunięciu przeszkody można było skład otworzyć. (z)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: H. F. 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 155 zł.

Zielone, najtańsze źródło
Własny wyrób
Konfekcji męskiej
i chłopięcej
Gzieszkowiarz
Poznań
Stary Rynek 83
P 5512-0,4117

Karol Goeppert
Najlepszy filcowy kapelusz

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Stow. Młodzieży Polskiej** pod wezw. św. Stanisława Kostki na Łazarzu. Zebranie plenarne odbędzie się w środę, dn. 28 bm. o godzinie 20 w sali Domu św. Antoniego.

— **Grono Zwoleńników Rozrywek Godziwych** im. Mikołaja Reja. Zebranie plenarne dnia 29. bm. o godzinie 20 w sali koł. Tomikowskiego przy ulicy Szamarszewskego 18.

— **Tow. Krawców konfekcyjnych.** Nadzwyczajne zebranie odbędzie się w czwartek 29. bm. o godzinie 19.30 w lokalu zebrań p. Ograbowicza „Pod Ułem”. Na porządku obrad sprawy podatkowe i zarobkowe. Przybycie każdego członka konieczne.

— **Stow. Młodz. Polsko - Katolickiej przy parafji Zmartwychwstania Pańskiego.** Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek, dnia 29. bm. w salce parafji.

— **Tow. Powstańców i Wojaków, Śródmieście.** Miesięczne plenarne zebranie w piątek 30. bm. o godzinie 19 w lokalu p. Bayerowej przy placu Bernardyńskim. Na porządku obrad m. in. wykład „Kronika miasta Poznania”.

— **Stow. sten. im. Bolesława Chrobrego.** Zebranie odbędzie się 31. bm. o godzinie 19.30 w sali Domu Kat. na Śródece.

— **Stow. Młodzieży Żeńskiej Starszej** pod wezw. św. Teresy urządza dnia 1. 4. w Domu Królowej Jadwigi. Al. Marcinkowskiego przedstawienie amatorskie

sztuki „Lilja z Karmelu”. Początek o godzinie 19.

— **Tow. „Znaj swój kraj”.** W niedzielę 1. 4. w lokalu p. Binert, Chwaliszewo 1. o godz. 12 zebranie walne

— **Tow. Zjedn. Malarzy, Lakierników i Pozłotników.** Zebranie plenarne komisyjne odbędzie się w niedzielę 1 kwietnia o godzinie 14 w lokalu posiedzeń p. Ograbowicza, ulica Ślusarska 6 „Ul”. Z powodu bardzo ważnych spraw obecność komisji konieczna.

RABKA

„Liliana” (willa położona w Parku Zakładowym). Pensjonat **W. DRZEWIECKIEJ** przyjmuje zgłoszenia na **SEZON LATOWY**. Tel. nr. 6. zw 7334

Uważać na znak ochronny!

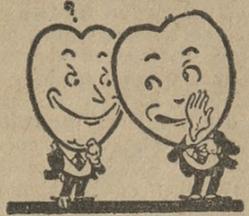
Od wielu lat używany i jako najlepszy uznany! Niezbędny dla sportowców i turystów, wzmacnia nerwy i ożywia, doskonały środek do masowania!

Wszędzie do nabycia!

Wyłączne zastępstwo na Poznańskie i Pomorze
BR. MACHALLA S. K. Poznań, ul. 27 Grudnia 2
Hurtownia artykułów drogeryjnych i kosmetycznych. Pw 7335-10,301

Święta nadchodzą. Odświeżaj więc meble „PERPETUA”-BEJCA

a otrzymasz piękny połysk. Mebel wygląda jak nowy. Perpetua-iejca konserwuje meble na kilka lat, zw 7481

— O jej, jej, oo to będzie?! Matka jest wściekła, — mówi, że przezemnie Stasia tak się przeziębiła; Chcia ją nawet wysłać zagranicę! Radz co robić!
— Po co wysyłać zagranicę, zaniósł im zaraz paczkę cukierków od kaszlu „Malto a”. za 2 dni będzie zdrowa!
Kw 599

CRESOLAN
SIR-LACTOCREOSOTICUSUM-AMONIO-PHOSPHOACTICO
ZAREJESTROWANY
FABRYKA **R. BARCIKOWSKI - S. A. POZNAŃ** CHEMICZNA
ERBE
MARKA FABRYCZNA
POD NR. 1031

Ostrzeżenie.

PRZESTRZEGAMY, że znany i zaprowadzony nasz Syrop **CRESOLAN** marki „ERBE” zarejestrowany urzędowo za Nr. 1031 podrabiają pewne firmy, wypuszczając bezwartościowe imitacje pod nazwą łacińską t. j. Sir, Lactocreosot comp. Interesowanych WP. Lekarzy i Aptekarzy zawiadamiamy, że będziemy nadal napełniać opakowania kasowe **CRESOLANU** wycofane chwilowo na życzenie licznej Klienteli. Prosimy uważać na nazwę „**CRESOLAN**” markę „**ERBE**” i Nr. rejestru urzędowego.

Z poważaniem

R. BARCIKOWSKI,
Sp. Akc. Poznań.
Pw 7902-12,388

We wtorek, 27 marca 1928 r. zasnęła w Bogu po ciężkich cierpieniach opatrzona Olejami św., moja najdroższa żona, nasza najukochańsza matka, siostra, ciotka i teściowa, ś. p.

z **Sokołowskich**

Marja Ranachowska

przeżywszy lat 60. Pogrzeb odbędzie się w piątek, 30 marca 1928 r. o godz. 5 po poł. z domu żałoby przy ul. Staszycza 19. Msza św. z wigiljami odprawi się w sobotę, 31 marca r. b. rano o godz. 7,30 w kościele parafjalnym na Jeźycach.

W nieutulonym żalu pogrążeni

mąż, dzieci i rodzina.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się. zw 7468

Dnia 27 marca 1928 r. o godz. 15,30 zmarł po długich i ciężkich cierpieniach znoszonych z niezrównaną cierpliwością, opatrzony Sakramentami św., nasz ukochany syn i brat, ś. p.

Adolf Nandzik

w kwitnącym wieku lat 29. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 30 marca r. b. z kościoła w Budzynie o godz. 10.

W ciężkim smutku pogrążeni

rodzice i rodzeństwo.

zw 7474

Nadlesnictwo Dzwonki, dnia 28. 3. 1928 r.

Powózki oczekiwać będą w piątek, 30 bm. w Budzynie o godz. 8,14.

We wtorek, dnia 27 marca 1928 r. zmarła po krótkich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najukochańsza i najdroższa żona, nasza dobra i troskliwa matczka, ś. p.

Stanisława Mayerowa

z domu **Kuleczka**

przeżywszy lat 31. Pogrzeb odbędzie się dnia 30. III. 1928 r. o godzinie 17 z domu żałoby Poznań-Górczyn, ul. Kopczyńskiego 69.

W ciężkim smutku pogrążony

mąż z dziećmi.

zw 7482

Stanisław Mayer, mistrz kominarski.

Dnia 27 marca 1928 r. zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p. Wypadek 63.

Marja Ranachowska

lat 60. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 30 marca o godz. 5 po poł. z domu żałoby, ul. Staszycza 19 na omentarz Jeżycki. zw 7478/79

O liczny udział w pogrzebie prosi

Tow. Pielgrzym pod wezw. Matki Bożej w Poznaniu.

Czas sadzenia!

Specjalna hodowla wysadków szparagowych w Mosinie

założona 1894 r. poleca silne i roczne karpny (wysadki) w każdej ilości. zw 7467

TELEFON 15-60

Posłańcy Miejscy czerwoni listy, paczki i bagaże.

Elektroluxem odkurzania i czyszczenie parkietów.

BIURO ul. WOŻNA 11
Proszę wyciąć i zachować. Kw 746

Zaprawa nasienna.
Uspulun
Zdrowe ziarno podwójny plon
SKŁADNICA HURTOWA
DROGERIA UNIVERSUM
POZNAŃ, FR. RATAJCZAKA 38.

Zapomniałem

W Liverpoolu w 1886 roku pierwszą nagrodą, później w Adelaidzie, Melbourne, Brukseli, Barcelonie, Kolonii, Berlinie, Jamaice, Dreźnie a w 1895 roku w Poznaniu był premjowany „Bere detti” najlepszy likier deserowy „Czajki” w Kościanie.

Ważniejsza wirów.

Dokąd dziś pójdziemy?
do Restauracji „Cechowej”

Na Czas Wielkanocny

poleca
wszelką porcelanę, szkło sto-
łowe, kryształ, marmury!
Serwisy do mokki, kawy i likierów
Wyroby platerowane i alpakowe krajowe i zagraniczne
Maszynki do kawy, herbaty i mokki
oraz wszelką galanterię.
Specjalność! Podarki na każdą uroczystość! Specjalność!

JAN LESIŃSKI, Poznań

FR. RATAJCZAKA 2 n.w. 6178

Przodujący dom kryształów, porcelany i galanterji.

ADET SEWARD-COGNAC

Generalne Przedstawicielstwo na całą Polskę i W. M. Gdańsk
Z. KRAJEWSKI, Bydgoszcz, Gdańska 139
Telefon 1639. Pw 7810-68, 239

Nazwa i znak fabryczny
prawnie zastrzeżone

Oryginalne kleje „SICHEL”

dla fabryk pudełek papierowych —
do klejenia kopert — dla intrygator-
torni — specjalne kleje do najróżniej-
szych celów — oryginalny klej ma-
larski „Sichel” i specjalny klejster
do przyklejania tapet

dostarczają
w wyłącznym posiadaniu odnośnych licencji

**Wielkopolskie Zakłady
Przetworów Kartoflanych Tow. Akc.**

we Wronkach (Wlkp.)

PROSIMY ŻAŁAĆ OPRÓBKOWANYCH OFERT!

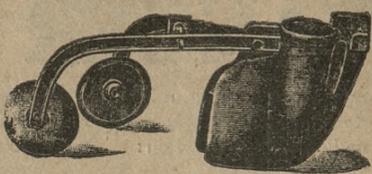
Przedsiębiorstwo Robót Budowlanych

K. Sowiński - budowniczy

Poznań, Fr. Ratajczaka 37. Telefon 38-41.
Ceny przystępne, warunki dogodne, kosztorysy bezpłatne.
zw 7218

Dla Banków

Idealne pomieszczenie dla przedsiębiorstwa banko-
wego, w najlepszym punkcie Bydgoszczy z goto-
wym skarbcem. 6-pokojowe mieszkanie, 1. ptr.
itd. od 1 maja korzystane do wynajęcia tylko
przedsiębiorstwu chrześcijańskiemu. Zgłoszenia do
Kurjera Poznańskiego pod zw 7439

Ruszacze

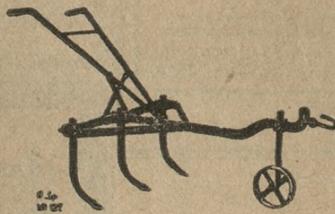
„Patentu Lossowa”
do zboża i buraków

Redlice

do wstęgowego wysiewu

Dr. Burmestra

Patent Kranefeld.

Jedyni fabrykanci na Polskę:

NITSCHÉ i S-ka FABRYKA MASZYN

w Poznaniu, ulica Kolejowa 1-3.

Pw 7812-18, 36

Mężczyzna tego nie zrozumie

bo nie ma czasu nad tem za-
stanawiać się, ale obowiązkiem
żony jest zwrócić mężowi
uwagę, że nie można przy-
rzadzać dobrej święconki,
skoro nie ma się kompletu
potrzebnych naczyń!

Sprzedaż okazyjna tylko do 31 marca

Garnki ładne z 2 uszami
14 cm. 1,20
10 cm. 0,90
Wiadra białe 26 cm. 3,75
Miski białe 12 cm. 0,40
Imbryki do wody 16 cm. 2,65
Kubki wysokie z rączką
8 cm. 0,60

F. STASZEWSKI

Poznań ul. 27 Grudnia 5.

Tel. 35-55 Pw 7891-13, 138 Tel. 35-55

Czyste opłatanki i balony

jak również beczki do 100 litrów kupują
Zakłady Chemiczne „HEROLDA”, Z. Ciesielczyk, Poznań-Ratejz.

Pw 7859-18, 125

INOWROCLAW

ul. Toruńska 4 — Telefon 333

Zakład leczniczy „POD PIASTEM” Otwarty cały rok

Kapiele solankowe, lugowe, gazowe, elektrycz-
ne, parowe, okłady borowinowe. Hydro i elektro-
terapia, masaże i lampy: Kwarcowa i Sollux.

Leczenie: reumatyzm, artretyzm, ischias, wad-
liwa przemiana materji, zwapnienia
naczyn, choroby serca, kobiece i nerwowe.

STAŁA OPIEKA LEKARSKA.

dw 8385

Baczność!!!

Codziennie na składzie świeże
LUPACZE, FLONDRY
do pieczenia

ZIELONE ŚLEDZIE, oraz wielki wybór
ryb żywych i wędzonych. zw 7475

Poznańska Centrala Ryb

Hurt. Aleje Marcinkowskiego 5. Tel. 2571 Detal.

Werkmistrz-fachowiec

poszukuje posady Obeznan w
wszelkich montażach-repe-
racjach i w zakładach w Czer-
pakach i (Bagger), Ram i Pa-
rowozów, jak: Menke, Ham-
brok, Orenstein & Koppel, Alw.
Taatz. Posiadam długoletnią
praktykę. W. Mazurowski,
Rogóźno (Wlkp.), ul. Kościuski 55
zw 7472

Cierpienie żołądka.

Ośm lat cierpieniem na żołądek.
Każdemu wyjaśnię jak z tego
w krótkim czasie wyleczony
zostałem. zw 7471

Piotr Hanke, Katowice-Ligota.

Suknie, płaszcze

szycie i przerabiam według naj-
nowszych żurnali przyjmuję
jeszcze na święta. zw 7470

Wierzbicę 39 a. I. ptr. wprost.

2 lokomobile Lanza

104 i 28 PS. mocy trwałej 4 trak-
800, 750, 700, 850 m/m, trak, la-
żący, trojbożna heblarka, kom-
binowana heblarka podługową
400 m/m, kilka obrabiarek drze-
wa na sprzedaż.

Tehage, Gdańsk

Böttchergasse 23. Tw 969

Owocna gonitwa

Więcej będzie mąż za-
rabiać, gdy codziennie
po obiedzie dostanie
od żony owoce!

Regulują żołądek i dodają
siły do pracy! Kw 745

Piękne owoce najtaniej
M. Kosicki, Gwarna 10.

Podług najnowszej wie-
dzy zawód wej specja-
lnie dla kwiatów donicz-
kowych złożony z ich
utrzymania konieczny,
absolutnie nie szkodli-
wy. Liczne uznania. Za-
dać wszędzie wyraźnie

KAJPON

J. G. KOŚCIŃSKI

Poznań, Czartorja 1.

Do nabycia u:

Westpalsowa, skład kwiatów
ul. Głogowska
„Tantów” skład kwiatów
ul. Głogowska
Warczyńska, skład kwiatów
ul. Fr. Ratajczaka
Krzyżankiewicz, skład kwiatów
ul. Szewska
Greisserowa, skład kwiatów
ul. 3 Maja 3a
Staniczna, skład kwiatów
św. Marcina 5
Rankowska, skład kwiatów
św. Marcina 64.
Gartmann, skład kwiatów
Wielka Garbary
Hejmanowska, skład kwiatów
Pw 7818-13, 121 Górska Wilda

WILLA

w mieście, gdzie wszelkie
wyższe szkoły z slicznym
owocowym i warzywnym ogro-
dem, 40 km. od Poznania ko-
leją i szosa, dobra komuni-
kacja. Cena 28 tys. zł.
Wł. Kowalewski, Rogóźno (Wlkp.)
Restauracja Kapelczyński.
zw 7478

OPŁATKI do mazurków

poleca

**DROGERJA UNIVERSUM
POZNAŃ**
ul. Fr. Ratajczaka 38.
Pw 7940-13, 91

AUTO

6 osobowe Fiat 507
prawie nowe z nasadzką
sprzedam. Oferty Kur-
jer Pozn. pod zw 7304

Seradele

ostatniego sprzętu, zdrowy i suchy towar oddaje póki zapas
starczy po 14,50 zł za 50 kg. Wysyłka nie niżej 50 kg.
P. K. O. Poznań 207 947.

Wł. Klemens, Gniewkowo (Wlkp.) Telefon 30.

BACZNOŚĆ!

Restauracja i Kawiarnia „ELITE”

W rocznicę otwarcia mojego przedsiębiorstwa,
t. j. w dniu 29 marca 1928 r., pozwalam sobie szan-
ownych moich gości jak i sympatyków jaknajuprzej-
miej zaprosić.

Antoni Lange, gospodarz.

Kokosy
najkorzystniej

Centrala Dywanów
Kazimierz Kuzaj
ulica 27 Grudnia 9.
Największy magazyn
specjalny w Poznaniu
Parter, I. piętro i su-
tereny. Rok zał. 1896.

Pw 7292-10,832

NAJPRĘDZEJ
ODMŁODZI TWARZ MEŃCZYNY
NOWY KAPELUSZ KUPIONY U BO-
LESŁAWA

Odmładzające kapelusze od 5,⁹⁰ zł

poleca: zważaj na imię

BOLESŁAW HAHN
ST. RYNEK 71/72 (tuż przy ul. Nowej)

Pw 7267-14,119

Wytwórnia Zdobnicza
obecnie Stary Rynek 98/99 wejście ul. Kramarska 5

Naszyjniki z pereł i korali, Koleczyki, Broszki, Spinki, Bransoletki i inne wyroby galanteryjne. Koralki szklane wszelkie wielkości i kolory. Ołbrzymi wybór. Niskie ceny. Dogodne warunki.

Specjalność: zw 7477
Przezroczyste kotary szklano-koralikowe w drzwi i na okna

Ekspedjenta

zdolnego dekoratora tylko z branży konfekcji męskiej **poszukuje** zaraz lub później. Zgłoszenia z odpisami świadectw i podaniem wysokości wymaganej pensji uprasza

Pw 7984-13,116

E. Grześkowiak
Mech. fabryka odzieży męskiej. Stary Rynek 83.

Polecam:

**Kawę, Herbatę, Aprykozy susz., Kakao, Masło kakao-
we, Staniol, Esencje, Mig-
dały, Sultanki, Koryntki
i t. d.**

Hurtownia Cukiernicza
POZNAŃ, ul. Nowa 10. Telefon 17-26.

Pw 7982-13,19

Poszukuję 4-5 pokojowego komfortowego

mieszkania

nie wyżej 2 piętra w śródmieściu lub okolicy Jasnej, Słowackiego, Mickiewicza dla starszego bezdzietnego państwa. Czynnosc za 2 lata zgóry lub według umowy. Oferty proszę do Kurjera Poznańskiego pod zw 7461

Poszukujemy zaraz na przeciąg 4 do 6 miesięcy

4-5 kotlarzy w miedzi

którzy samodzielnie potrafią giąć, spawać i przekładać rury.

dw 3618/9 **Cukrownia, Opalenica.**

SZTANCER

wykwalifikowany do sztancowania brandzli etc. maszynowo zaraz do Łodzi **poszukiwany**. Zgłoszenia nadsyłać pod adresem: Pw 7976-13,78

Fabryka „Globus“ w Łodzi, Piotrkowska 220

Poszukujemy zaraz rutynowanej

stenotypistki - korespondentki
francusko-angielskiej,
piszącej szybko na maszynie i znającej gruntownie stenografię w wymienionych powyżej językach. Obok języków francuskiego i angielskiego wymagany jest również język polski lub niemiecki. Reflektujemy tylko na siły wybitnie inteligentne z dłuższą praktyką w większych zakładach przemysłowo-handlowych. Oferty z świadectwami dotychczasowej pracy, życiorysem, fotografią, referencjami oraz podaniem wysokości wymaganej pensji, należy składać pod adresem podpisanej firmy

„PEPEGE“
Polski Przemysł Gumowy T.A. w Grudziądzu

Poszukujemy zaraz samodzielnego-energeticznego

pomocnika drogerzystę

na stanowisko głównego magazyniera. Zgłoszenia z odpisami świadectw oraz podaniem wymaganej pensji do:

Sp. Akc. HADROGA, Hurtownia Drogerijno-Apteczna
Bydgoszcz Pw 7992-04,253

Krajacz maszynowy

do tak zwanej „Futterzuschneidemaschine“ zaraz do Łodzi **poszukiwany**. Zgłosz. nadsyłać pod adresem:

Fabryki „GLOBUS“ w Łodzi
ul. Piotrkowska 220. Pw 7975-13,76

BIEGLĄ STENOTYPISTKĘ
przyjmie zaraz

Dyrekcja Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego.

Reflektuje się tylko na siłę pierwszorzędą. Oferty z dołączeniem świadectw, życiorysem i podaniem pretensji należy złożyć do

Wydziału Personalnego.
dw 3526

BIURALISTKĘ-KOESPONDENTKĘ

rutynowaną z dobrą znajomością stenografii i książkowości przyjmie zaraz **pow Przedsiębiorstwo Przem.-Handlowe (Dział Maszyn.)** Oferty z podaniem warunków, odpisem świadectw i referencjami prosimy do Kurjera Poznańskiego pod zw 7469

Poszukujemy do naszego oddziału handlowego pierwszorzędego polsko-niemieckiego

korespondenta

możliwie fachowca z branży zbożowo-mącznej. Zgłoszenia z odpisami świadectw i pod. pensji do Kurjera pod dw 3536

Fakturzystki (ty)

wykwalifikowanej, tylko z branży, z ładnym charakterem pisma **poszukuje** Hurtownia **towarów farmac. i droger.** Zgłoszenia do „PAR“, Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 13,137

Pw 7995-13,137

RUTYNOWANY
kupiec-handlowiec

dawn. dyrektor banku, ruchliwy, energiczny, sumienny, **poszukuje** posady w **solidnym przedsiębiorstwie handlowym lub przemysłowym**, później przyjmie **większy udział**. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zw 7459

Poszukuję dla mej żony

czynnego udziału

do 10000 zł, później więcej w **uczciwym** dobrze prosperującym przedsiębiorstwie handlowym, najchętniej w składzie krótkich towarów. Oferty pod zw 7460

Ostrzeżenie!

Ze względu na bezpieczeństwo publiczne, podaje się do wiadomości, że od dnia 29. 3. 28. przewody elektryczne wysokiego napięcia, prowadzące od Dębca do Mosiny z odgałęzieniami Zabikowa i Starogo Puszczykowa znajdować się będą stale pod prądem. Miejsce sieci będą stopniowo włączane bez specjalnego uprzedzenia.

Elektrownia Miejska
nw 6174/5 w Poznaniu.

Obuwie
męskie, damskie i dziecięce
w wielkim wyborze i po bardzo niskich cenach poleca

Siwa, Woźna 18
W niedzielę otwarte od godz. 13-18 Pw 7994-1,133

Sprzedam moją posiadłość z oberżą

dobrze prosperującą w dobrym położeniu, jedyna na miejscu, przytem rzeźnictwo, budynki maszynowe, do tego 23 morgi dobrej ziemi, własny opał. Nadkompletny inwentarz, 3 km. od dworca, Szkoła i Spółka Mleczarnia na miejscu. **Cena według ugody.** Zgłoszenia uprasza się do **Administracji Głosu Świeckiego, Świecie (Pom.)** pod nr. 719 nw 6172

Z dniem 2 kwietnia 1928 otwieramy

Oddział Banku Miasta Poznania

w Ratuszu, Stary Rynek 2, parter prawo
telef. przez Magistrat 42-51, 43-61
gdzie przy mować i wypłacać będziemy II tylko

wkłady oszczędnościowe
Tamże wypożyczają się

skarbonki domowe.

BANK MIASTA POZNAŃA
(dawniej Miejska Kasa Oszczędności)
Instytucja bankowa prawa publicznego o pupilarnej pewności

Centrala: ul. 27 Grudnia nr. 19
w własnym gmachu bankowym.
nw 6159

PRZETARG

Budowę stałego mostu przez strumyk Ner pod Baranowem w powiecie pleszewskim na drodze wojewódzkiej nr. 13 Dolsk-Pleszew w klm. 56,058 odda Wydział Powiatowy w Pleszewie w drodze nieograniczonego i piśmienno przetargu.

Most projektowano żelbetowy, w świetle 5 m., na betonowych przyczółkach.

Projekt oraz warunki wykonania budowy można przeglądać w godzinach od 9-11 w biurze Powiatowego Zarządu Drogowego w Pleszewie (Starostwo pokój 4). Kopje projektu, warunki oraz ślepy kosztorys wydaje się lub wysyła za opłatą 10 zł.

Wypełniony przetargowy kosztorys oraz podpisane warunki należy nadesłać do Powiatowego Zarządu Drogowego w Pleszewie do godz. 10,30 dnia 12 kwietnia 1928 r. w kopercie opieczętowanej wraz z kwitem na złożone w Powiatowej Kasie Oszczędności w Pleszewie wadium przetargowym w wysokości 3% ceny ofertowej.

Otwarcie ofert nastąpi o godz. 11 w dniu 12 kwietnia 1928 r. we wyżej wspomnianym biurze Zarządu Drogowego.

Zastrzega się prawo dowolnego wyboru oferenta jako też odrzucenie wszystkich ofert bez podania powodu.

Pleszew, dnia 22 marca 1928 r.

dw3491 **Przewodniczący Wydziału Powiatowego.**

Wśród mnichów hinduskich

W czasie świąt indyjskich muzeum w Kalkucie cieszy się niebywałą frekwencją krajowców, którzy ściągają tu z dalekich nieraz okolic. Niezwykli ci goście składają tłumoczki swe wraz z parasolami pod ścianą i wchodzą do wnętrza z nieco zastraszonemi twarzami, trzymając się jak dzieci za ręce.

Opodal stoi świątynia chciwej krwi bogini Kali. Cisną się do niej tysiączne rzesze, wśród których można zauważyć czasem i Europejczyka, żądne go zobaczyć posąg bogini. Stróż świątyni lubią pieniądze, które nawet Europejczykowi otworzą tu drzwi. Pielgrzymi hinduscy stają w ekstazie przed boginią, a kapłan kreśli każdemu na czole znak czerwoną farbą, czy krwią ofiarowanego zwierzęcia. A prócz tego pielgrzym otrzymuje zeschły liść, w który zawinięto jakiś poświęcony balsam i chowa go troskliwie do sakwy czy do kieszeni.

Każde święto hinduskie jest żniwem dla mnóstwa żebraków. A trzeba wiedzieć, że udzielanie jałmużny i to codziennej należy do obowiązków religijnych.

Są wśród żebraków wędrowni muzykanci, są też znawcy kalendarza hinduskiego, którzy za garść ryżu udzielają wyjaśnień, w który dzień, jako szczęśliwy, należy zawrzeć małżeństwo, lub udać się w podróż. W rozmaity też sposób żebracy indyjscy wykonywają swój zawód. Jedni zatrzymują się przed domem i zaczynają śpiewać, inni stają w milczeniu, czekając na datki. Są wśród nich żebracy, którzy tworzą jak gdyby zakon i wечно pielgrzymują, trzymając się przepisanych reguł dróg. Ale w określone święta ściągają wszyscy z całej Bengalji do Kalkuty. Krzywo patrzy na to policja, w pewnych bowiem okęgach Bengalji szerzy się właśnie cholera.

Belur jest nazwą dalekiego przedmieścia Kalkuty. Jechać tam najlepiej parowcem. Wczesnym rankiem już widać z pokładu gromadki Hindusów, które stojąc po pas w wodach Gangesu, odbywają przepisana kąpiel poranna. Kobiety obnażają się zupełnie i piorą w rzece swe suknie. Widać inne na brzegu, jak namaszcza się olejkami, lub malują sobie na czole znak swej sekty czy kaszty. Im dalej od miasta, tem rzadsze gromadki ludzi na brzegu, tem więcej za to zieleni. Nareszcie wylaniają się z pośród wachlarzy palm białe mury klasztoru Belur, który założył Svami Vivekananda, zmarły r. 1902.

Wyszedł on z religji starohinduskiej, która głosi że wszystko i wszyscy to część Boga. Mnisi założonego przez Vivekanandy klasztoru nazywają się wzajemnie „bhać”, tj. braćmi, jako dzieci jednego Boga. Nauka ta głosi konieczność poświęcania się wszystkim, ażeby w ten sposób uwolnić duszę od więzów cielesności. Drogę może sobie każdy wybrać sam, stosownie do swej natury i religji. Nauka jest tak tolerancyjną, że dozwala nawet prawowiernemu Hindusowi, jeśli jest członkiem zakonu, przygotowywać dla siebie posiłek. Słowem, nikt, wstępując do klasztoru tego, nie wyrzeka się swej religji.

Svami Vivekananda był człowiekiem praktycznym i umiał zdobywać dla celów swej nauki środki pieniężne. Dzięki temu zdołał zbudować wspaniały klasztor i karmić w nim setki głodnych, dostarczać chorym lekarstw, oraz nauczać żądnych „prawdy”. W czasie powodzi mnisi z jego klasztoru szli w dotknięte klęską okolice, by dopomagać nieszczęśliwym. Sława nauki rosła ustawicznie, do Vivekanandy zgłaszali się coraz liczniejsi wyznawcy. Wreszcie Vivekananda zwrócił się do maharadży z Myzory z następującą prośbą: „Rozporządzam wielu ludźmi, którzy służą Bogu, ale nie mam pieniędzy. Błagam Boga, by

skruszył Twe serce i zwrócił Twoje oczy na nędzę ludzką”.

Prośba nie przebrzmiała bez echa dzięki czemu klasztor Vivekanandy liczy dziś około setki filij, liczne szkoły i szpitale. (oc.)

Z oślej łąki amerykańskiej

Jak sprzedam konia? — Prawomocność testamentu udowodniona. — Dokładne granice nieba. — Od Adama i Ewy.

Krytyk amerykański H. L. Menden prowadzi w czasopiśmie „American Mercury” oryginalną rubrykę p. n. „Americana”. W rubryce tej pojawiają się co miesiąc, zamieszcza charakterystyczne kwiatuszki z oślej łąki dzienników amerykańskich, czasopism, rozporządzeń władz, wyroków sądowych itp.

Oto kilka próbek owych kwiatków.

Prezydentowi Stanów poświęca wpływy dziennik w Los Angeles, „Los Angeles Times”, następujący hymn pochwalny:

Prezydent Coolidge należy do najznakomitszych następców wielkiego Washingtona. Osiągnął bowiem taką wyżynę umysłową, że zdołał zrozumieć, iż zagadnienia międzynarodowe nie są bardziej skomplikowane od pytania: jak sprzedam konia?

Oto ustęp z rozkazu dziennego dowództwa fortu Benning w Georgji.

Zdarza się często, że dowódcę fortu jadącego samochodem w sprawach służbowych wyprzedzają i zostawiają w tyle samochody prywatne. Tego rodzaju nietakty są zabronione.

Oto wyjątek z wyroku, który wydał sąd w Paryżu w stanie Texas.

Testament W. M. Donalda uznaje za prawomocny, wszelkie zarzuty od-

rzuca się. Uzasadnienie: Fakt, że ktoś zapisał milion dolarów na fundusz budowy obserwatorium astronomicznego, nie jest dowodem, że zapodawca był obłąkanym.

W „Times Seattle” pojawił się następujący komunikat: Dziś o godz. 7.45 odbędzie się odczyt prof. Eversona, treści następującej:

- 1) Dokładne granice nieba,
- 2) Opis mieszkańców nieba,
- 3) Zajęcia i zawody mieszkańców nieba,
- 4) Czy w niebie rodzą się dzieci?
- 5) Dlaczego w niebie nie ma nudów.

Na ten sam temat przemawiał w Pittsburgu pastor S. Poling i udzielił następujących informacji: „Obszar nieba liczy, według danych Biblii, 1,150,000 mil. kwadr., jest więc dziesięć razy większy od obszaru Niemiec. Jeśli przyjąć, że gęstość zaludnienia nieba równa się gęstości zaludnienia Londynu, to ludność nieba wyniosłaby 100 miliardów dusz.

Fred H. Adkins jest prezesem Delmarva Eastern Shore Association, przedsiębiorstwa, którego niezwykły rozwój budził zdumienie. Zapytany o początki tego przedsiębiorstwa Adkins, jak podaje „Baltimore News”, oświadczył:

Stwierdzam, że na zapytanie kto założył Delmarva Eastern Shore Association, odpowiadam zawsze: Bóg. (ro)

Wojownicy pustyni

Szczep arabski, który wywołał wielki zatarg z Irakiem i z Anglią, Wahabici pozostają, jak wiadomo, pod rządami Ibn Sauda, pana Hedzasu i strażnika świętych miejsc. Pomimo, że Wahabici patrzą ze wstrętem na wszelkie współczesne wynalazki, które uważają za pochodzące od diabła i

BANK CUKROWNICTWA

Spółka Akcyjna w Poznaniu

wynajmuje schowki (safes) w swym skarbcu, zabezpieczonym należycie od ognia i kradzieży

Opłata roczna wynosi zależnie od wielkości schowka

zł 8,— do zł 40,—

z doliczeniem państwowego podatku od schowków.

nr 5031

Pański sąsiad będzie znacznie bogatszy,

bo kupił traktor ropny „Grossbulldog” Lanz’a!

NAJTAŃSZY W UŻYCIU, BO PĘDZONY ROPĄ!

1) do prac na roli, 2) do pędzenia maszyn, 3) do transportowania ciężarów!

GENERALNA REPREZENTACJA

NITSCHKE i Sp.

FABRYKA MASZYN — POZNAŃ — UL. KOLEJOWA 1-3.

PRZECIW GRYPIE

Menthoform

MAGISTER KLAWE S.A.

„Alfa”

Szkolna 10

najtańsze źródło

PERŁY

Kolczyki, pierścienie

Branzolety, Colliers

Klamry i kwiaty

Obrazki, Figury

Papeterja

Kalamarze, Albumy

Pocztówki kinowe

w wielkim wyborze

Wypredaż

TOREBEK DAMSKICH

Pw 7894-12,329

Reinteresownie! Głównikiem „Kurjera Poznańskiego”. Napisz imię, nazwisko - mies. urodz. otrzymasz darmo broszurę, określone charakteru, zdolności, przeznaczenia. Pograsz kim jesteś, kim być możesz. Adresuj: Warszawa. Redakcja „Wiedza Tajemna”, Skrzynka pocztowa 571. Załączysz niniejsze ogłosz. - znaczek pocztowy na przesyłkę. Pw 7798-62,341

Lisy, tchórze i kuny

poszukiwane na eksport po najwyższych cenach dziennych

Berhard Löwenthal

Rauchwaren-Engros

Danzig-Zoppot, Kron princastr 5.

SPECJALNY SKŁAD
FARB I LAKIERÓW
FR. GOGULSKI
POZNAŃ WODNA 6
TEL: 56-95.

Kw 560-500

Najwytworniejsze materiały
sprzedaje najtaniej
B. WOJKOWSKI
Składnica sukna
POZNAŃ, ulica Wrocławska 4.
Telefon 32-11.

7 729-10,867

ELEGANCKIE
I TRWAŁE
Stabil
WYROBY
PONCZOIZNICZE
S. Bieliński
PODZ
SPRZEDAŻ W SKLEPACH GALANTERYJNYCH WE WSZYSTKICH
MIASTACH I MIASTECZKACH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

nr 493

niegodne wyznawców Mahometa, Ibn Saud jeździ samochodem i mówi przez telefon. Sekta Wahabitów, założona pod koniec siedemnastego stulecia przez Abdul Wahaba, dąży do przywrócenia wierze Mahometa pierwotnej prostoty i do potępienia wszelkich wybrków, zbytków i braku wstrzeźliwości. Fanatycy, przywiązani do swego wyznania Wahabici, idą do walki przeważnie jako kawalerja, a rumakami ich są wielbłądy. Z podziwu godną wytrzymałością przebywają na wielbiadach wielkie przestrzenie, żyjąc tylko ze skromnych racyj mleka i daktyli. Każdy Wahabi, wyruszający na wojnę, ma na szyi przywiązany skrawek papieru. Napis na tym skrawku papieru zapewnia mu wstęp do raju, bez kontroli dwóch stojących tam na straży aniołów, tak, że nikt nie wskaże na popełnione przez Wahabite na ziemi przestępstwa i uchybienia. O ile uda mu się wyjść cało z walki, otrzymuje ziemską nagrodę w postaci części łupu i jeńców. Wahabici patrzą ze zgrozą na postępy kultury europejskiej w Arabji i oburzeniem przejmują ich widok Europejczyka. Palenie tytoniu i przywdziewanie jedwabiu uważają za grzech śmiertelny. Uzbrojenie ich, dzięki ciąglemu tajnemu dowozowi broni przez Zatokę Perską i Morze Czerwone jest doskonałe. Nikt nie jest w stanie podać ściśle ich liczby. Angliki obliczają armje Wahabitów na około 400.000. Liczne zastępy, odwaga i fanatyzm czynią z nich groźnych nieprzyjaciół, obawiających się jedynie samolotów, których używa armja brytyjska.

Związek Pracowników Kupieckich

Zjazd przedstawicieli oddziałów z Zachodniej Polski

Obrady toczyły się w sali 15 nowego ratusza; zajął je prezes zarządu głównego p. St. Cofta. Następnie wybrano prezydium w skład którego weszli pp.: Szulca — jako honorowy marszałek, delegat z Bydgoszczy p. Romański jako przewodniczący; na zastępcę powołano p. J. Laskę, delegata z Gdańska; na sekretarza pp.: Leona Hoffmana i Wojciechowskiego; na ławników pp.: Nieboraka z Inowrocławia, Jelinowskiego z Krотоszyna i p. Marię Śniegocką z Poznania.

Po przemówieniu p. Szulca i stwierdzeniu obecności delegatów z poszczególnych oddziałów poza Poznaniem jak z: Bydgoszczy, Torunia, Gdańska, Tczewa, Starogardu i w. in. — odczytano protokół z ostatniego Zjazdu w Bydgoszczy i przystąpiono do wysłuchania sprawozdań za rok 1927. Pierwsze referował p. Cofta, a sprawozdanie kasowe zdawał skarbnik p. Bredów. Stwierdzając, że bilans zamyka się po obu stronach sumą przeszło 16.000 zł. przyczem nie oszczędzono przedewszystkiem kosztów, na zorganizowanie nowych oddziałów. Następnie sekr. generalny p. S. Madys referował o działalności poszczególnych wydziałów: organizacyjno-administracyjnego, pośrednictwa pracy, socjalno-gospodarczego, oświatowego oraz — redakcji własnego organu, „Pracownik Kupiecki”. Po sprawozdaniu komisji rewizyjnej udzielono zarządowi jednogłośnie absolutorjum.

W toku dalszych obrad uchwalono kilka rezolucyj w sprawie: przestrzegania ustawodawstwa socjalnego, taryf plac minimalnych, nadmierne go fabrykowania uczniów i in. Jedną z nich zwraca się z gorącym apelem do wszystkich pracowników umysłowych, zatrudnionych w handlu, przemysle i biurowości, by wstępowali w szeregi Związku i wzywa wszystkie zarządy oddziałów, by przystąpiły natychmiast do energicznej propagandy, na rzecz organizacji.

W wolnych głosach poruszano sprawę uczniów kupieckich, których powinna egzaminować odpowiednia instancja po trzech latach i przyjmować tylko jednostki mające przygotowanie do tego zawodu, by tem samem nie wprowadzać niepożądanego elementu w szeregi pracowników kupieckich. Na tem zamknięto obrady zjazdu, a przewodniczący w końcowym przemówieniu wskazał na konieczność popierania jedynie wyrobów polskich i strzeżenia granic naszego kupiectwa przed zalewem żydowskich handlarzy. (z)

Stow. czeladzi rzeźniczej

Roczne walne zebranie.

Posiedzenie odbyło się w lokalu p. Koniecznego na Masztalarskiej. Stowarzyszenie ma już długoletnią tradycję działalności świadcząca chlubnie o pracach i patriotyzmem usposobie-

niu członków. Zachowuje się tam piękne tradycje cechowe, w czasie obrad wystawiając krzyż w otoku świec na stole, a obok protokolarz. Gdy odbywa się uroczysty akt przyjęcia nowych członków wydobywa się ozdobny puhar cynowy z wrytymi nazwiskami założycieli do których należał Polak Teodor Rutkowski i datą 1851 — roku założenia. W archiwach znajduje się też efektowna „Złota Księga” fundowana z okazji 75-lecia istnienia Stowarzyszenia przez Cech mistrzów rzeźniczych, w której notuje się ważne wydarzenia. Obrady świadczą o wielkim patriotyzmie i karności organizacyjnej. Liczba członków sięga setki.

Ostatnie walne zebranie zajął prezes Jan Taberski, a w czasie wyborów przewodniczył znany działacz narodowy Maksymilian Bitter. Przybył również syndyk Związku Cechów Rzeźniczych p. Kapałczyński. W toku obrad przyjęto nowy statut, wysłuchano sprawozdań zarządu, któremu udzielono pełnego absolutorjum. W wyborach zarząd ukonstytuował się jak następuje: pp. Jan Taberski (ponownie) — prezes, Peisert — wiceprezes, Appelt — sekretarz, Wrzesiński — skarbnik, Urbanek i Staszak — radni, do komisji rewizyjnej weszli pp.: Dybizbański, Bernard i Perkowski; do sądu polubowego pp: Hadziak, Dybizbański, Faraś, Cwojdzkiński i Polaszewski; do komisji statutowej pp: syndyk Kapałczyński, Osiński, Tasiemski Dybizbański, Taberski i Kozłowski.

W toku obrad omawiano szereg spraw zawodowych, oraz dokonano uroczystego aktu przyjęcia trzech nowych członków. (k)

SKRZYNKA DO LISTÓW

— J. Mogilno. Z opisu wynika, że dłużnik ofiarował Panu daleko lepsze warunki, aniżeli przewiduje ustawa, więc trzeba było natychmiast się zgodzić i przyjąć pieniądze. Obecne dochodzenie dalszej pretensji nie przedstawia pomyślnych widoków. Radzimy więc zaniechać procesu, którego koszt byłoby kilkakrotnie większe od całej pretensji. (k)

— Edek z Kościana. Komunikujemy, że Ford otrzymuje codziennie kilka tysięcy tego rodzaju propozycji i na żadne z nich zazwyczaj nie odpowiada. Szkoda zatem papieru i znaczka pocztowego, oraz facygi. Chcąc jednak uczynić zadość prośbie Pana, podajemy adres (dla prywatnej korespondencji): Ford Factory, Detroit U. S. A., a na kopercie z boku, „to private Mrs. Ford”. (k)

— **Kaź. Kaczmarek.** Zawsze osiół i kozioł. W drugiej kwestji wymawiania brak jest ściślejszej reguły w polskim języku. (k)

— **Antoni Maciej.** Należy wnieść podanie do Magistratu z prośbą o wystawienie świadectwa niezamożności, na mocy którego sąd zalegalizuje odpisy potrzebnych świadectw. Listy służbowe do władz wojskowych nie podlegają opłacie stempelowej. (k)

— **B. Urban.** Nie wiemy, z jakiego tytułu miałyby potrącenie sumy od zarobku, przeto nie możemy udzielić Panu bliższej informacji. Gdy chodzi o ubezpieczenie, w takim razie ma do tego prawo (k)

— **St. K.** Należy skierować podanie do Konsulatu angielskiego w Warszawie. Zaznaczamy jednak, że pierwszeństwo mają Angliki (k)

— **A. G.** Domagać się oszacowania majątku i spłaty najmniej w wysokości 4 000 zł oraz zaległych procentów od 1911 r. (k)

— **J. Malan.** Można ściągnąć drogą egzekucji na podstawie wyroku sądowego od pozostałych dłużników, którzy odpowiadają solidarnie za zobowiązanie. W myśl ustawy należy się najmniej 50 proc. od sumy dłużnej obliczonej według skali 10 mk polskich = 0,40 zł oraz zaległe a nieprzedawnione odsetki za czas do 30 czerwca 1924 roku, które dolicza się do kapitału. Od całkowitej sumy oblicza się umowy lub prawny procent za czas od 1 lipca 1924 aż do ostatecznego uregulowania długu. Niezależnie od powyższego, można przedłożyć sądowi wniosek i przyznanie jeszcze wyższej skali waloryzacyjnej, wychodząc z tego założenia, że dłużnicy pożyczili pieniądze na interes i wzbogacili się, zakupiwszy za nie folwark (k)

— **Stanisław Żychl.** Niestety nie znamy bliższego adresu (k)

— **Szczepan Dyb.** Najpraktyczniej wyznaczenie sumy, aby mieć zarazem zwrócić się do Sądu opiekuńczego w niesporny dowód spłaty. (k)

— **Marcin Jask. Poznań.** Zapytań niemożemy wywnioskować o co chodzi, prosimy przeto o dokładniejszą stylizację. (k)

— **J. Now.** Radzimy zamieścić odpowiednie ogłoszenie w Kurjerze Pozn. a ofert zgłosić się wiele. (k)

— **W. Ch. O.** Należy traktować jako resztę ceny kupna, odnośnie do całej sumy, przypadającej na A. B. C. D. która powinna być zwaloryzowana na mocy ponownego oszacowania majątku przez rzeczoznawców sądowych. W drugiej sprawie cesja zależy od zgody dłużnika. (k)

— **B. K. Rogoźna.** Zamieścimy w najbliższych dnach. (k)

— **Feliks Ven. Poznań.** Należy domagać się ponownie listem poleconym i oznaczyć termin, po upływie którego sprawa zostanie skierowana o oszustwo do prokuratora. (k) deusz Politowicz.

BILANS

Spółdzielni Żołnierskiej 68 pułku piechoty w Wrześni

Sp. zap. z ograniczoną odpowiedzialnością

za czas od 1. I. 1927 do dnia 31 grudnia 1927 r.

Stan czynny	zł	Stan bierny	zł
Gotówka	729,64	Udziały	2 682,02
Towary	22 512,44	Wierzytwa	3 721,83
Dłużnicy	3 578,92	Fundusz zasob.	21 910,14
Ruchomości	6 852,42	Fundusz odnowienia	283,90
		Czysta nadwyżka	5 070,73
	33 668,42		33 668,42

Rachunek strat i nadwyżek

Winien	zł	Ma	zł
Koszta handlowe	4 813,27	Zysk brutto na towar. Września	12 363,98
Amort. ruch.	1 568,77	Zysk brutto na towar. Konin	2 688,83
Utrzymanie taboru	1 574,63	Zysk na fryzjerni	475,91
Zwrot od zakupu	2 461,32		
Czysta nadwyżka	5 070,73		
	15 508,72		15 508,72

Rada Nadzorcza
Węzyk (kapitan)

Komisja Rewizyjna
St. sierż. Przybylski
Mrowiński
Sierż. Kowalewski
Klijewski

Zarząd Spółdzielni
Sierż. Kempski, Michalski (kpt.)

dw 3527

NA RATY
miesięcznie
18 zł
pierwsza rata 36 zł

dw 5011/12

waż 4,50, opona 10 zł, kierownik 7,50 zł, widelki 8 z', hamulec 3,50 zł, pedały 4,50 zł, pompa 2,20 zł, sprycha 6 gr, dzwonek 90 gr, klucz 30 gr.

Kromczyński
Poznań, Aleje Marcinkowskiego 5.
obok poczty.

ALBO
najbliższy tydzień
przedświąteczny
przyniesie kupcowi
wielkie obroty,
albo sprzedaż wy-
padnie słabo i od-
bije się fatalnie na
jego kieszeni i hu-
morzel!

W ostatniej chwili, proponujemy naszą współpracę! Kupiec, który akceptuje nasz plan, musi mieć doskonałe zbiory!

Nie można zwlekać, każda minuta jest droga! — Zgłoś swój adres tel. 44-61 firmie „Szach-Mat“.

Jak się odzwyczaić od palenia w ciągu 3 dni

Każdy, nawet najbardziej namiętny palacz może w sposób łatwy i przyjemny odzwyczaić się od zgubnego wpływu nikotyny w przeciągu 72 godzin. Kto był dotąd niewolnikiem straszego nalogu, może się go pozbyć a wraz z nim szeregu chorób, które mu zagrażają, jak melancholji, dyspensji, rozstroja nerwowego, niedomagani żołądka, gardła, nerek, pęcherza, wady serca, paraliżu, suchot, ból głowy, choroba oczu, utrata pamięci, mocy płciowej i t. d. Na temat powyższy napisaliśmy książkę, która wysyłamy bezpłatnie na każde żądanie. Wystarczy napisać do nas pocztówkę a niezwłocznie przesyłamy na podany adres naszą książkę, szeroko traktującą o strasznych skutkach tego nalogu i o metodach leczenia go. Metoda nasza przedłuża życie, daje gwarancję spędzenia długich, zdrowych lat, daje zadowolenie moralne i fizyczne, krzepi nadwątlone zdrowie.

Adres nasz: „DOM WYSYŁKOWY MERKURY“ Łódź 12, Piotrkowska nr. 37. Skrzynka pocztowa nr. 487.

Ach ten mąż mój...
ukochany
Pantofel jak malowany,
Co najbardziej mię
zachwyca,
To marka od „Dutkiewicza“

Dutkiewicz z Gwarnej 8
poleca wytworne obuwie!

Podróżującego

na miasto Poznań i województwo, zaprowadzonego w składach towarów spożywczych i delikatesów, przyjmie zaraz lub później fabryka wyrobów spożywczych, istniejąca od szeregu lat i dobrze zaprowadzona wśród odbiorców.

Zgłoszenia z życiorysem, odpisami świadectw i podaniem wymaganego wynagrodzenia, zechcą reflektanci — wyszczególniając czas w jakim opracowywali Poznań — miasto oraz podając czas podróży w prowincję i dla jakiej firmy — kierować do „Par“ Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11 pod 780/15.

Mączka Homosan
odżywcza
jest najlepszym środkiem odży-
wym dla niemowląt i dzieci.
Do nabycia w aptekach i drogerjach.

Pw 7387-12,121

Gwoździe
druty, siatki, szpadle,
widły, blacha mosięż.
A. KOSZEWSKI
Poznań, Stary Rynek 61
Pw 7838-4-0,4503/490

ŁOŻKA metalowe
KUCHNIE żelazne
poleca
Jan Deterling
Pw 7883-12,319

KULTURA FIZYCZNA

Po narciarskich mistrzostwach Polski

Na pierwszy plan wysuwa się wspaniałe i zasłużone zwycięstwo Bronisława Czecha, który zdobył obecnie tytuł mistrza Polski, będący od dwóch lat w posiadaniu Czechosłowaków: Wendego i O. Nemetzky'ego. Następnym triumfem było uzyskanie przez Andrzeja Krzeptowskiego II w biegu 50-kilometrowym drugiego miejsca, wreszcie w konkursie skoków — druzgocąca przewaga Polaków nad gośćmi zagranicznymi. Fakty te, stanowiące sukces, o jakim nie mogliśmy nawet marzyć rok temu, wymagają jednak bliższego objaśnienia i analizy, która pozwoli stworzyć sobie całkiem obiektywny sąd o właściwym przebiegu i wynikach wspomnianych zawodów.

W biegu 50-kilometrowym nasi narciarze mieli naprawdę groźnych przeciwników: bracia Nemetzcy Ottokar i Józef, zawodnicy światowej sławy; Franciszek Bujak, zeszlenczony zwycięzca „pięćdziesiątki”, Władysław Nowak, Leon Stehlik — oto elita narciarstwa czesko-słowackiego, zawodnicy rutynowani, którym przeciwstawić mogliśmy raczej zapal i świeże siły, niż jakiś poważniejszy opór. Ponadto barwy polskie reprezentował w tym biegu tylko jeden biegacz pierwszej klasy: Andrzej Krzeptowski II, gdyż dwaj inni nasi olimpijczycy Józef Bujak i Stanisław Wilczyński — ku ogólnemu oburzeniu — nie stanęli z niewiadomej przyczyny do tej decydującej walki o honor sportu polskiego. Jak wiemy — zwyciężył Ottokar Nemetzky o 3 min. przed A. Krzeptowskim. Błędem tego ostatniego było, że nie potrafił wydać ze siebie całego zasobu sił, przychodząc do mety w świetnej formie w przeciwieństwie do O. Nemetzkiego, który osiągnął metę naprawdę ostatnim wysiłkiem, ale — zwyciężył. Świetnym sukcesem Krzeptowskiego jest, że po-

trafił — jedyny z Polaków — ułożyć się w klasyfikacji pomiędzy obu braćmi Nemetzkimi, bijąc wszystkich pozostałych Czechów i w czasie o 9 min. lepszym od następnego Polaka Zdzisława Motyki; przy trochę większej rutynie byłby bezapelacyjnie pierwszym.

W biegu 18 km. mieliśmy dziwnego „pecha”. Choć łatwo usprawiedliwić w ten sposób wszelkie niepowodzenia — nie mogą naprawdę znaleźć bardziej słusznego określenia dla wytłumaczenia całego szeregu faktów, które jakby sprzyściły się na naszą niekorzyść, nie pozwalając okazać właściwej klasy. Najlepszy nasz biegacz Karol Szostak „przesmarowuje” narty, podobnie jak Krzeptowski A. I, Witkowski i Lankosz. — Nasz „as” Bronisław Czech wylosował numer przed swoim najsilniejszym przeciwnikiem O. Nemetzkim i z góry już skazany był na przegraną. Poza tem na starcie brakło znowu J. Bujaka i Wilczyńskiego — więc wszyscy nasi faworyci zawiedli w zupełności. Pierwsze dwa miejsca przypadły, jak wiadomo, O. Nemetzkemu (1:27.11) i Nowakowi (1:27.50); przy odrobinie szczęścia np. gdyby Br. Czech miał numer za O. Nemetzkim — zwycięstwo nasze byłoby pewnym, czego dowodem, że na Olimpiadzie pokonał bez wielkiej trudności wspomnianego zawodnika. Oprócz Czechów startował jeszcze Węgier Nemethy, który jednak co do wartości nie przewyższa naszych zawodników drugiej klasy.

Konkurs skoków w klasyfikacji do biegu złożonego przyniósł zasłużone zwycięstwo znakomitemu Br. Czechowi, prawdziwej dumy i chluby narciarstwa polskiego. Nie wchodząc w szczegółowe rozpatrywanie przebiegu konkursu, stwierdzić trzeba, że stał on pod znakiem przynajmniej przewagi zawodników polskich pod

względem jakościowym oraz ilościowym i dawno minęły czasy kiedy od dzisiejszych naszych przeciwników mogliśmy się czegoś nauczyć. Dodać trzeba, że w konkursie nie brali udziału: St. Sieczka i Krzeptowski Andrzej I, mimo to zwycięstwo nasze było bezapelacyjne. Rewelacją były wspaniałe skoki A. Rozmusa i świetna forma młodego skoczka A. Szostaka.

W łącznej klasyfikacji biegu 18 km. i skoków — tytuł mistrza Polski na rok 1923 zdobył Bronisław Czech z S. N. P. T. Zakopane. Jest to wynik najzupełniej sprawiedliwy, będący tylko formalnym stwierdzeniem istniejącego od roku stanu rzeczy. Drugie miejsce uzyskał dzięki zwycięstwu w biegu 18 km., trzecie Antoni Szostak z Sokoła Zakop. Adam Krzeptowski.

Wrażenia z mistrzostw bokserskich

Dowodem wielkiego sukcesu mistrzostw był fakt, że w pierwszym dniu o drugiej w nocy, gdy kończyła się ostatnia walka z górą trzy czwarte publiczności trwała na stanowiskach. Wśród widzów było cały szereg wybitnych osobistości, którzy konstatawali wysoki już poziom tego sportu. Słowem boks „wziął” stolicę.

Bo też było co oglądać tym razem! Klasa zawodników wyrównała się znacznie. Lwów w r. ub. bity bezapelacyjnie, dziś nie przegrał ani jednej walki k. o. Trzymał się dzielnie, twarde, wykazał już niezłą znajomość taktyki obronnej i ogromny awans techniczny. — Bokserzy jego dowiedli, że mieli dobry trening wyrażający się w wytrzymałości i silnym ciociu. Jeszcze miłszą rewelacją byli dwaj zawodnicy „Olimpij” (Grudziądz), którzy wcale dobrze odbijali na tle innych okręgów. Widać stąd, że wszędzie pracuje się dziś umiejętnie, racjonalnie; widać dalej, że sumienny trening nie jest rzeczą obcą.

Szczególnego omówienia wymagają pięściarze Poznania i Górnego Śląska. Tworzyli oni dwie odrębne co do stylu grupy, górując nad resztą i zdobywając 7 mistrzostw.

Miło stwierdzić, że zawodnicy Poznania reprezentowani przez „Wartę” dzięki swym niepoślednim walorom zyskali sobie poklask większy niż Górnoślązacy, operując dobrą techniką i nie ulega najmniejszej wątpliwości, że byli tu wzorem dla innych. Ich zupełnie poprawna i lekka praca, finity, walka w zwarciu, szybkość w ataku i

obronie oraz poprawne sportowe zachowanie się — zyskały sobie ogólne uznanie. Klasę techniczną tworzyli bez wątplenia Poznańczycy, co mającej wyrobiony smak Warszawie podobano się więcej, aniżeli twardy sposób walki Górnoślązaków. Poznań był więc popularniejszy na widowni i jego sukcesy witano gromko. Nad ciociami trzeba jednak pracować, a poprawić je można, czego dowód dał Majchrzycki: miały znacznie większą siłę i to dało mu, obok techniki, wygraną nad Wochnikiem. Pewnie — jednego i drugiego nie da się jednocześnie pielęgnować, ale ciociu ćwiczyć trzeba przy technice.

Drużyna poznańska spisała się zatem w całości dobrze. Najlepiej wypadł występ Arskiego, który bił się świetnie: na pierwszy ogień dostał Seidla, swego bezwzględnie najlepszego rywala i w walce tej udowodnił, że tytuł i w tym roku należy mu się bez zastrzeżeń. Seidel spisywał się doskonale, a walka ich była jedną z najlepszych w turnieju. Zwycięstwo więc Arskiego choć nieznaczne, jednak zupełnie wyraźne — było nielada sukcesem. Na drodze do tytułu ulegli mu następnie jeszcze bardziej bezapelacyjnie Reutt (Warszawa) i Kulesa (Górny Śląsk). Arski ma wszakże jedną wadę, którą trzeba usunąć: zbyt wiele pracuje ciociem prostym, zapominając o tem, że sierpowy, zwłaszcza prawą, jest conajmniej równie skuteczny; różnorodność zatem ciociów niech będzie jego troską na przyszłość. Majchrzycki zasłużył na-

Do wiosennej uprawy polecamy

Pługi - Brony - Kultywatory

Siewniki rządowe „Polonia“

Cegielskiego system Siederslebena

Oryg. Hey'a opelacze „Pflanzenhilfe“

do zboża i buraków

Siewniki do saletry „Kujawiak“

dwu- i wielorzędowe z przyrządem do wysiewu szerokorzutnego.

ZWIĄZKOWA CENTRALA MASZYN S. A.

ul. Fr. Ratajczaka 16.

POZNAŃ

Telefon 22-80 i 22-89.

Oryg. szwedzkie wirówki do mleka „BALTIC“ i „CELTIC“.

Pw 6570-5,217

ŻĄDAĆ WSZĘDZIE

Tu odciać, wypełnić, nakleić na kartkę i wysłać.

Do Laboratorjum Leo 101

w KRAKOWIE

plac Kossaka 7.

Proszę wysłać mi bezpłatnie i opłacono próbkę mydła i pudru „Hygenol”.
Nazwisko i adres _____

WĘGORZY

żywych każdą ilość po najwyższych cenach dziennych kupi i prosi o ofertę Pw 7928-13,4

J. Rogoziński, Poznań, plac Sapieżyński 3. Tel. 1225.

Nasz nowy ilustrowany cennik przyborów bartniczych

wykazuje

znaczną zniżkę cen

oraz wiele nowych praktycznych przyborów.

Wysyłamy go na żądanie bezpłatnie.

Drogerja Universum
Poznań, ulica Fr. Ratajczaka 38.

Pw 7338-19 92

Podróżującego na Poznań

zaprowadzonego dobrze w branży kolonjalno-spożywczej poszukuje na artykuł łatwego zbytu poważna miejscowa firma. Zgłoszenia do Biura Ogłoszeń „Par”, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 12,445

Pw 7920-12,445

O pierwszym dobrem wrażeniu o człowieku decyduje wygląd, a szczególnie twarz.

Uzyskanie i utrzymanie młodzieńczo-świeżego wyglądu przez zachowanie czystej, delikatnej, różowej cery, leży w mocy każdego człowieka. Wypróbowane przez miliony pielęgnowanie skóry kremem Mouson jest najpewniejsze. Polega ono na wcieraniu w skórę rano i wieczorem kremu Mouson po umyciu mydłem Crème Mouson.

Mydło Crème Mouson oczyszcza skórę i działa na nią odświeżająco i orzeźwiająco.

Crème Mouson nadaje skórze miękkość aksamitu, elastyczność i wytworzoną matowość.

CRÈME MOUSON

Generalny przedstawiciel na Polskę: Zygfryd Bochner i S-ka, Dziedzice.

stępnie na pochwałę, a zwycięstwo nad Wochnikiem było rzetelne: wypracował je techniką i ciosem, który robił wrażenie na przeciwniku, co do tychczas nie trafiało się. Głona stawiam na równi: b. mistrz Polski Pyka mimo całej swej ambicji uległ mu zdecydowanie; radzę jednak i Głonowi pracować nad siłą ciosu obok pielęgnowania ładnej techniki. Karaśkielwicz również zrobił swoje: wygrał z Grycem k. o. a w walce o tytuł mistrza uległ nie komu innemu jak Górnemu, który należy do najlepszej klasy. Wiśniewski był najstarszy, pokonał wprawdzie Cendrowskiego po zaciętej walce na punkty, ale w starciu z niezbyt świetnym Gerbichem nie miał wiele do powiedzenia i niewiele brakło, aby przeciwnik rozłożył go k. o.

Jeżeli więc Poznań zachwyił Warszawę swą dobrą techniką i elegancją walki to Górny Śląsk dał inny typ boksera, który cechował całą drużynę; Angliki i Amerykanie nazywają go „fighterem”. Jest to rodzaj pięściarza walczącego ostro, bez błyskotliwej techniki, a zasadzającego swe sukcesy na skutecznym ciosie. Tym systemem święcili oni jednak triumfy i na 8 mistrzostw zdobyli zupełnie zasłużone cztery, mając sześciu finalistów. Przyznać bezstronnie trzeba, że siła bojowa Górnego Śląska wyraża się narazie przynajmniej 4:3 na jego korzyść w stosunku do Poznania, tak jak to mówią tytuły mistrzów. Nie mają oni błyskotliwej techniki nóg, ale za to dużą różnorodność silnych ciosów, walczą bez efektu, lecz skutecznie. Dla przeciętnego widza mogą się też przedstawiać słabiej, ale dla znawcy są to bokserzy pełnej klasy. Na czoło wysuwa się Kupka. Oczywiście nie miał on z kim wykazać swych walorów, ale wyczuć można, że są one duże i spotkanie ze Stibbem, rzeczywistym jego przeciwnikiem o tytuł mistrza Polski będzie ciekawe. — Górny nie zrobił takiego wrażenia, jak się spodziewano, ale walcząc niezbyt ładnie górował swą zdolnością ataku i umiejętnością ciosu; tytuł mistrza zdobył bez zastrzeżeń, choć nie był w pełni formy, a nawet pozwolił sobie na kilka lekkich fauli. Atak jego jest wybitnie agresywny, a twarde Karaśkielwicz, zmuszony był w finale prawie stale trzymać się defensywy. Doskonale spisywał się Moczko, który miał najlepsze dnie i wygrał walki przez k. o. oraz poddanie się przeciwników przy wybitnej przewadze; ciosy jego szybkie i silne, choć zbyt obszerne, zwłaszcza podbródkowe, zadawane w niezwykłym tempie

— zmuszały do kapitulacji. — Mistrzostwo Czerwienia nie zachwyliło nikogo, a waga średnia była najslabiej obsadzona. Czerwień wykazał jedynie niezwykłą wytrzymałość i ambicję w walce, które też dały mu górę nad słabymi przeciwnikami — Wochnik i Pyka, choć utracili tytuły mistrzów Polski na rzecz Majchrzyckiego i Głona — oddali je w ręce lepsze po ambitnej walce do ostatniej sekundy; ulegli minimalnie, przyznać jednak trzeba, że po Wochniku spodziewać się można było więcej: nie podobała się jego defensywa, mało ostrożna i skuteczna; możliwe, że nie był w najlepszej formie, lecz po dwukrotnym zwycięzcy Wendego, który Majchrzyckiego znów pokonał w ub. r. łatwo spodziewaliśmy się więcej.

Warszawa rozczarowała i postępow nie widzieliśmy. Reutt był jej najlepszym bokserem, ale brak mu ciosu choćby przeciętnie mocnego. Mimo więc wytrzymałości, tempa i dobrej walki zwartej — nic nie poradził a w przyszłości również nic nie rokuje; inni byli znacznie słabsi. Warszawa stoi jeszcze daleko za czołowymi okręgami.

Łódź też podupadła w klasie, a honor jej ratowali Seidel i Gerbich. Doskonale wrażenie mimo przegranej zrobił pierwszy z nich: widać duży postęp w całości, tylko, że trafił na świetnie dysponowanego Arskiego. Gerbich zdobył tytuł mistrza pewnie, ale postępow nie wykazał: cios silny — to u niego wszystko; taktyka — bardzo prymitywna, bez cienia rozmaitości, to też wielkością międzynarodową, jak sądzono, nie będzie nigdy. Reszta zawodników przeciętna.

Kraków reprezentowany był przez Wieczorka, który przegrał po równej walce z Kuleszą; jest to bokser górnośląski o ich zaletach.

Ogólnie mistrzostwa wykazały wysoki poziom sportowy. Najmilszym dla mnie objawem było ostre tempo walki: tu ujawnił się kolosalny postęp, a niektóre spotkania stały w tym względzie na poziomie mistrzostw Europy. Najwyżej cenić trzeba walki Arski-Seidel i Majchrzycki-Wochnik. Zawodnicy nasi nareszcie wiedzą co to tempo. Precyzja ciosów poprawiła się też znacznie, walka w zwarciu natomiast, poza wyjątkami, jeszcze słaba. Druga miła sportowa poprawa — to ekonomia sił: ciosów w powietrze nie można się było zupełnie dopatrzeć.

Zainteresowanie walkami było więc wynikiem ich prawdziwej wartości sportowej. Wśród mistrzów pierwszej grupy stawiam Górnego, Głona, Arskiego i Moczko; Kupka nie miał prze-

ciwnika, Czerwień — słaby, Gerbich — bez postępów. Organizacja bardzo dobra; niestety, — nie z winy urządzających — sala ośrodka okazała się za małą i w sobotę wiele publiczności odeszło od kasy.

Sędziowanie było znowu boleską zawodów. Dobrych arbitrow brak nam niestety w boksie, a jaskrawym tego dowodem — wypadek w walce Głona-Pyka: w trzech starciach orzeczono

nierozgraną, gdy Głon miał wyraźną przewagę; w dodatkowych dwu kołach górował — zwłaszcza w ostatnim — Pyka, ale właśnie wówczas ogłoszono zwycięstwo Głona. Decyzji w tym rodzaju było jeszcze kilka; to też publiczności niezbyt chwalębnie witała te „omyłki”. Konieczny jest zatem kurs dla sędziów celem ujednostajnienia systemu sędziowania.

Jan Baran.

Po dorocznym sejmiku wioślarskim

Dziesiąty z rzędu sejmik Pol. Zw. Tow. Wiośl., który odbył się w obecności delegatów połowy wszystkich towarzystw w ostatnią niedzielę w Warszawie, zajmował się w pierwszym rzędzie sprawami organizacyjnymi i przedolimpijskimi. Ogólną cechą obrad było poparcie większości propozycji zarządu głównego, oraz zanik dyskusji, co w dużej mierze należy zawdzięczyć przewodniczącemu p. Bojańczykowi, prez. Tow. Wiośl. w Włocławku. Wyczerpujące sprawozdanie za rok ubiegły złożył wiceprezes P. Z. T. W. inż. A. Loth. Ilość tow. należących do związku wzrosła do liczby 39, zrzeszając około 6500 wioślarzy. Finansowa strona związku przedstawia się zadawalająco, wykazując nawet pewną nadwyżkę; na wyróżnienie zasługuje ofiarność magistratu i towarzystw wioślarskich m. Poznania, wyprzedzając pod tym względem znacznie inne ośrodki wioślarskie Polski.

By usprawnić pracę zreorganizowano komisję sportową Związku, do której odtąd wchodzić będzie wydział wykonawczy oraz członkowie specjalnie dokończyci zmieniając zarazem dotychczasową kadencję jednoroczną na trzechletnią.

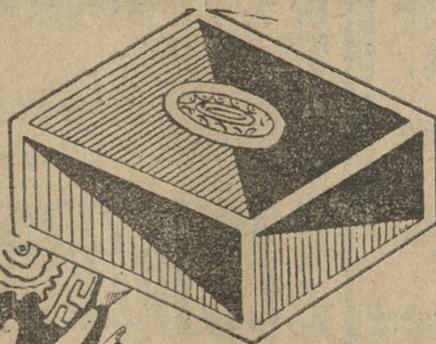
Tegoroczne regaty związkowe o mistrzostwo Polski wyznaczono na dzień 8 lipca; obejmują one 16 biegów głównych, w tem 5 mistrzowskich. Jako innowację wprowadzono bieg ósemek nowicjuszy oraz ustalono kolejność w ten sposób, by umożliwić załogom silniejszym dwukrotny start.

Całkowitą aprobatę zyskało stanowisko zarządu wobec kilku tow. niemieckich, pragnących wstąpić do Pol. Z. T. W. w formie odrębnego zrzeszenia, co sprzeciwia się zarówno przepisom Polskiego, jako też Międzynarodowego Zw. Związków Sport. Podobnie jednomyślnie uchwalono poprzeć dział sportowy Pow. Wystawy Krajowej, zapatrując się natomiast sceptycznie na urządzenie podówczas regat międzynarod. w Poznaniu. Jeśli

się bowiem zważy, że Pol. Zw. Tow. Wiośl. miał za sobą doświadczenie siedmioletnie, zanim przystąpił do organizacji pierwszych regat międzynarod. to normalna linja rozwojowa, nakazywałaby ośrodkowi poznańskiemu poza wyszukaniem odpowiedniego toru najspierw urządzenie regat międzyklubowych, rozpisanych wśród miejscowych towarzystw.

Obszerniejsza dyskusja wywiązała się przy omawianiu Olimpiady Amsterdamskiej. Zarząd P. Z. T. W. zamierza wyłącznie obsadzić biegi jedynek, czwórek z sternikiem i ósemek, przewidując w pierwszym rzędzie na kandydatów reprezentacyjnych zawodników Bydg. Tow. Wiośl. (czwórki) oraz warszawskich (ósemka); ośrodek poznański jest na dalszym planie. Naturalnie, że odpowiednio do tej wytyczonej ustosunkuje się najprawdopodobniej pomoc materialna ze strony centrali, co jest oczywiście pokrzywdzeniem naszego silnego ośrodka. Przy zrozumiałem stać współdziałaniu tow. warszawskich i Bydgoszczy będzie on musiał dołożyć wszelkich starań, by wykazać, iż wytrwałą pracą można wywalczyć sobie uznanie. Z Poznania bowiem wyszła załoga, która zdobyła na ostatnich regatach mistrzostwo Polski w biegu czwórek, inna również w Poznaniu, odniosła jedyne zwycięstwo Polaków w biegu międzynarodowym. Celem scentralizowania akcji przedstawiono delegatom regulamin Olimpijskiej Komisji Trzech o nieograniczonych pełnomocnictwach. Referentem ośrodka poznańskiego miał być wiceprezes związku inż. A. Loth, który mimo olbrzymich zasług nie orientuje się zupełnie w miejscowych stosunkach sportowych. Dzięki jednak dyskusji nad terminami regat eliminacyjnych oraz taktyki przewodniczącego zapomniano o decydującej uchwale, któraby akceptowała jednostronny i dalekoidący projekt zarządu.

Damazya Tilgner.

Nawet
nie widząc-
chwyciła
każda kobieta
po mydła
domowe i
toaletowe
z fabryki
Lukaschika
Tarnowskie-Góry.

PUCH światowej sławy motocy-
kle. Model 220 4,5 KM.

Dostawa natychmiastowa.

AUSTRO-DAIMLER S. A., Poznań
św. Marcin 48 — tel. 15-58. Garaże i warsztaty ul. Dąbrowskiego 7.
Przedstawiciele poszukiwani. Pw 1468-11,43

300 zł premji

otrzyma osoba, która pomoże do otrzymania w po-
ważnym przedsiębiorstwie, instytucji, posady klerow-
nika, prokurenta, głównego księgow. bilans,
kupeowi 51 lat, żonaty, z kaucją do 20000 zł. L. refe-
rencje. Zgłoszenia uprasza pod zw 7434 do eksped-
ycji Kurjera Poznańskiego.

SAPON

z „koszulką“
najlepszy środek do prania bielizny.

„ASAN“

Pw 3275-63.731
do bielienia bielizny.

Środki pod gwarancją nieszkodliw., od 30 lat chlebnie cenno i nagrodzone złotymi medalami

Zwalcza on szkodliwy „KOSZULKĘ“
Chem. Fabr. „Ergasty“ C. Nagórski Starogard-Pomorski.

Bankowiec-bilansista

obeznany w wszystkich działach bankowości, kilkanaście lat praktyki, dobry korespondent, języki: polski, niemiecki, francuski **poszukuje odpowiedniego stanowiska.** Łaskawe oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **dw 3485**

FIAT 501

4-osobowy, kompletnie odnowiony, okazanie do nabycia. Zgłoszenia: **Hotel Pilaski, Żnin, tel. 41.**
zw 7142

Przetarg przymusowy.
Nieruchomość położona w Bninie i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Bnin tom III, wykaz L. 131, na imię śp. Szczepana i Jadwigi z Twardowskich małżonków Skrzypczaków zostanie celem zniesienia wspólności spadkobierczej. Dnia 20 czerwca 1928 r. o godzinie 10 przed południem wystawioną na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 16. Nieruchomość ta stanowi: a) dom mieszkalny z podwórkiem i osobnym ustępem, b) dom tylny z chlewem i c) szopę. Roczna wartość użytkowa wynosi 174 mk. Wziankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 17 listopada 1927 r. Srem, dn 20 marca 1928. **Sąd Powiatowy. nw4873.**

Konkurs

na budowę gmachu szkolnego w m. Wieluniu.

Magistrat m. Wielunia niniejszem ogłasza przetarg na wybudowanie w m. Wieluniu przy ul. Rudzkiej jednego skrzydła projektowanej powszechnej szkoły bliźniaczej. Gmach murowany z cegły o parterze, dwóch piętrach i pół suterenach.
Kryty blachą ocynkowaną, rozmiarów następujących: długość 37.79 m, szerokości 18.42 m, wysokości pół suteryny 3.50 + 0.35 parteru i dwóch pięter po 3.50 + 0.35 i trefia 0.85 m.
Przetarg odbędzie się w gmachu Magistratu dnia 18 kwietnia 1928 roku o godzinie 12 przez podanie ofert w zamkniętych kopertach.
Oferty winny być opatrzone stemplem w wysokości sześciu złotych.
Przed przystąpieniem do przetargu reflektanci powinni złożyć w kasie miejskiej wadium, w wysokości 10 000,00 złotych.
Utrzymujący się przy przetargu i zatwierdzony przez Magistrat obowiązany dopełnić wadium jako kaucję do 5% od ostatecznej przetargowej sumy. Kaucja zwrócona będzie po rocznym terminie od dnia przyjęcia kompletnie wykończonych robót.
Wadium i kaucja mogą być złożone w gotówce, lub papierach procentowych, podług stawek, na mocy obwieszczenia Ministerstwa Skarbu z dnia 19. 1. 1928 r. (Monitor z dnia 27. 1. 1928 roku).
Do przetargu będą dopuszczone firmy i przedsiębiorcy, którzy wykazą odpowiednimi dokumentami, iż prowadzili roboty budowlane w większym zakresie.
Magistrat zastrzega sobie wybór reflektanta. Zainteresowani mogą w dniach i godzinach urzędowych otrzymywać wszelkie informacje, dotyczące się budowy, jak również przeglądać plany, kosztorysy ślepe i warunki umowy.
Wieluń, dnia 23 marca 1928 roku. **dw3533**

Burmistrz m. Wielunia.
K. Oraczewski.

Magistrat miasta powiatowego Szamotuł, zamierza wydać w drodze przetargu publicznego dostawę węgla i koksu na rok gospodarczo-rachunkowy 1928/29.
Zapotrzebowanie roczne wynosi około 6000 ctr. węgla i 2 600 ctr. koksu.
Zaznaczamy, że reflektujemy tylko na pierwszorzędnym towar górnolaski, wysoko kaloryjny.
Szczegółowe zamknięte oferty z odpowiednim napisem z równoczesnym podaniem warunków zapłaty, prosimy złożyć w niżej podpisanym Magistracie, najpóźniej do dnia **5 kwietnia r. b.** w południe godziny 12.
Szamotuły, dnia 22 marca 1928. **dw3542**
MAGISTRAT.

Przetarg przymusowy

W sobotę, dnia 31 marca 1928 o godz. 10 przy ul. Przemysłowej 24/25 sprzedam najwięcej dającym za natychmiastową zapłatą:
2 konie wałachy około 6 i 7 lat stare, 3 platformy, 2 wozy robocze, 1 wóz pudłowy, 2 pary szorów roboczych, około 10 ctm. desek sosnowych, około 100 kop dzwonów bukowych, szprychy, około 40 ctm. różnych blochów, jesionowych, dębowych i t. d., 2 stopy kantówki 13 — 14 cm. grubości, 2 rowery, różnego rodzaju desek sosnowych, topolowych, olśzowych i t. d., różnego rodzaju dytki, różnego rodzaju drzewa opałowe, 4 szopy z desek, budulec jesionowe i brzożowe i dużo innych rzeczy.
Obejrzeć można 10 minut przed przetargiem.
Przetarg odbędzie się napewno. **nw6150**

Krawczyk, kom. sądowy.
ul. Dąbrówki 14.

Przetarg przymusowy.
We wtorek, dnia 3 kwietnia r. b. o godz. 2 po poł. sprzedawane będą najwięcej dającym za natychmiastową zapłatą większą ilość drzewa opałowego, kopalniaki i papierówki.
Zbiórka interesentów na drodze Sieraków — Bucharzewo przy torze kolejki wąskotorowej w Wilczku. Sieraków (pow. Międzychód), dnia 26 marca 1928 r.
Komisarz obwodowy Pietrzak.
dw3535

OGŁOSZENIA DROBNE

Większe ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Napisowy wiersz tusty 30 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1790 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

SPRZEDAŻE

Baczość
pp. Automobiliści! Mam do wżymania kota od Fiata 501 do zwykłych opon 160X95 na kola do balonów również Fiata 501 za dobrą dopłatą Zgłoszenia Zellner Piekary 9, parter lewo **zdw 62 146**

Samochód
Ford, rok 1927 w bardzo dobrym stanie sprzedam. Nieogolewionych 7 parter, lewo, od 10—14. **dw 3503**

Meble
najtaniej na raty poleca Kalkus. Wrocławska 19. **zdw 60 461**

„Festyna“
mydła toaletowe. **Pw 7969/70-13.67/8**

„Festyna“
woda na włosy **Pw 7967/8-13.64/5**

„Festyna“
perfumy — modne zapachy. **Pw 7965/6-13.61/2**

„Festyna“
woda kwiatowa kompozycyjna. **Pw 7963/4-13.58/9**

„Festyna“
woda kolonjska poczworna. **Pw 7961/2-13.55/6**

„Festyna“
Pierwszorzędne wyroby. **Pw 7959/60-13.52/3**

Rowery
gumy i części stale na składzie. Warsztat reparacyjny Spawanie. Czerniak, Półwiejska 11. **zdw 63 035**

Majątek
400 mórg ziemi dobrej, zabudowania średnie, przy wpłacie 100 tys. sprzedam. Tabat, Strzałowa 7. **zdw 62 664**

Żaluzje
i markizy nowe oraz trudne reparaacje wykonuje. wystawiono na wystawie 1911 i uznano za najlepsze. Liebig, Chwaliszewo 39. **rw 1625**

Gospodarstwo
z rak niemieckich, 80 mórg burzaczanej ziemi w jednym planie zabudowania wszystkie maszynowe, 3 konie, 12 sztuk bydła, w tem 7 dojek, 25 swiń, martwów kompletny przy szosie bliskie miasta. cena 42.000, wpłaty 30.000, pożyczka pewna sprzedam Cyranik, Poznań św. Marcin 63 **zdw 62 518**

Łózka metalowe
materace sprężynowe, meble ogrodowe i materace wycielane poleca po znanych niskich cenach. Specjalny magazyn łóżek metalowych. K. Walkowski, Strzelecka 32. **Pw 7802-13.45**

Sprzedam
zamienić dom czynszowy — wolne większe mieszkanie — w uroczym uzdrożeniu koło Krakowa, za kamienie, skład, przedsiębiorstwo lub gospodarstwo. — Zgłoszenia Kurjer **zdw 60 638.**

Kapuste
biała w główkach oddaje, centnar 12 zł, na miejscu pod Poznaniem w Glininie, poczta Złotniki — Poznań. **zdw 62 338**

Rowery
za gotówkę i odpłatę sprzedaje w Jeżyckiej Centrali Mechanicznej. Tomaszewski, Kraszewskiego 1. **zdw 62 384**

Lampki
kieszonkowe, baterje, żarówki sprzedaje tanio skład rowerów „Kastor”. Św. Marcin 55. **nw 4805**

Kapelusze
damskie kupnie sie najtaniej u Szczańskiego. Aleje Marcinkowskiego 25. **Kw 696-97**

Drogerje
sprzedam Poznań bezkonkurencji Mieszkanie Oferty Kurjer **zdw 62 479**

Koronki
hafty najładniejsze u Jankowskiej, Podgórna 10. **Pw 6873-8.173**

Składy
w wielkim wyborze z urządzeniem a także od właścicieli za dzierżawę wskaże i poszukuje takowych „Informator”. Plac Nowomiejski nr 10 tel 41-83. **Pw 5518-0.4097**

Tanie
dobre kapelusze meskie poleca Pietrzykowski, Wielka 8. **Pw 7586-11.514**

„Wtór“
Najlepszy powielacz. Zastępuje drukarnie. Łatwa praca. 3 000 odbitek, najtańsze woskownice i farby. Cena 160 złotych za komplet. Wysłka za zaliczeniem pocztowym. Tysiące zaświadczeń urzędowych i prywatnych. — „Wtór”. Warszawa, Krucza 36. **Tw 938**

Gdynia
Do sprzedaży i wydzierżawienia place domy ubikacje handlowe i prywatne Na odpowiedź znaczek Zakup wszelkich materiałów budowlanych. „Transit” Dom Komisowo-Handlowy Gdynia, ul 10 lutego willa Ela. **nw 6084**

Meble
prywatne i biurowe do sprzedania razem lub cześciowo, w centrum Poznania. Telefonować 11-38. **Pw 7851-12.275**

Damskie
piaszczyste kostiumy przedliczne fasony desenia wielki wybór ceny bezkonkurencyjne Ul Wielka 14 I pietro. **zdw 59 931**

11 1/2 morgi
ogrodowej ziemi, przy Poznaniu, zaraz sprzedam. Zgłoszenia A. Łajp. Chwaliszewo 2. I. **zdw 61 278**

Sprzedam
zaraz 1 1/2 morgi planu budowlanego w Kobylnicy, położonego przy Stelli, lewa, 8 minut od dworca. Zgłoszenia Sajnys, Kobylnica. **zdw 62 722**

Dom
z piekarnia, kolonialka, węglarka i ogrodem sprzedam lub wyczerzawie. Paszkiewicz, Wielka Staroleka pod Poznaniem. **zdw 62 724**

Kawiarnia
restauracja z koncesją, w mieście kuracjinem za 6 000 zł na sprzedaż. — Gdzie? wskaże Kurjer **zdw 62 728.**

Lakiery
podłogowe poleca skład farb St. Piątkowski, ul. Półwiejska 4. **zdw 62 742**

Frorter
szczotki, ścierki, mydło i artykuły do prania poleca Skład fabryczny 9t. Piątkowski, ul. Półwiejska 4. **zdw 62 743**

Wytwórnia
wafli i cukierków, w pełnym biegu, w śródmieściu tanio na sprzedaż. Oferty Kurjer **zdw 62 698.**

Wiatrak
na rozbiórka, kompletny do użytku, z żaluzją i wałem żelaznym zaraz na sprzedaż. Zgłosz. Stanisław Strpiński, Chwałkowo, poczta Falkowo, pow. Gniezno. **nw 6166**

Dom
piętrowy, z składem i wolnym mieszkaniem, w ożywionem miasteczku, pewna egzystencja zaraz na sprzedaż. Gotówki potrzeba około 12 000 zł do przejęcia towaru i kupna domu. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. **nw 6163.**

Kuźnia
5 mórg ziemi, dom piętrowy 13 500 wpłaty 10 000. Gawlakowa, Gniezno, Mieczysława 30. **nw 6164**

Farby
do kredy, wapna, oleju, lakieru i cementu we wszystkich kolorach kg już od 34 groszy. Gips, cement krede poleca „Palette”. skład farb św. Marcin 57. **Kw 741**

Samochód
Benz, 30 k., 6-osobowy, z nakryciem, światło elektryczne, na nowych oponach, nowo wyremontowany, w bardzo dobrym stanie, gotów do jazdy, sprzedamy korzystnie. Sobocki, Plac Wolności nr. 17. Tel. 32-50. **zdw 62 697**

Dobrze
zaprowadzony skład cukierków w powiatowym mieście, przy ruchliwej ulicy z powodu choroby natchmiast do sprzedania. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego **dw 3521.**

Hotel
pensjonat z 2 morgowym ogrodem, 14 mórg laka, nadający się dla każdego, sprzedam Niewiak, Szamocin, powiat Chodzież. **zdw 62 723**

Każdy
kupuje wszelkie artykuły meskie tylko w firmie Pietrzykowski, Wielka 8. **Pw 7951-11.523**

Sprzedam
azafe do rzeczy, 6 krzesel ogrodowych, Szamarskiego 34, parter, lewo, front. **zdw 62 808**

Skład
przy Alejach Marcinkowskiego, od gospodarza wskaże „Informator”, plac Nowomiejski 10a. **zdw 62 804**

Korzystnie
na sprzedaż całkowite urządzenie domowe na 2 pokoje i kuchnię. Oferty do Kurjera Pozn. **zdw 62 817.**

Ogródek
600 kwm., 13 drzew owocowych dużych zaraz do odstąpienia. — Zgłosz. św. Wojciech 22/24, prawo. **zdw 62 706**

Farby
pokosty, lakiery poleca skład farb St. Piątkowski, ul. Półwiejska 4. **zdw 62 744**

Szafki
wystawowe solidne okazynie do nabycia Fr. Ratajczaka nr 40, I p., prawo. **zdw 62 748**

3 opony
nowe 775X145 oraz piec gazowy do pieczenia korzystnie sprzedam. Zupańskiego 18a, II p., prawo. Tel. 31-77. **zdw 62 764**

Dom
piętrowy, pierwszorzędny, w mieście powiatowym w rynku, z dwoma składami, dwoma śpiężniami, dużymi szopami i stajnią, wielkim wjazdem na sprzedaż. Do obicia skład z dwupokojowym mieszkaniem, kuchnią. Oferty Kurjer **zdw 62 755.**

Wilk
rasowy, 2-letni do sprzedania oraz kocierski damski, futrzany, lis złoty. — Adres wskaże Kurjer **zdw 62 760.**

Kanape
czerwony plusz, cztery krzesła, szafa kuchenna sprzedam. Krzyżowa 6, podwórko, I. Peta. **zdw 62 765**

Szpile
białe, rasowe, roczny i 6-tygodniowy na sprzedaż. Solacz, ul. Słaska 17. **zdw 62 836**

Pianino
sławne, zagraniczne sprzedam — Adamski, Głogowska 108, front, I. wejście. **zdw 62 848**

Wozy
3-calowe, 2 1/4, sprzedam. Krause, Za Grobla 3/4. **zdw 62 857**

Z powodu
wyzadło do sprzedania fabryka konserw rybnych, willa o 9 pokojach, z centralnym ogrzewaniem i 5 mórg ziemi, wszystko place budowlane w mieście nad morzem. Zgłoszenia do Kurjera pod **dw 3525.**

Łózko
rama sprężynowa na sprzedaż, Młyńska 3, III, lewo. **Pw 7979-13.88**

Dom
maszynowy, 4 pokoje, kuchnia, wraz chlewem i morga ogrodu owocowego, w miejscu wycieczkowym, nadające się na letnisko, sprzedam za 9 000 zł. W. Meryza, Dopiewo, stacja Dopiewo, powiat Poznań. **zdw 62 868**

Kolonjalkę
z urządzeniem towarem, mieszkaniem za 4 200 sprzedam Biuro Komisowe Górna Wilda 29. **zdw 62 906**

Pianino
krzyżowe, orzechowe, dobrze utrzymane sprzedam Engeler, św. Józefa 2. **zdw 62 908**

Skład
kolonialny z pokojem sprzedam. Adres wskaże Kurjer **zdw 62 942**

Rower
meski na sprzedaż. Wierzblicie c 33. Zgłoszenie u fryzjera. **zdw 62 983**

W Poznaniu
dom z pięknym ogrodem (przedmieście) zaraz za 28 tys. na sprzedaż. Oferty Kurjer **zdw 62 986.**

Ogródek
działkowy na Jeżycach przy Boganica na sprzedaż. Paczkowski, Dąbrowskiego 2. **zdw 62 988**

Pokój
meski, dębowy, czarny, okazynie na sprzedaż. (Wilda) Gen. Umińskiego 12, II. **zdw 63 000**

Meble
wyprzedaje za gotówkę po znacznej zniżonych cenach do 7. 4-rb. Szpryngacz, ul. Wielka 13. **Pw 7838/9-12.129/30**

4 klmtr
kolejki polnej korzystnie do nabycia, Roman Gruszczyński, Handel Żelaza i Metali, Poznań, ul. Przemysłowa 21. Tel. 33-61. **zdw 62 992/3**

Gospodarstwo
42 morgi, 2 laki, ogród owocowy dom 3 pokoje kuchnia murowana, żywym martwym inwentarzem, zaraz na sprzedaż kościół szkoła miejscu od Poznania 20 klm. cena 16.000 wpłaty 7—8.000 zł. reszta na dłuższe lata Sowiński Poznań, Sew. Mielżyńskiego 25. Telefon 22-63 **zdw 62 967/8**

Futra
damskie 2—3 tygodniowo ma na sprzedaż za bezcen warsztat kuciarski. Poszukiwani amatorzy lub pośrednicy celem sprzedania towaru. Oferty Kurjer **dw 3529/30**

Na raty
meble kupisz najtaniej u Stankowskiego, Woźna 12 (Butelska) **rw 1643-4**

Wózek
ręczny, nadający się także na konia na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer **zdw 62 749/50.**

Dom
8 pokoi, w tem lokal, duże ubikacje, wolny nadający się na skład pracowni sprzedam lub wynajmę, blisko rynku. Cena podług umowy. Gabriel, Krotoszyn, ul. Garncarska 2. **zdw 62 920**

Skład
kolonialny z mieszkaniem korzystnie sprzedam Misiorny, św. Marcin 5, parter. **zdw 62 934**

Koń
wierzchowiec sianały wałach, 1.68, 9-letni, znakomity dla urzędnika i siodło sprzedam. Kowalski, Bukowska 9. **zdw 62 938**

2 konie
do pracy dla gospodarza zaraz sprzedam, Grunwaldzka 3, podwórko. **zdw 62 939**

Meble
kupię sie najtaniej Marcin Zyrkowiak Poznań, Chwaliszewo 5, własna stolarnia, tel 2463. **zdw 61 884-5**

Garnitur
klubowy gobelinowy korzystnie sprzedam. Młyna 3, I. **zdw 63 041**

Łaka
nadnotecka 9 mórg z torfem przy Nakle zaraz na sprzedaż Zgłoszenia proszę skierować Łódź w Pniewach, pow. Szamotuły. **nw 6176**

Skład
kolonialny, mieszkanie 3 pokoje z urządzeniem towarem, cena 10.000, obrot dzienny 250 złotych wskaże „Krakus”. Poczta 30. **zdw 62 973**

Skład
kolonialny z mieszkaniem sprzedam. Pijanowski, Strzelecka 8, restauracja **zdw 62 977**

Wille
w Solaczu od 37.000 do 55.000 poleca Dutkiewicz, Chwaliszewo 70. **zdw 62 871**

Folwark
1050 mórg 40 klm od Poznania, 3 klm od stacji, cena 23.000 i przebiecie hipoleki, Dutkiewicz Chwaliszewo 70. **zdw 62 872**

Dom
z ogrodem przy tramwaju, cena 35.000 wpłata 10.000, reszta za dwa lata sprzedam Dutkiewicz Chwaliszewo 70 **zdw 62 873**

Gospodarstwo
40 mórg pszennej ziemi, budynek i inwentarz sprzedam. Cena 40.000 zł Złozos, Stan. Dolata, Poznań, ul. Koszniarska 4 **zdw 62 890**

Kryształy
sprzedam bardzo korzystnie — Wielkie Garbary 1, III, prawo. **zdw 62 891**

Wózek
dziecięcy, sportowy (granat), jak nowy, do sprzedania, cena 70 złotych, Pucińska, Ratajczaka 33, II, ptr. **zdw 63 014**

2 łózka
materacami, stół kuchenny bardzo korzystnie oddam. Sew. Mielżyńskiego 28, parter, lewo. **zdw 63 015**

Gospodarstwo
44-morgowe, prywatne, cena 16 tys., blisko Poznania poleca Wyrzykowski, Grobla 9. **zdw 63 024**

Kompletne
dębowa jadalnia sprzedam za 600 zł. Plac Nowomiejski 5, ogród, 3 wchód, II pietro, prawo. **zdw 63 027**

OFERTA —

ani ustna, ani telefoniczna, ani cyrkularzowa.

Stale szukam tylko aktualnych poleceń w Kurjerze Poznańskim; tam zawsze znajdę, co potrzebuje — — — rozumie Pan?!!!

KUPNA

Kupię

dom w Poznaniu, przy wpłacie 25 000 zł — 30 000 zł wprost od właściciela. Zgłoszenia Kurjer r.w. 1637.

Brylanty

złoto, srebro kupuje firma Bolesław Tarkowski, Poznań, Plac Wołności 11. Pw 6261-53.2

Majątków

ziemskich różnej wielkości dla poważnych reflektantów poszukuje. Marian Cink, Włocławek ul. Przedmiejska 6. nw 5050

Pianino

używane kupie. Zgłoszenia Kurjer zdw 62 393.

Składu

odpowiedniego na galanterje, w dobrym miejscu Poznania poszukuje. Oferty Kurjer zdw 61 287

Kupię

niejszy dom w centrum, przy ruchliwej ulicy, z niewielu lokatorami, najchętniej z wjazdem. Warunek wolny skład z tylnymi ubikacjami lub podwórzem i wolnym mieszkaniem dla właściciela, za wpłatą 60 tysięcy złotych. Zgłoszenia do „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 54.15. Pw 7943-54.15

Złoto

platynę, brylanty i srebro kupuje. W Kruk Poznań, ul. 27 Grudnia 6 dw 3435

Fortepian

(potrzebujący naprawy) kupie tanio. Oferty Kurjer zdw 62 789

Platformę

(rolwage), dobrze utrzymana, jednokonna, lekka, masywna, nośność 25 ctr. kupie natychmiast. Zgłoszenia przysyłajcie Smoliński, mleczarnia, Kilińskiego 2. zdw 62 704

Piec

eksploatacyjny, na gaz kupie. Oferty Kurjer zdw 62 755.

Rakietę

tennisową kupie. Oferty z ceną Kurjer zdw 62 772.

Pianino

kupie, cena Kurjer zdw 62 841.

Teren

800 do 1000 m pod budowę kamienicy kupie za gotówkę. — Okolica Łazarz — Jeżyce. Oferty „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 54.2. Pw 7978-54.24

Dom

z ogrodem kupie, w mieście, wpłata 9 000. Szkoła Krobia, zdw 62 924

KAMIENICE

2 kamienice

piętrowe i 5 móg wartywnego ogrodu, położone w mieście Steszewie sprzedam za cenę 27 000 złotych z powodu wyjazdu. Bliższych informacji udzieli Tomasz Krzyżagórski, tel. 39 Steszew, powiat Poznań. Agenci wykluczeni. zdw 62 719

Domu

ze składem w mieście ruchliwym poszukuje za wpłatą 15 000 złotych, gdzie można zaprowadzić skład rowerów, maszyn do szycia, centrifug, broni, naboi itd., w dobrym punkcie. Pośrednictwo przyjęte. Zgłoszenia do księgarzy Jana Heinricha w Inowrocławiu. nw 6169

Dom

z ogrodem w Środzie sprzedam, cena 10 000. Zgłoszenia Kurjer zdw 62 853.

Administracji

jeszcze kilku domów poszukuje solidny i sumienny administrator, z kilkoletnią praktyką, bez wolnego mieszkania. Oferty Kurjer zdw 62 827.

Willa

z wolnym mieszkaniem w Puszczykowie na sprzedaż, cena 22 tys. zł. Biuro, Podgórna 13, III, zdw 63 026

Kamienica

piętrowa, miasto powiatowe, szkół, ogród, wjazd, 20 000, wpłaty 9 000, dom blisko rynku, główna ulica, powiatowe miasto, 12 000. Willa, powiatowe miasto, 3 morgi ogrodu, 45 000, wpłaty 25 000. Nizielski, Poznań, św. Marcin 13, II, piętro. zdw 63 008

Kamienica

piętrowa, warsztaty ślusarskie obszerne, wjazd, podwórze, miasto powiatowe, 24 000, wpłaty 18 000, dwupiętrowa, miasto powiatowe, wyższe szkoły, 23 000, wpłaty 18 tys. piętrowa miasto powiatowe, 17 000, wpłaty 7 000. Nizielski, Poznań, św. Marcin 13, zdw 63 009

Kamienicę

przy ul. Dąbrowskiego ze składem, cena 145 000 sprzedam Dutkiewicz, Chwaliszewo 70. zdw 62 878

Kamienice

na Jeźcach wolne mieszkanię 5 pokojowe, cena 145 000 sprzedam Dutkiewicz, Chwaliszewo 70. zdw 62 881

Kamienice

w Poznaniu, wysokoczynszowe, poleca Wyrzykowski, Grobla 9. zdw 63 017

PIENIĄDZ

12 000 dolarów

pożyczę w całości lub częściowo. Pierwszy numer hipoteki 15 procent. Oferty Kurjer zdw 61 974

Za

wypożyczenie 15 000 zł dam jako procent 2-pokojowe mieszkanię i kuchnię, wysokie autar, w nowej willi w Dębcu, blisko tramwaju. Mogę również oddać w teje willi wypożyczającemu do dyspozycji 4-pokojowe mieszkanię komfort na parterze lub piętrze. Dalsze warunki do omówienia wprost z gospodarzem. Oferty upraszam Kurjer zdw 62 731.

Jako

wspólnik czynny 1/2 kapitałem 10 do 12 000 zł do zaprowadzonego, pewnego przedsiębiorstwa, handlu wstąpię. Oferty z podaniem zagwarantowania kapitału upraszam Kurjer Poznań zdw 62 741.

100—150 zł

na krótki czas szuka panienska. Procent zapewniam. Zgłoszenia zdw 60 290.

Kto

pożyczylby prawnikowi na dokonanie studiów 1 000 zł, bez zastawu, raczy zawiadomić Kurjer zdw 62 840.

6—7 000 zł

pożyczki długoterminowej na I. hipoteke poszukuje. Gwarancja 2 domy. Procent podług umowy. Oferty Kurjer zdw 62 861.

Dam

pokój wraz z utrzymaniem w pierwszorzędnym pensjonacie nad morzem z udzieleniem pożyczki 3 do 4 tysięcy złotych na cztery miesiące. Zgłoszenia Kurjer zdw 62 940

10 000 zł

Do I. klasy przedsiębiorstwa poszukuje współnika starszego czynnego inteligenta, kupca lub inżyniera w celu odwiedzania wielkiego przemysłu na artykuły pierwszej potrzeby, który odrzuca poważne zyski. Oferty do Kurjera zdw 62 998.

Wspólnika

z 8000—20 000 zł przyjmie przedsiębiorstwo materiałów budowlanych i opałowich. Zgłoszenia Poznań, skrzynka pocztowa 400. zdw 62 898

DO WYNAJECIA

Mieszkanie

od 1—6 pokoi ma do oddania. — Rybaki 20a, III, piętro, lewo. zdw 63 007

Niech

każdy zgłasza wolne mieszkanię, takowe wskazujemy, przyjmujemy przedmioty w komis. Skład Organizacyjny, Górna Wilda 10. zdw 63 034

2 pokoje

kuchnia za dzierżawę wskaże „Warta”, Aleje Marcinkowskiego 20, II. zdw 62 997

2 pokoje

i kuchnię w Dębcu (willa), przystanek kolei elektr. od pierwszego kwietnia wprost od gospodarza za czynnem zgóry do wynajęcia dla nowożeńców. Zgłoszenia „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11 pod 13.61. Pw 7958-13.61

Mieszkanie

1—4 pokoi wskaże Jackowiak, ul. Wroniecka 12. zdw 63 013

Mieszkania

1—2—3 pokojowe za dzierżawę wskaże Misiorny, św. Marcin 5, parter. zdw 62 935

Ubikacje

dwie sklepowe, frontowe, centrum, jasne wskaże Fredry 6 I ptr, lewo. zdw 62 971

Mieszkania

1 do 4 pokoi, skład, kamienice gospodarskie, majdki korzystnie Fredry 6, I ptr, lewo. Telefon 5233. zdw 62 972

Mieszkanie

5 pokoi komfortowe za dwuletnią dzierżawę wskaże „Krakus”, Pocztowa 30. zdw 62 974

Mieszkania

2, 3, 4, 5 pokojowe z kuchnią wskaże Pjanowski, Strzelecka 8 (restauracja). zdw 62 978

Mieszkanie

5 pokojowe, pół godziny koleją od Poznania do wynajęcia. Adres wskaże Kurjer „Stary Rynek” r.w. 1720

2 pokoje

kuchnię, 2 000, w tem 1/4-roczną dzierżawę, odda „Komis”, Wodna nr. 26. zdw 63 016

SZUKA MIEZK.

Nad Bałtykiem

poszukuje 2 pokoi z kuchnią na czas od 1 lipca do 1 września rb. Oferty „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 13.23. Pw 7938-13.23

Poszukuje

mieszkania 2—3 pokojowego wprost od gospodarza. Dzierżawę placę zgóry według umowy. Zgłoszenia Kurjer zdw 62 737.

Mieszkania

2-pokojowego z kuchnią poszukuje wprost od gospodarza młode małżeństwo. Czynn za 1—2 lata zgóry. Oferty do Kurjera Poznań zdw 62 012.

Mieszkania

2 pokoi z kuchnią za czynnem zgóry poszukuje wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 730.

Dwa

próżne pokoje, z oświetleniem elektrycznym i łazienką poszukuje od 1. 4. Zgłoszenia do Kurjera zdw 62 701.

Poszukuje

mieszkania 4—7 pokojowego na wysokim parterze lub I piętrze Łazarz—Jeżyce. Warunki według umowy. Ewentualnie zamienie mieszkanie 6-pokojowe Matejki, III piętro. Zgłosz. do Kurjera zdw 62 711.

Młode

małżeństwo poszukuje mieszkania pokoiu z kuchnią lub portierstwo dzierżawę zgóry podług urody. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 62 847.

Młode

małżeństwo (urzednik państwowy) poszukuje mniejszego mieszkania wprost od gospodarza. Placi czynsz dwuletni zgóry. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 62 814/15.

Elektromonter

żonaty, poszukuje portierstwa w lepszym domu lub willi. Jestem w stanie wykonać różne domowe naprawy. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 62 936.

Poszukuje

3—5 pokojowego mieszkania ewtl z meblami. Oferty Kurjer zdw 62 874

Poszukuje

zaraz mieszkania 1 lub 2 pokoi z kuchnią (może być autarena) wprost od gospodarza, placę 2 lata zgóry dzierżawę Dzielnica obojetna. Oferty Matuszewski Poznań, Kilińskiego 7, m. 6. zdw 62 892

Mieszkania

3—2 pokoje, kuchnią poszukuje urzednik wprost od gospodarza, placę czynsz dwa lata zgóry, pośrednictwo nie wykluczone. Oferty Kurjer zdw 62 982.

ZAMIANA MIEZK

Zamienię

moje trzypokojowe mieszkanię z wygodami przy ul. Matejki na śródmieściu. Piątkowski, Półwiejska 4. zdw 62 746

Mieszkanie

2-pokojowe z kuchnią i balkonem zamienie na 2 lub 3 pokojowe. — Oferty do Kurjera r.w. 9614.

6-pokojowe

mieszkanie zamienie na 4-pokojowe na Jeźcach. Oferty Kurjer zdw 62 984.

W Gnieźnie

mieszkanie 2 pokoje kuchnią itd zamienie na mieszkanię 2—4 pokojowe w Poznaniu i proszę o oferty. Kurjer zdw 63 087.

POKOJE UMEBL.

Za Bramką 13,

I. piętro, lewo, pokój lepszymu panu od 1. 4. oddam. r.w. 1708

Pokój

umeblowany, słoneczny dla lepszego, spokojnego małżeństwa — Piotra Wawrzyniaka 31, III, lewo front. zdw 62 732

Biały

pokoiu inteligentnej paniencie z własną pościelą, utrzymaniem wynajmie. Ratajczaka 19, III, prawo. zdw 62 695

Umeblowane

pokoje dla panów, pań i małżeństw wskaże „Informator”. Pl. Nowomiejski 10a, tel. 41-83. Pw 6276-0.4109

Pokój

z niekrepującem wejściem wynajmie lepszymu panu. św. Wojciech nr. 7a, I. piętro, lewo. zdw 63 029

Pokój

dwuosobowy. Woźna 14b, III, prawo. zdw 62 574

Pokój

elegancki, światło elektryczne, wynajmie. Kraszewskiego 19, III, prawo. zdw 63 011

Przyjmę

panią na wspólny pokój. Gdzie? wskaże Kurjer zdw 63 012.

Pokój

słoneczny wynajmie skromnej paniencie, Michałska, Piekary 8a, II zdw 62 901

Pokój

czysty na 1—2 osoby. Wierzbicice 53, III, lewo. zdw 62 899

Pokój

z obiadem dla dwóch osób lub małżeństwa wolny Małeckiego 35, II, lewo. zdw 62 888

Pokój

umeblowany, frontowy, elektryczność, wynajmie. Wodna 17/18 pierwsze piętro lewo. zdw 62 882

Pokój

do wynajęcia Cichocki, Szkoła 7/8, II. zdw 62 886

Pokój

wspólny wynajmie, św. Marcin 56, w podwórzu Łosowska zdw 62 970

2 pokoje

z telefonem Skarbowa 17, parter prawo. zdw 63 042

Pokój

umeblowany, bez pościeli dla jednego lub dwóch panów do wynajęcia. Wierzbicice 17, I, lewo. zdw 62 907

Pokój

do wynajęcia Faligowski, Sew Mielżyńskiego 22 w podwórzu, II zdw 62 955

Pokój

frontowy ładny dwom osobom wynajmie. Ogrodowa 19, III, prawo. zdw 62 953

Balkonowy

pokój dla pana wolny. Małeckiego 4, I, prawo zdw 62 960

Pokój

umeblowany na dwie osoby wynajmie. Kochanowskiego 1, parter, lewo. zdw 62 696

Śródmieście

dwuosobowy dobrem utrzymaniem Młyńska 3, III, prawo. zdw 62 679

W centrum

pokój wprost z sieni, z utrzymaniem lub bez. Murna 3, I, prawo. zdw 62 807

Pokój

umeblowany, z utrzymaniem od 1 kwietnia do wynajęcia Spokołna 19, III p., lewo. zdw 62 712

Pokój

umeblowany, front, parter, z osobnym wejściem wynajmie panu lub pani od 1. 4. Ul. Słowackiego 39, prawo. zdw 62 751

Pokój

miesięcznie, także na czas świąteczny Matejki 55, trzecie, lewo. zdw 62 753

Pokój

jasny, czysty, I piętro, blisko Uniwersytetu wolny. Adres Kurjer zdw 62 769.

Pokój

mały, skromny wynajmie zaraz. Musielak, Matejki 6, dom ogrodowy, parter. zdw 62 821

Pokój

umeblowany dla dwóch panów od 1. 4. do wynajęcia „Koschel”, ul. Głogowska 98, parter, zdw 62 823

Pokój

elegancki dla solidnego pana, ul. Szamarzewskiego 27, I., prawo. zdw 62 830

Lepszy

pokój wynajmie. Małeckiego 15, I., lewo. zdw 62 832

17—19-letniego

ucznia lub akademika zaraz na pokój z całkowitem utrzymaniem, Pfeiffer, Przemysłowa 40, II, lewo. zdw 62 833

Pokój

słoneczny, czysty, z światłem elektrycznym i łazienką dla małżeństwa lub dwóch lepszych panów. Plac Karmelicki 1a, I., prawo, obok kościoła Bożego Ciała. r.w. 1713

Pokój

umeblowany wynajmie inteligentnemu panu 1. 4. Ogrodowa 19, parter, drugie drzwi lewo. zdw 62 855

Pokój

dobrze umeblowany, słoneczny, wynajmie dwom spokojnym panom od zaraz. Górna Wilda 13, III, ptr., prawo (przy ul. Półwiejskiej). zdw 62 826

Pokój

frontowy, niekrepujący zaraz. — Małe Garbary 8, parter, prawo. zdw 62 865

Pokój

umeblowany dla 1—2 panów do wynajęcia. Ogrodowa 19, parter, lewo. zdw 62 866

Pokój

dla solidnego pana lub pani, z własną pościelą wynajmie. Piekary 10, parter, lewo. zdw 62 867

Pokoik

z utrzymaniem wynajmie Piekary 2, II lewo. zdw 62 910

Pokój

panu, pościel, pożądana. Kwiatowa 9, I. podwórza zdw 62 913

Małecki

Poszukuje
dwóch pokoi z urządzeniem kuch-
ni w Puszczykowie na czerwiec
i lipiec. Łask oferty do Kurjera
zdw 62 904.

OSOBISTE

Odwolanie!
Obelgę, rzuconą w dniu 21. 3. w
restauracji p. Walechowskiego w
Śremie na pannę Marię Między-
kównę odwołuje. Dalej rozgła-
szających te sprawę pociągnę do
odpowiedzialności *** dw 3524

Pani
Maryla R listy późno otrzyma-
łem. proszę napisać poste-restan-
te-towarzysz podróży
zdw 63 045

Pana
który był w Teatrze Wielkim na
Paganinie dnia 26. III w loży
nr 8 I. pietra z 2 paniami, pro-
szę o podanie adresu w ważnej
sprawie do Kurjera Poznańskiego
pod dw 854.

ROZMAITE

Pracownia
maszynowych dziurek, mereżek,
okrętki wszywam koronki. Kio-
sowska, Wronecka 19. II.
zdw 62 181

Pierze
i puch gotowe pierzynki poduszki
spodki poduski dekoracyjne
inlety naitanter „Emka” Poznań
Stary Rynek 79 naprzeciw
ciw odwach” Pw 6312-6-40

Plisowanie
batikowanie, ręczne malowanie,
haft ręczny maszynowy, obej-
nianie guzików wykonuje szybko,
solidnie i tanio Konfektaria
Damska T. A., ul. Wielka 27/29, I p.,
tel. 19-25. Pw 7087-9-228

Ukształtowanie

dobrej przyszłości zależy od nas
samych. Rozpoznamy siebie i
bliźnich swoich a szczególnie i
przyjaciół nieprzyjaciół meżów
i żon (dotądnie i ujemne cechy
charakteru, uzdolnienia przeznacze-
nia w innych ważnych
szeregach) Zadne wróżbiarstwo
— ściśle naukowe cennych indy-
widualnych wyśniewień udzieli
odbiornie 6 zł. Instytut Grafologiczny
„Astra” Bydgoszcz.
nr 4749

Serwety
z nici, na drutach, okrągłe i o-
walne wykonuje bardzo tanio. —
Adres Kurjer zdw 62 733.

Dekoracje
okien wykonuje dobrze i tanio
tancer-dekorator Cybulski Pół-
wiejska 40. zdw 62 698

Oddam
zdrowe dziecko w dobre ręce na
wychowanie, najchętniej Debic.
Oferty Kurjer zdw 62 771.

Fortepiano
do ćwiczeń na Łazarzu poszuku-
je. Oferty do Kurjera Pozn.
zdw 62 837.

Poszukuje
jarskich obładow. Oferty Kurjer
zdw 62 839.

Chłopczyka
zdrowego, 13 miesięcy, oddam na
własne tylko w dobre ręce (inte-
ligentnym). Oferty Kurjer Poz-
nański zdw 62 844.

Gramofony
naprawia szybko fachowo i tanio
skład rowerów Kastor Sw. Mar-
cin 55. nw 4807

Mody
meskie, damskie wykonuje szyb-
ko-tanio. Waleńczak, Mickiewi-
cza 18a. zdw 62 905

OŻENKI

Młoda
panna, przystojna, wykształcona,
muzyczna, ma majątek, pragnie
wyjść z domu. Panowie prawego
charakteru raczą przesłać zgło-
szenia możliwe z fotografią do
niniejszego pisma zdw 62 726.

Kawaler
lat 26, kupiec, posiadający coko-
wiek gotówki oszczędzający, prawe-
go charakteru, szuka znajomości
pań do lat 22, zamężnych. Cel
matrymonialny. Zgłoszenia moż-
liwe z fotografią do niniejszego
pisma zdw 62 727. Dyskrecja za-
pewniona.

Blondynka
lat 32, przystojna, inteligentna,
gospodarna, pełnej tuszy, posia-
dająca wyprawę i 2 000 zł, które
sobie zaoszczędziła z swej pracy,
pragnie wyjść z domu. Panowie
do lat 40, zechcą złożyć oferty
wraz z fotografią, która się pod
słowem honoru zwraca do Kur-
jera zdw 62 686.

Książkowa
przystojna, muzyczna, z miesz-
kaniem poza w celu poważnym
inteligentnego urzędnika, wiek 35
do 40 lat, Nieanonimowe zgłosze-
nia Kurjer zdw 60 745.

Kawaler
urzędnik, lat 34, poszukuje inteli-
gentnej panny lub wdówki w ce-
lu matrymonialnym. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdw 62 781.

Która
z panien pragnęłaby poznać przy-
stojnego, młodego szatyna (me-
chanika), dobrej rodziny, najchę-
tniej posiadająca warsztat mecha-
niczny, lub skład w celu matry-
monialnym. Młode, bezdzienne
wdówki mile widziane. Łaskawe
zgłoszenia pod zdw 63 021/22 do
Kurjera.

NAUKA

Na
kury kroui sycia damskiego
przyjmuje Nowak, Wrocławska
nr 33/34. zdw 61 342/3

Student
do lekcji potrzebny zaraz. Adres
wskaże Kurjer zdw 62 800.

Kursy
stenografii polskiej, niemieckiej,
pisania na maszynach wszelkich
systemów dla początkujących i
uzupełniających rozpoczynam 2-go
kwietnia. Księgowość prywatnie.
Maszyny do ćwiczeń wolne. Zgło-
szenia Strzelecka 53, przy Placu
Świętokrzyskim (dawniej Sw.
Marcin 63). zdw 62 476/7

MUZYKA

Piano
do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer
zdw 62 813.

SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów w tej ru-
bryce obliczamy po jednej trzeciej
cenie drobnych.

Gumę
samochodową motocyklową ro-
werową i obuwia z krepową po-
deszwa naprawia Zakład wulkaniz-
acyjny „India” Wierzbicice 31.
zdw 61 601

„Kresowianka”
pierwszorzędna pracownia sukien
kostjumów i okryć damskich oraz
kapeluszy, z powierzchni i
własnych materiałów. Zurnale
paryskie. Dla pp. urzędniczek i
wojskowych dogodnie warunki.
W. Strusowa, Sw. Marcin 16/17.
dw 3236

Bacznosci!
handlarz drzewa z kilkoletnią
praktyką poszukuje posady. Zgło-
szenia do Kurjera rw 1608.

Szofer
poszukuje posady. Czesława 7a,
Gustaw Schimelfenig, zdw 61 998

Szofer
poszukuje posady po ukończeniu
kursu w Warszawie. Oferty do
Kurjera zdw 62 022.

Starsza
służąca poszukuje miejsca lub po-
sługi od 1. 4. Zgłoszenia pod:
Wieczorek, Gąsiorowskich 5a.
zdw 62 649

Ekspedjentka
lat 24, z branży kolonialnej, cu-
kierniczo-restauracyjnej, z pierw-
szorzędem świadectwem obejmie
posadę zaraz lub od 1. 4. r. b.
Oferty Kurjer zdw 62 052.

Biuralistka
znająca książkowość oraz wszelkie
prace biurowe, również gospodar-
stwo domowe, poszukuje jakiej-
kolwiek pracy. Zgłoszenia przy-
muje Biuro Ochrony Kobiet, Od-
skok 3, dla Wojciechowskiej.
zdw 62 077

Młody
handlowiec z branży korzenno-
delikatosaowej poszukuje zaraz
posady. Miejscowość obojętna.
Adresować: Kazimierz Uznański,
Dąbrowa k/Tarnowa. dw 3408

Tanio
szybko i elegancko wykonuje
damską i dziecięcą garderobę, ul.
Kwiatowa 13, III. piętro, Kubin.
zdw 61 658

Książkowy
z znajomością stenografii oraz
korespondencji polsko-niemieckiej
poszukuje posady. Oferty Kurjer
zdw 61 896

Chłopiec
syn uczciwych rodziców, z ukoń-
czoną 8-miesięczną szkołą szo-
ferką poszukuje posady jako prak-
tykant do warsztatu samochodowe-
go. Łaskawe oferty do Kur-
jera Pozn. zdw 62 212.

Szofer
sumienny, z dobrymi świadectwa-
mi przyjmie odpowiednią posadę;
na życzenie kaucja. Łask. zgło-
szenia Kurjer zdw 62 296.

Starsza
osoba samodzielna poszukuje po-
sady gospodyni w lepszym domu.
Oferty Kurjer zdw 62 316.

Dziewczyna
lat 25, lubiąca dzieci poszukuje
od 1. 4. stałej posady jako poko-
jowa. Zgłoszenia proszę Kurjer
zdw 62 324.

Osoba
inteligentna poszukuje posady u
samotnej osoby ewentl. u starsze-
go małżeństwa, za małym wynag-
rodzeniem. Na żądanie może
wysłać fotografię. Oferty Kur-
jer Poznański zdw 62 332.

Nauczycielka-
freblanka, Małopolanka, długolet-
niego świadectwa, rekomendacje,
zmieni posadę. Adres Malinow-
ska, majątek Kolady, poczta
Krosniewice, Kutno. zdw 62 350

Młynarz
żonaty, z małą rodziną, lat 38,
obeznany z wszelkimi pracami
w zakresie młynarstwa wchodzą-
cymi, posiadający dobre świadec-
twa, poszukuje posady zaraz lub
później. Może stawić 1 000 zł kauc-
ji. Nikodem Ciastowski, Pogo-
rzela, pow. Koźmin. zdw 62 351

Aptekarska
siła pomocnicza (żeńską) z 8-let-
nią praktyką, obeznaną dobrze w
wszelkich pracach wchodzących
w zakres apteki, z bardzo dobrymi
świadectwami poszukuje od
15 kwietnia lub 1 maja 1928 po-
sady. Zgłoszenia pod zdw 62 352.

Książkowa
z pisanem na maszynie, dobrymi
świadectwami, poszukuje posady
do zarz. a najchętniej na wsi.
Zgłoszenia do Kurjera zdw 62 398

Książkowa-
maszynistka, znająca stenografię
polską, szuka posady (początkują-
cej), od 1. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdw 62 397.

Dzielnia
starsza ekspedjentka, z długolet-
nią praktyką poszukuje posady
do cukierni lub piekarni. Oferty
Kurjer zdw 62 420.

Polecam
gospodynie, kucharkę, pokojówkę
i dziewczynę z gotowaniem. —
Kranzowa, pośredniczka posad
Ratajczaka 2 Tel. 28-17.
zdw 62 572

Kucharka
gospodyni, spokojna, uczciwa
rzetelna, obeznaną w dobrym go-
towaniu, pieczeniu poszukuje
miejsca pensjonatnie prywatnie. Re-
flektywne się tylko na stałą po-
sadę. Ostatnie miejsce 6 lat. Of-
erty Kurjer zdw 62 497.

Elew
gospodarzy, kat. lat 22 z prakty-
ką, władający językiem polskim
i niemieckim w mowie i piśmie,
poszukuje posady od 1. 4. 28. lub
później. Łaskawe zgłoszenia pod
zdw 62 585 do niniejszego pisma.

Poszukuje
kierownictwa lub zastępstwa w
przedsiębiorstwie zbożowym, albo
przyjme przedstawicielstwo jako
podróżujący dla fabryki lub po-
ważnej hurtowni. Posiadam dłu-
goletnią praktykę w branży zbo-
żowej oraz znajomość kupiectwa
z zagranicą. Na żądanie gwaran-
cja gotówką lub papiery warto-
ściowe. Zgłoszenia zdw 62 587.

Sekretarz
advokacki, samodzielny poszuku-
je posady zaraz lub później w pp.
advokatów, w banku lub przemy-
śle, najchętniej w Poznaniu. —
Zgłoszenia do eksped. Kurjera
Pozn. zdw 62 720.

Szofer
kawaler poszukuje posady. Miej-
scowość obojętna. — Oferty do
Kurjera zdw 62 721.

Poszukuje
posługi przed południem. Oferty
Kurjer zdw 62 725.

Inteligentna
panienka poszukuje za kaucją
posady kasjerki względnie w biu-
rze. Zgłoszenia do Kurjera pod
zdw 61 970.

Panienska
inteligentna poszukuje za kaucją
posady kasjerki ewentl. w biu-
rze. Oferty do Kurjera Pozn.
zdw 61 969.

Szofer-
służący poszukuje posady. Wyma-
gania skromne. Oferty Kurjer
zdw 62 734.

Nauczycielka
starsza, wychowawczyni, miłują-
ca dzieci, znająca języki obce,
muzykę, przyjmie posadę. Wyma-
gania skromne. Zgłoszenia Kur-
jer zdw 62 740.

Stenotypistka
z stenografią polską, niemiecką,
gimnazjalne wykształcenie, język
francuski, poszukuje posady naty-
chmiast. Łaskawe pisemne of-
erty Kurjer zdw 62 683.

Panna
znająca się na wszelkim gospodar-
stwie poszukuje posady do
starszej pani lub samotnego pa-
nia jako gospodyni. Oferty zło-
żyć do Kurjera zdw 62 685.

Dla
mojej siostry, lat 16, ze wsi, która
jeszcze w miejscu nie była
poszukuje posady do lekkich prac
domowych od 15. 4. Zgłoszenia
Kurjer zdw 62 902.

Pomocnik
drogerzysta poszukuje posady za-
raz lub później. Adres wskaże
Kurjer dw 3532.

Mistrz
młynarski obeznany z wszelkimi
nowoczesnymi maszynami i ich
biegami, z małą rodziną, poszu-
kuje zaraz stałej posady jako
nadmłynarz. Na żądanie stawi
się osobiście z świadectwami.
Zgłoszenia unr. do Kurjera
dw 3531

Dzielnia
krawcowa poleca się poza dom
2.50 zł dziennie. Oferty Kurjer
zdw 62 945.

Syn
uczniwych rodziców, lat 17, z
prowinicji, poszukuje nauki, naj-
chętniej za stuktora. Zgłosze-
nia Kurjer zdw 63 010.

Stenotypistka
pisząca biegle na maszynie i ste-
nografującą poszukuje od 1. 4.
posady jako początkująca. Zgło-
szenia do Kurjera zdw 62 692.

Dziewczyna
z prowincji, lat 18, poszukuje po-
sady do wszystkiego lub dzieci
zaraz lub później. Oferty Kur-
jer zdw 62 687.

Gospodyni
kucharka, w średnim wieku, po-
siadająca chlubne świadectwa z
dużych majątków, przyjmie po-
sadę od 1 kwietnia do dworu lub
w Poznaniu do większego domu.
Łaskawe zgłoszenia Anna Dere-
gowska, Września, Gnieźnieńska
nr. 2. zdw 62 689

Stenotypistka
polsko-niemiecka, pisząca biegle
na maszynie, poszukuje posady
początkującej od 1. 4. Zgłoszenia
do Kurjera Pozn. pod zdw 62 693.

Szofer-
monter poszukuje posady zaraz.
Zgłoszenia Kurjer zdw 62 715.

Służąca
wiejska, z dobrymi świadectwami
w średnim wieku, poszukuje po-
sady do wszystkiego z gotowa-
niem lub do dzieci. Oferty Kur-
jer zdw 62 716.

Sekretarz
komisarjatu obwodowego poszu-
kuje posady. Zgłoszenia Kurjer
zdw 62 705.

Sierota
poszukuje miejsca od 1. 4. do
dzieci i wszelkich prac domo-
wych. Oferty Kurjer zdw 62 677.

Który
mistrz rzeźniczy przyjmie chłop-
ca z dobrej rodziny w naukę od
1. 4. 28. Z. Lisewska, Ogrodowa
nr. 13. zdw 62 782

Służąca
do dzieci i lekkich prac domo-
wych poszukuje posady od 1. —
Oferty do Kurjera zdw 62 785.

Przyjmę
posadę do wszystkiego z goto-
waniem od 1. 4. 28. u bezdzietnych
małżeństwa lub samotnej osoby.
Oferty Kurjer zdw 62 787.

Osoba
lat 45, zna doskonale sycie i ku-
chnie obywatelską, szuka posady
od 1. 4. 28. r. do samotnej pani
lub pana. Zgłoszenia do Galas,
Kanałowa 17. zdw 62 788

Książkowa
poszukuje posady, najchętniej w
branży włókienniczej od 1. 4. r. b.
Oferty Kurjer zdw 62 808.

Chłopca
w naukę za elektrotechnika od-
dam. Oferty Kurjer zdw 62 812.

Pokojówka
wiejska, uczciwa przyjmie posadę
do natychmiast. Zgłoszenia Kur-
jer zdw 62 816.

Panienska
z porządnej rodziny, z ładnym
charakterem pisma poszukuje jak-
kolwiekbyd posady. Zgłosze-
nia do Kurjera Poznańskiego
zdw 62 818.

Młodszy
pomocnik ogrodnicy z dobrymi
referencjami szuka posady. Miej-
scowość obojętna. — Zgłoszenia
Kurjer zdw 62 120.

Sierota
w bardzo krytycznym położeniu,
znająca książkowość, prace biu-
rowe i bankowe, również wszelkie
prace w zakresie gospodarstwa
wchodzące, pragnie przyjąć od
1. lub 15. 4. posadę za skromne
wynagrodzeniem. Zgłosze-
nia uprasza Kurjer zdw 62 710.

Poszukuje
posługi lub stałej posady od 1. 4.
Oferty Kurjer zdw 62 747.

Dentysta
technik (asystent), 8½ lat w za-
wodzie, biegle w pracach tech-
nicznych i operacyjnych szuka
od 15. 4. lub później posady. —
Oferty do Kurjera Poznańskiego
zdw 62 759.

Książkowy
biegły w prowadzeniu żurnala,
piszący na maszynie, poszukuje
posady. Oferty Kurjer zdw 62 773

Pracownia
sukien damskich wykonuje mo-
dnie i gustownie suknie, kostju-
my, płaszcze itd. po cenach przy-
stępnych. Helena Pawelkiewicz,
ul. Wrocławska 13. I. zdw 62 792

Podróżujący
dobrze zaprowadzony, który od-
wiedza klientele w Książwie
i Poznaniu poszukuje jeszcze do-
brego zastępstwa. Oferty Kurjer
zdw 62 829.

Modele
drzewne na wszelkie odlewy wy-
konuje podług rysunków lub wzo-
rów. J. Tabaka, Rybaków 31. Te-
lefon 20-70. zdw 62 843

Kierownik
gastroonomiczny, z kaucją 200—
300 zł obejmie stanowisko kiero-
wnicze w hotelu lub kawiarni.
Zgłoszenia Kurjer zdw 62 852.

Szofer
mechanik, kawaler, poszukuje po-
sady zaraz. Antoni Grynder, Poz-
nań, Poczta 22. skł. ad.
Pw 7981-54-23

Służąca
poszukuje posady do wszystkiego
z dobrymi świadectwami od 1.
kwietnia. Oferty do Kurjera
zdw 62 864.

Dzielnia
ekspedjentka, bufetowa, poszuku-
je posady, miejscowość obojętna.
Zgłoszenia Kurjer zdw 62 911.

Panna
lat 20, wiejska, zdrowa, czysta,
dobrze wychowana, poszukuje
posady pokojowej lub do wszel-
kiej pracy domowej tylko w po-
rządnym domu od 15. 4. 28. r.
Łaskawe zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdw 62 918.

Czeladnik
szwelski lat 21, poszukuje posady
na pracę miarową od 1. 4. r. b.
lub później. Zgłoszenia do Ku-
jera Pozn. zdw 62 919.

Panienska
do bufetu lub w innej branży po-
szukuje zaraz posady. Zgłosze-
nia Janina Urbanakówna, Wrze-
śnia, ul. Warszawska 9.
zdw 62 921

Marszantka
z ukończoną nauką i dobrym
świadectwem poszukuje posady.
Oferty Kurjer zdw 62 922.

Poszukuje
posady jako żonaty szofer, stan-
gret lub służący-szofer, lat 35, za-
raz lub później. Może się okazać
dobreimi świadectwami i dobrem
poleceniem swego chlebodawcy.
Zgłoszenia Kurjer zdw 62 923.

Gospodyni
z prowincji, samodzielna, uczci-
wa, zaufana, poszukuje od 1. 4.
28. lub 15. 4. posady u samotnej
osoby. Zgłoszenia do Kurjera
zdw 62 925

Panienska
lat 18, poszukuje posady do je-
dnego lub dwojga dzieci. Zgło-
szenia Kurjer zdw 62 926.

Służąca
uczciwa, pracowita, poszukuje po-
sady do wszystkiego od 1. 4. —
Zgłoszenia Kurjer zdw 62 930.

Ekspedjentka
z długoletnią praktyką poszuku-
je posady do kolonialki lub bufe-
tu najchętniej na prowincji. Of-
erty Kurjer zdw 63 044

Skromna
osoba z dobrymi świadectwami
poszukuje posady jako kuchar-
ka. Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 63 047.

Panienska
z ukończoną szkołą handlową, pi-
sząca na maszynie poszukuje
posady (początkującej) Zgłosze-
nia Kurjer zdw 62 961.

Niania
poszukuje posady do dzieci. Zgło-
szenia Kurjer zdw 62 975.

Młody
człowiek poszukuje posady jako
wóźnica lub innej. Zgłoszenia
Bolesław Stachowiak, Bogucin
poczta Poznań 10. rw 1721

Szofer
monter, dłuższa praktyka, dobrze
polecany poszukuje posady od 1.
4. Oferty Kurjer zdw 62 897.

Praktykantka
pisząca biegle na maszynie poszu-
kuje posady za małym wynagro-
dzeniem. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 63 033.

Sierota
z dobrymi świadectwami, umieją-
ca gotować, szyć poszukuje po-
sady. Oferty Kurjer zdw 62 315.

Kierownik
młyn. lat 36, poszukuje posady
jako kierownik, walcowy lub sa-
modzielną, obeznany z wszelkie-
mi maszynami młynskimi naj-
nowszego typu, motorami robowe-
mi oraz światłem elektrycznym.
Wykonuje wszelkie naprawy, ma
poza sobą długoletnią praktykę.
Łaskawe zgłoszenia Jan Hejda,
Lubawa, ulica Kunnera 44.
zdw 60 797

Dziewczyna
z gotowaniem, do wszystkiego po-
szukuje posady od 1. 4. Oferty
Kurjer zdw 62 370.

Pokojowa I
z pierwszorzędna obsługa, szy-
ciem, prasowaniem szuka posady
na wsi, najchętniej letniskową od
1. 4. Pelagia Wiechcińska, Wiry,
poczta Komorniki. zdw 62 371

Ekspedjentka
branży bławatnej i towarów krótk-
kich poszukuje posady zaraz. Łas-
kawe oferty Kurjer zdw 62 372.

Panna
średnich lat

Nic tak nie podnosi urody kobiety jak piękne butony

BUTONY

w wszystkich wielkościach poleca

B. Tarkowski, Poznań

Plac Wolności 11 (pod Filarami).

P. W. 7904-1.453

Retuszerka
(retuszer) do negatyw i pozytyw może obiać posadę na Pomorzu zaraz lub od 1. 5. 1928 r. Podanie warunków do Kurjera Pozn. dw 2538

Poszukuje
dzielnej kucharki, która samodzielnie dobra kuchnię prowadzi Kuchnia. Kartuzi. Wzgórze wolności dw 3539

Pomocników
Krawieckich na damską pracę oraz krawczyźnie samodzielnie i pod ręce przyjmie zaraz. St. Kozłowska, Szamarzewskiego 34. zdw 62 928

Posługaczka
uczciwa, porządna, z gotowaniem do 1 osoby na połowę dnia zaraz potrzebna. Zgłoszenia Kurjer zdw 62 933.

Fryzjer
lub fryzjerka potrzebny. Głowacki, Kanałowa 16. zdw 62 937

Panienska
uczniem do ekspedycji i lekkich biurowych prac zaraz potrzebna. Kultura, Półwiejska 31, parter lewo. zdw 63 043

SPRZEDAŻ WIELKANOCNA DYWANÓW FIRANEK

52 Każdy może ozdobić swój dom i nadać mu wygląd prawdziwie świąteczny, wydając niewiele pieniędzy!

STARY RYNEK POZNAŃ

SCHOYNACKI

W NIEDZIELĘ 1. IV. skład od 1-6 otwarty.
Pw 7949 50-18,15/6

Sluzaca
uczciwa, do wszelkich prac domowych potrzebna. Witkowski, plac Działowy 11. zdw 62 900

Sluzaca
do wszelkich prac domowych potrzebna. Kolińska, Półwiejska 12 I. pietro. zdw 62 996

Uczniowie
kowskich mogą się zaraz zgłosić. W. Świętek, Głogowska 110. zdw 62 3201

Pomocnika
krawieckiego na miarową pracę poszukuje Giel. Wierzbiciele 30. zdw 62 979/80

Krawców
na duże sztuki przyjmie także z prowincji. Bloch, Łazarska 4. zdw 63 019/20

Krawcowe
poza dom do szycia meskiej i damskiej bielizny mogą się zgłosić do Głowińskiego w firmie Zalcberg, Wroniecka 4. I. zdw 63 003/4

Dziewczę
nie wyżej lat 16 potrzebne do lekkich prac domowych. Zgłoszenia od 5-6 po południu Długa 18, parter, prawo. zdw 61 576

Kobiety
do pracy potrzebne. — Roman Gruszczyński, Przemysłowa 22. Tel. 83-61. zdw 62 777/8

Pomocnika
malarzkiego, specjaliste na godła i zdolnych ucni przyjmie Biernacki i Malecki, Strzelecka nr. 18. Pw 7953/4-13,49/50

Pomocnik
fryzjerski potrzebny zaraz. Ludwik Szymański, fryzjer dla pań i panów. Gostrzy, św. Ducha 11 dw 3541

Książkowy(a)
dobry bilansista do przeprowadzenia kontroli ksiąg handlowych 2-3 godz. dziennie za miesięcznym wynagrodzeniem potrzebny. M. K. Szafranski, dawniej Foucault, Poznań, Sew. Mielżyńskiego 22. Pw 7982-58,150

Sluzaca
uczciwa z gotowaniem do wszystkiego potrzebna. Piekarnia, ul. Kraszewskiego 30. zdw 62 905

Książkowy
bilansista otrzyma w średnim przemysle na prowincji stałą zaplanowaną pensję, ucziwa, posłuszna, która służyła już w lepszych domach. Adres wskaże Kurjer zdw 62 981.

Sluzaca
potrzebna do wszystkiego. Polna 18, III. lewo. zdw 62 914

Od
1. 4. potrzebna sluzaca do wszystkich prac, uczciwa, posłuszna, która służyła już w lepszych domach. Adres wskaże Kurjer zdw 62 981.

Krawcowa
w dom, tylko specjalistka na dziecięce ubranka może się zgłosić. Kraszewskiego 11, I. pietro, Leśniński. zdw 62 985

Starsza
sluzaca z gotowaniem, praniem, prasowaniem, potrzebna 1. 4. 28. ul. Dąbrowskiego 2, parter, Wali-górska. zdw 62 987

Pokojowa
dobrze polecona potrzebna. ul. Skarbowska 3, I. ptr. zdw 62 989

Starszy
ekspedjent, pierwszorzedna siła potrzebny oraz dwóch chłopców do posyłek. Zgłoszenia Warsz. Konf. Meska, Wrocławska 13. zdw 63 048

Pola Negri

UŻYWA STALE

DO NABYCIA w APTEK., DROG. i PERFUMERJACH

7393-12w72: P

Ekspedjentki
z kilkoletnią praktyką poszukuje zaraz. T. Ludwig, Poznań, Szkolna 9. zdw 62 681

Ręczniarki
biegle poszukuje zaraz na damską i męską miarówkę. Matejski, Podgórska 3. zdw 62 783

Dziewczyna
do wszelkich prac domowych potrzebna 1. 4. Gen. Koscińskiego nr. 15, Kocerka. zdw 62 786

Pokojowa
dobrze polecona z sztywnym prasowaniem i trochę szycia potrzebna. Zgłoszenia Chelmońskiego nr. 20, II. zdw 62 796

Posługaczka
z gotowaniem, praniem do 2 osób potrzebna. Przewodnik 11a, J. prawo. 10-12. zdw 62 801

Dziewczę
do dziecka potrzebne zaraz. Szamarzewskiego 34, parter, lewo, front. zdw 62 810

Podróżujące
na m. Poznań poszukuje dla b. poważnej fabryki mydeł. Tylko solidne i pierwszorzedne siły zechcą się zgłosić wraz z referencjami do Kurjera pod zdw 61 056.

Antyki
i nowoczesne meble odnawia się fachowo również roboty tapicerskie w miarę potrzeby. zw 7476

Strzelecka 30 w podwórzu
Bona
kochająca dzieci skromnych wyznań z szyciem, potrzebna na wieś do 3 młodszych dzieci od 15. 4. lub 1. 5. Zgłoszenia z podaniem pensji do Kurjera Pozn. dw 5522.

Wiejska
dziewczyna, z gotowaniem i praniem może się zaraz zgłosić — Adamczewska, Zwierzyniecka 1, II ptr. zdw 62 702

Poszukuje
służącej do wszelkiej pracy domowej. Wilda, Jerzego 11, willa. zdw 62 705

Krawiec
do poprawek potrzebny zaraz. Bracia Wesolek, Woźna 12. zdw 62 909

Fryzjerka
zaraz potrzebna, pensja 100 zł. ul. Dąbrowskiego 38, Matuszewski. zdw 63 002

Ekspedientki
lub marszantki dzielna w sprzedaży kapeluszy damskich od 1. 4. 1928. przyjmie W. Łaskowska, Leszno, Dworcowa 2. zdw 62 780

Pomocników
fryzjerskich na Poznań i prowincję poszukuje Dobrzański, ulica Głogowska 105. zdw 62 709

Potrzebna
od 1. 4. 28 sluzaca do wszelkich prac domowych oraz gotowania i prasowania sztywnej bielizny. Zgłoszenia Leszczyński, Gracjowa Łąki 6, III. zdw 62 752

Gospodyni
z znajomością gospodarstwa wiejskiego potrzebna od 1. 4. Adres wskaże Kurjer zdw 62 763.

PROSEK „KOGUTEK“
DLA DOROSLYCH
USUWA NAJOPRZECZYWSZY BÓL GŁOWY

Fotograf (fistki)
poszukuje się od 1. 4. z dobrą retuszą klisz. Warunki i referencje do Kurjera zdw 62 767.

Szukam
od 1. 4. 28 dziewczyny na cały dzień. Matejski 31, III. prawo. zdw 62 835

Dzielne
obciagaczki do czekoladek potrzebne zaraz. Bracia Miethe, Gwarna 8. zdw 62 794

Sluzaca
wierna, czysta, potrzebna do wszystkich prac domowych z wszelkim gotowaniem, władająca polskim, niemieckim językiem. Zgłoszenia Wierzbiciele 15, skład kolonialny. zdw 62 819

Dwie
dziewczyny do zawiązania cukierków mogą się zaraz zgłosić. Wytwornia cukierków, St. Morecki, Rynek Łazarski 2. zdw 62 825

Wprawna
ręczniarka potrzebna zaraz. Nie-golewskich 10, III. prawo. zdw 62 828

Szofera
dobrego mechanika, który jest obeznan z ogrodnictwem, poszukuje się od 1. lub 15. 4. Szalczyński, dentysta, Rogoźno, Włpk. zdw 62 842

Dochodząca
do sprzątnięcia potrzebna zaraz. plac Wolności 9, dom ogrodowy, III. pietro, prawo. zdw 62 851

Gospoia
i niania z dobrymi świadectwami poszukiwane na wieś od 1 kwietnia. Zgłoszenia czwartek 29-go marca Aleje Marcinkowskiego 26, drugie pietro, front. od 2-6 po południu. zdpw 62 414

Kucharka-
gospodyni potrzebna do prowadzenia kuchni na 30 osób w letnisku (Puszczykowo) od 15 4 28 r. Stanowisko samodzielne i stałe. Osoby z dobrymi świadectwami zloza oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 62 027.

Nauczycielka
z 5-letnią praktyką poszukuje od 1. 6. 1928 r. posady. Knakówna, Wielkie Walichnowy, pow. Gniezno zdw 62 588

Aptekarz
aprob. lub z 1 egz władający także językiem niemieckim chrześcijanin, potrzebny od 1 4 r b. Zgłoszenia z ref. i podaniem warunków udraza Apteka pod Złotym Lwem Leszno Włpk dw 3451

Poszukuje
od 15. 4. panny (freblanki) do 2 chłopców (3 i 4 lata) z szyciem. Oferty z świadectwami i fotografią proszę nadesłać. Dr med Strzoda, Królewska Huta, Górny Śląsk, ul. Wolności 34 dw 3495

Poszukuje
agentów, handlarzy domokrażnych. Zarobek dzienny 20 zł gwarantowany. Zgłoszenia Biechowski, Wybickiego 5, ogród, prawo. zdpw 62 862

Krawcowa
wykonuje kostiumy, plaszcze, suknie, oraz konfekcje dziecięca szybko i tanio. Rybaki 31, III. prawo. zdw 61 973

Pomocnik
fryzjerski potrzebny zaraz Kanałowa 3. zdw 62 729

Kucharka
wykwalifikowana potrzebna zaraz. Dyrektor Ulatowski Wy-spińskiego 7, II p. zdw 62 735

Ucznia
z odpowiednim wykształceniem szkolnym, syna miejscowych rodziców przyjmie Drozgerja, Poznań, Dąbrowskiego 63. zdw 62 738

Poszukuje
na popołudnie energicznej osoby, doskonale gimnazjalnie wykształconej, biegle władającej polskim, francuskim, niemieckim do dziewczynki III klasy. Nieskazitelna przeszłość. Świadectwa osobiste. Główna, Gnieźnieńska 32. Zgłoszenia po południu tamże. zdw 62 739

Czeladników
szewskich na męską, damską pracę przyjmie Zawal, Kanałowa 16. zdw 62 682

Chłopca
do posyłek, który pracował przy cukierskich poszukuje. Romana Szymańskiego 7. zdw 62 690

Podróżujący
zaprowadzony na cukierki poszukiwany. Zgłoszenia podaniem referencji do Kurjera zdw 62 691.

Akwizytora
dzielnego, do sprzedaży w Poznaniu różnych aparatów elektrycznych w większych instytucjach przyjmujemy na pensję i prowizję. Zgłosz. Kurjer zdw 62 690.

Za
wypożyczenie 2 000 zł damy stała posada biurowa i gwarancja. — Zgłoszenia Kurjer zdw 62 700.

Sluzaca
może się zaraz zgłosić, możliwie oskołwiek gotowaniem i własna pościela. Jabłoński, Strumykowa nr. 13, pomiędzy 4-5. zdw 62 701

Sluzaca
do wszystkich prac domowych, z praniem potrzebna. Zerbst, Zydowska 1. zdw 62 713

Książkowa
zdolna, samodzielna, z poważnymi świadectwami może się zgłosić zaraz z odpisami świadectw Wielkie Garbary 37, Pluton, między 4-5. zdw 62 714

Sluzaca
do wszystkiego potrzebna Dąbrowskiego 6 mieszkanie 6. zdw 62 694

2 czeladników
stolarskich na meble i budowie poszukuje na stałą i dobrą pracę Jan Jachmann, mistrz stolarski, Pniewy. zdw 62 706

Akwizytorzy
i domokrażni, dzielni do rozsprzedaży opatentowanego artykułu domowego użytku poszukiwani. Wysoki zysk. Zgłoszenia pomiędzy 4-6 Zakłady Chemiczne Elrecla, Poznań, Śniadeckiego 6. Pw 7972-13,75

Potrzebny
młodszy pomocnik krawiecki zaraz. D. Strzyżyński, Poznań, Piotra Wawrzyńskiego 1, II. zdw 62 680

Rutynowany
ksiązkowy, bilansista (z branży stolarskiej, z kaucją mają pierwszeństwo), potrzebny do fabryki mebli na Pomorzu od 1 4. 28. lub później. Pisemne zgłoszenia z referencjami i świadectwami: Głogowska 53, prawe wejście, III. ptr., od 11-2. zdw 62 805

Fryzjerka
do miesięcznego czesania może się zgłosić Oferty Kurjer zdw 62 889

Żelazniaka
rzutkiego fachowca, z długą praktyką w okucjach budowlanych i narzędziach przyjmie „Przewodnik“, skład żelaza, św. Marcin 30. zdw 62 900

Pomocnik
fryzjerski potrzebny. (Solacz) ul. Wołyńska 13. zdw 63 018

Posługaczka
od godz. 9 do 1. Kamińska, Długa 5, IV. zdw 63 025

Potrzebna
dziewczyna do wszelkich prac domowych od 1. Przyjęta zostanie osoba z dobrymi świadectwami. Dąbrowskiego 164, Majewiczowa. zdw 63 030

Sluzaca
do wszystkiego potrzebna zaraz. Zgłoszenia Wielkie Garbary 33, IV. ptr., lewo. zdw 63 023

Pomocników
tapicerskich poszukuje M. Sprenger, Św. Marcin 74. zdw 62 743

Sluzaca
potrzebna zaraz 27 Grudnia 5, II pietro wzrost zdw 62 893

Młodsza
panienka do szycia może się zgłosić. Adres wskaże Kurjer zdw 62 895

Ekspedjentka
do składu cukierków potrzebna. Zgłoszenia Zacisze 4 parter, prawo. zdw 62 957

Panna
skromna do lekkich prac potrzebna, pokoi woiny Ostrówek 7, podwórze III ptr prawo zdw 62 950

Ekspedjentka
na stała posada potrzebna „Alfa“. Szkolna 10. zdw 62 964

Siodlarz
powozowy samodzielnie pracujący może się zaraz zgłosić. J. Losiński, fabryka powozów i karo-serji, Wrzesnia rw 1719

Sluzaca
do wszelkich prac domowych najchętniej ze wsi potrzebna, Li-nette, Al Marcinkowskiego 7. zdw 62 875

Dostać „laską w głowę“
to po czesku znaczy, „strasznie zakochać się“! Słowo: „laska“ = miłość.

Laskę i gustowne rękawiczki powinieneś zaraz kupić! Laski od 1,50, rękawiczki od 2,25

BOLESŁAW HAHN St. Rynek 71/72

Najnowsze kapelusze damskie
po cenach najtańszych w firmie

T. LUDWIG, Poznań, Szkolna 9.

Mistrz
ceglarski poszukiwany zaraz. Oferty z podaniem wieku, stanu rodziny, żądano wynagrodzenia odpisów posiadanych świadectw pod adresem: J. Włodarski, Lubliniec, G. Śląsk. dw 3506

Młodszy
pomocnik fryzjerski może się zaraz zgłosić. Adres wskaże Kurjer zdw 62 331.

2 czeladników
kowskich, z dłuższą praktyką potrzebuje zaraz na stałe zatrudnienie Jan Brettschneider, mistrz kowski, Środa zdw 62 342

Starsza
osoba do prowadzenia skromnego gospodarstwa, gdzie niema kobiety do 2 dzieci od 1 4. Zgłoszenia od 4-5 Pod-mński, Marcjelińska 3. zdw 62 450

Sluzaca
może się zgłosić. Skrzypczyńska, (Wilda), Czesława 1. zdw 62 776

Stenotypistka
biegła, rutynowana siła potrzebna. Elibor, Gasiorowskich 6. zdw 62 779

Sluzaca
potrzebna od 1 kwietnia. Zgłosić się Pocztowa Kasa Oszeźdnościowa, Dąbrowskiego 6, wejście z bramy. Braun. zdw 62 775

Uczniem
od 18 lat, z porządnej rodziny, przyjmie Pietrzykowski Wielka nr. 8, Artykuły Meskie. zdw 63 036

Sluzaca
wiejska, uczciwa, porządna i pracowita potrzebna Grobla 13, parter, lewo. zd 62 418

Pewna
egzystencja! Znaczne dochody. Poszukuje się na każdą miejscowość w Polsce zdolnych zastępców do sprzedaży „Dolarówek“ (15-18 rat). Nabywcą ma natychmiast prawo gry. Zgłosz. się Powszechny Zakład Kredytowy, aw 6145

2 ucni
synów porządnych rodziców z Poznania, chcących się wyczerpać kotlarstwa w między czasie, zgłosz. do firmy Kubiś i Gokołkiewicz, Zaułek Św. Wojciecha 2. zdw 62 301

Sluzaca
potrzebna od 1 kwietnia. Zgłosić się Pocztowa Kasa Oszeźdnościowa, Dąbrowskiego 6, wejście z bramy. Braun. zdw 62 775

„CZARNY ANIOŁ“
W rolach głównych
VILMA BANKY RONALD COLMAN
Wytwornia Kinoteatr
„CASINO“ Aleje Marcinkowskiego 28
Telefon 28-55.
Początek seansów o godz. 5, 7 i 9.

Humor zagraniczny

— Ile ma lat?
— Nikt tego nie wie dokładnie.
— A potem śmia twierdzić, że kobieta nie potrafi za-chować tajemnicy!!!
(Tr. III.) S. F.

Przedpłata za kwiecień 1928 r. za oba wydania razem wliczone tygodniowego dodatku ilust. „Ilustracja Poznańska“: w Poznaniu w ekped. z 4,00, w agencjach w mieście z 4,50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu z 4,70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznań, z odnośnieniem z 14,57, pod opaską w innych krajach z 11,00. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszedł do strajków itp., wydawn. nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonego. numerów lub odszkodowania.

Telefony do redakcji i administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 25 gr., na stronie 3-lamowej 60 gr., na stronie czwartej 100 gr., na stronie drugiej 120 gr., przed wiadomościami potoczniemi 200 gr od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20%, nadwyżka do wydania wieczornego do godziny 10, w dni przedświąteczne do godziny 9 przed południem. Drobne ogłoszenia wiersz napisowy 80 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy.